Preke **Geloofs-brieven: gebed zonder einde...**

Amigoe

103E JAARGANG — NO.: 14

VRIJDAG 17 JANUARI 1986

Nieuws in vogelvlucht

MADRID — De Spaanse minister van Buitenlandse Zaken zei dat tegelijkertijd met de ondertekening in Den Haag van het accoord over diplomatieke betrekkingen tussen Spanje en Israël, Spanje een document heeft overhandigd aan Israël over zijn M-Oosten standpunt. Madrid roept daarin op tot onderhandelingen waarbij de PLO betrokken wordt. Inlijving van bezette Arabische gebieden wordt afgekeurd. Naast het consulaat in Jeruzalem opent Spanje een ambassade in Tel Aviv

*****

NEW DELHI — De premiers van India en Zweden hebben de jongste ontwapeningsvoorstellen van Gorbatsjov toegejuigd. In de Indische hoofdstad begint vandaag een conferentie van een onafhankelijke commissie voor ontwapening en veiligheid. Deze commissie uit 1980, bestaat uit regeringsfunctionarissen en oud-functionarissen uit 16 landen. De driedaagse conferentie staat onder leiding van Palmer.

*****

GENEVE — Gisteren werden na afloop van de eerste zitting van de vierde gespreksronde in de onderhandelingen over de wapenbeheersing tussen de VS en SU, zoals gebruikelijk, geen mededelingen gedaan. Verwacht wordt dat de besprekingen dinsdag hervat worden. In W-Europa wordt afwachtend gereageerd op het voorstel van Gorbatsjov. In NAVO-kringen heeft met het over "nauwkeurige bestudering" alvorens uitspraken gedaan worden.

*****

AMSTERDAM — In Amsterdam zijn 3 zwaarbewapende IRA-aanhangers aangehouden. Twee van hen ontsnapten in 1983 uit de Maze-gevangenis bij wat doorgaat als de grootste uitbraakpoging aller tijden. Zij waren wegens terreuracties veroordeeld tot 2 keer levenslang en 5 maal de doodstraf. In een container trof de politie veel wapens en munitie aan. Groot-Brittannië vroeg om uitlevering van beide mannen.

*****

WARSCHAU — In Polen is een groot congres gestart onder de titel "Internationaal congres van intellectuelen ter verdediging van de vreedzame toekomst van de wereld". Er nemen 192 vertegenwoordigers uit 47 landen en 124 Polen aan deel. Het congres wordt door de Poolse regering gesteund. Warschau beschouwt het als een bewijs dat de toestand in Polen genormaliseerd is. Veel prominente buitenlanders zijn evenwel niet gekomen en twee dissidenten die op een persconferentie de zienswijze van de oppositie op het congres duidelijk wilden maken werden gearresteerd. Later op de dag werden zij vrijgelaten, maar verhinderd wordt dat zij deelnemers aan het congres ontmoeten. 200 Poolse intellectuelen hebben de deelnemers opgeroepen de vrijlating van politieke gevangenen in Polen te eisen.

*****

PEKING — China heeft in de periode 1982-1986 het leidinggevend personeel van 3000 grote bedrijven vervangen. De bedrijven zouden gezamenlijk de helft van de Chinese productie voor hun rekening nemen. De nieuwe managers hebben een gemiddelde leeftijd van 46,6 jaar en 90 procent heeft een academische opleiding.

*****

WASHINGTON — De Wereldbank heeft in de eerste helft van het lopende boekjaar (juli 1985 - juni 1986) een recordwinst behaald van 695 miljoen dollar. De bank zegde 2,9 miljard dollar aan nieuwe leningen voor ontwikkelingslanden toe, tegen 1,1 miljard in de eerste helft van het vorige boekjaar. Met de IDA (International Development Association) een zusterorganisatie van de Wereldbank gaat het slechter. De IDA verstrekt renteloze leningen met een looptijd van 50 jaar. De aangesloten landen werd gevraagd hun bijdrage te verhogen, zeker nu een verlaging van de bijdrage van de VS reëel wordt, gezien de strenge bezuinigingen in dat land.

*****

JERUZALEM — De brand waardoor in december 8 Israëlische soldaten omkwamen werd veroorzaakt door een brandende kaars. De kaars werd in hun kamer door een andere soldaat achtergelaten, die inmiddels is gearresteerd.

*****

LONDEN — De goudprijs is gisteren fors omhoog gegaan. Op zeker moment bedroeg de prijs 377 dollar per ounce, bijna 31 dollar meer dan woensdag en de hoogste prijs sinds juni 1984. Oorzaak was de verwachting dat de landen van de groep van vijf, de rentetarieven zullen verlagen. Daarnaast wezen handelaren op geruchten dat Arabieren hun dollars omzetten in goud, als reactie op de VS sancties tegen Libië.

*****

MEP boycot Staten

Geloofsbrieven worden weer niet behandeld

ORANJESTAD — Ook vanmorgen konden — bij voortzetting van de verdaagde Staten- vergadering — de geloofsbrieven van de zeven nieuw aan te treden Statenleden niet worden behandeld. De MEP- fractie herhaalde haar nummer van gisteren door de zaal te verlaten, zodat er geen quorum overbleef en niet over toetreding van de nieuwe leden kon worden gestemd. Hierop sloot voorzitter John Booi, na te hebben geconstateerd dat het verloop van de vergadering weer geobstrueerd werd, deze vergadering.

De MEP zei vanmorgen bij aanvang te zijn gekomen om het probleem, waarmee de Staten zitten, op te lossen. Dit was een voorstel om — zoals waarnemend fractieleider Nelson Oduber stelde — de Staten uit de impasse te halen en te laten ontwikkelen zoals het volk dat wenst. Na een korte schorsing ter bestudering van het MEP- voorstel stelde voorzitter John Booi vast dat het MEP- voorstel geen rekening houdt met de uitgangspunten van het Reglement van Orde en de Staatsregeling die bepalen dat in de eerste plaats de behandeling van de geloofsbrieven moet plaatsvinden. Hij noemde het voorstel in strijd met artikel 23 en deed op de MEP- fractie het beroep tezijnertijd — wanneer de Staten weer compleet zijn — met dit voorstel te komen. Het MEP-voorstel komt erop neer, een commissie van drie juristen te benoemen die binnen 48 uur aan de Staten een advies moet geven over de interpretatie van artikelen in het Reglement van Orde die te maken hebben met verkiezing van Staten- voorzitter en onder- voorzitter en aanname van nieuwe Statenleden.

De MEP- fractie noemde de weigering door de Staten- voorzitter een overtreding van de Staatsregeling en een weerspiegeling van "ik ben de baas, jullie moeten mij respecteren". Na afloop van de vergadering verklaarde een MEP-woordvoerder nog, dat zijn fractie niet wil meewerken iemand op te hangen om dan later uit te maken of hij schuldig is.

Wat er nu gaat gebeuren met deze hele geloofsbrieven- affaire is, dat de zeven leden door het Hof toegelaten zullen worden als Statenleden. Hiervoor is een termijn vastgesteld van 15 dagen. Dit beroep van de zeven personen op het Hof loopt sinds gisteren en eindigt op 24 januari, na welk datum de Arubaanse Staten weer op volle toeren kunnen draaien.

WILLEMSTAD — De familieleden verdrongen zich gisteravond om de trap van het privevliegtuig waarmee Harold Oehlers (bovenste foto) en Donny McWilliam vanuit Panama op Curaçao arriveerden. Zij keerden na ruim zeven jaar in de Cubaanse gevangenis te hebben doorgebracht, gisteravond weer terug op Curaçao.

Gisteravond op Hato

Grote vreugde bij aankomst van Oehlers en McWilliam

WILLEMSTAD — Het was een emotioneel gebeuren bij aankomst van Donny McWilliam en Harold Oehlers gisteravond op de luchthaven van Curaçao. Met een privé- toestel kwamen de beide Antillianen, die ruim zeven jaar in de Cubaanse gevangenis hebben doorgebracht, omstreeks tien uur gisteravond aan.

Een grote groep familieleden, vrienden en andere bekenden haalden de twee Antillianen met grote blijdschap binnen. Zoals bekend hebben Oehlers en McWilliam, waarvan gezegd wordt dat zij onschuldig waren, ruim zeven jaar in de Cubaanse gevangenis gezeten, in verband met een koffie- fraude van enkele miljoenen dollars. Tot grote verrassing van met name de familieleden, werd bij het bezoek van een Nederlandse parlementaire delegatie vorige week aan Cuba, bekend gemaakt dat de twee Antillianen in vrijheid gesteld zouden worden. Het was toen nog slechts een kwestie van papieren afhandelen.

Oehlers en McWilliam zijn via Panama naar Curaçao gereisd. Enkele familieleden zijn hen tegemoet gekomen en kwamen gisteravond samen met hen op Curaçao aan. Het prive- vliegtuig kon door taxiën naar de "Aeroclub" waar luchthaven- personeel de papieren ook afhandelde. Alhoewel de familie- leden getracht hadden de aankomsttijd geheim te houden, was dit niet helemaal gelukt en waren er toch verschillende persmensen aanwezig.

Donny McWilliam uitte zijn geluksgevoelens over het feit weer op Curaçaose bodem te staan, door middel van het kussen van de grond. Alhoewel beiden gisteravond geen verklaringen wilden afleggen tegenover de media, zeiden ze zeer gelukkig te zijn om weer op Curaçao te zijn en uiteraard hun familie- leden, die zij zolang niet hebben gezien, in de armen te kunnen houden. Oehlers en McWilliam zegden wel toe op korte termijn een persconferentie te zullen beleggen, waarbij zij hun ervaringen uit de Cubaanse gevangenis kunnen vertellen.

NEW YORK — Als Pakistan zich bereid toont tot directe onderhandelingen met Afghanistan, zal de regering in Kabul een tijdschema op tafel leggen over de aftocht van de SU troepen uit het land. Dit heeft de Afghaanse ambassadeur bij de VN verklaard.

Reagan: op SDI niet bezuinigen

WASHINGTON — President Reagan snoeit bij defensie-uitgaven in 1986 alleen niet op zijn SDI-programma voor onderzoek naar ruimtedefensie en op de salarissen voor militair personeel. Dit is donderdag meegedeeld door het Amerikaanse ministerie van Defensie.

"Wij zullen minder kogels gaan hebben, minder munitie, onderdelen en randapparatuur en in zijn totaliteit zal er ook minder operationeel zijn", zei rekenmeester Robert Helm van het Pentagon.

Reagan besloot niet te snoeien op de 6,6 miljard voor het SDI programma, omdat dit project al eerder gekort werd en "op SDI kan echt niet verder worden gesnoeid", aldus Helm.

Als men ook de post salarissen van het krijgsmachtpersoneel met 4,9 procent zou hebben willen verminderen, zou bijna direct 280.000 man uit de actieve dienst hebben moeten verdwijnen. Op de vraag of de bezuinigingen zullen nopen tot opschorting van de defensieprogramma's, zoals nieuwe Tridentonderzeeërs van de Marine, zei een hoge begrotingsfunctionaris van het Pentagon: "neen, maar misschien zullen wij wel moeten gaan uitsmeren en verschuiven".

ONDANKS ONDERHANDELINGEN IN SU AMBASSADE

Westerlingen ontsnappen via vrachtschip

Strijd in Zuid-Jemen gaat onverminderd voort

MANAMA — De gevechten tussen regeringsgezinde troepen en opstandelingen in Zuid-Jemen zijn weer opgelaaid, ondanks de onderhandelingen die donderdagochtend in de Sovjet- ambassade in Aden begonnen. In de omgeving van de Franse ambassade waren vrijdagochtend pantserwagens in hevige gevechten verwikkeld. Vanwege de onzekere situatie heeft de Sovjetunie besloten haar burgers uit Zuid-Jemen te evacueren. Dit is vernomen van officiele zijde in Noord-Jemen en Djibouti.

Het Politburo van de Jemenitische Socialistische Partij (JSP) onder leiding van president Ali Nasser Mohammed heeft een "comité van vier" opgericht. De rol van het "comité van vier", waarin de vier stromingen in de JSP zijn vertegenwoordigd, is onduidelijk. Leden zijn: Mohammad Said Abdallah (geestverwant van ex-president Abd-Al Fattah Ismail), Mohammad Abdallah Al-Batani (aanhanger van Ali Antar, de "nummer twee" van het regime), Saleh Abu Baqr Ibn Husseinun (die zeer Moskou- gezind zou zijn) en Suleiman Nasser Mohammad (voorzitter van de comité's voor de verdediging van het volk). In welingelichte kringen in Parijs kon geen nader nieuws worden vernomen over de onderhandelingen.

De minister van Buitenlandse Zaken van Djibouti, Moumin Bahdon Farah, zei vanmorgen dat de Sovjet- ambassadeur hem om assistentie gevraagd heeft bij de evacuatie van in Zuid-Jemen wonende Sovjet- burgers. Volgens de minister, die eerder al had gezegd dat de gevechten in Zuid-Jemen zich over het hele land leken uit te breiden, duidde dit erop dat de situatie steeds verder verslechterde.

Door het onverschrokken optreden van een kapitein van een Russisch vrachtschip zijn verscheidene westerlingen gered uit de bloedige gevechten in Zuid-Jemen. Het schip bracht hen via de Straat van Bab Al Mandab naar Djibouti. Verscheidene van de in het nauw gekomen westerlingen moesten de haven van Aden uitzwemmen toen vliegtuigen brandstof-opslagtanks bestookten en grote hoeveelheden olie in de baai stroomden.

"Maandag om 10.30 uur precies brak de hel los. Een kanonneerboot opende plotseling het vuur op de belangrijkste straat van Aden", zo zei de Fransman Frederic Riche. Hij en verscheidene anderen die zich op vrachtschepen en kleine boten in de haven bevonden, moesten de volgende 24 uur "bijna plat op de buik blijven liggen", omdat tanks het vuur beantwoordden en de confrontatie over hun hoofden werd uitgevochten, zo zei hij. De Française Laurence Brahy zei voorts: "Het was onmogelijk uit te maken wie tegen wie vocht".

Riche zei dat hij de volgende dag het jacht waarop hij woonde, verliet en met een kameraad naar een 50 meter verderop gelegen Sovjet- vrachtschip zwom. Zij kregen gezelschap van enkele andere Fransen, Australiërs, Canadezen en een Deen. De kapitein besloot hen over te brengen naar een groter Russisch koopvaardij- schip dat even buiten de haven voor anker lag. De kapitein van de Pavel Antokolsky besloot dinsdagnacht te vertrekken ondanks de order van de haven- autoriteiten dat geen enkel schip de haven mocht verlaten. Tweemaal werden er mortier- granaten afgevuurd in de richting van de boeg van het schip toen het toch de haven uitvoer. Het schip werd niet getroffen.

Het personeel van de Westduitse ambassade is naar een gebouw van de Verenigde Naties in Aden overgebracht nadat de ambassade onder vuur kwam te liggen. Ook de Franse ambassade, waar een deel van de in Aden verblijvende Fransen zijn toevlucht heeft gezocht, liep schade op bij gevechten die zich rond het gebouw afspeelden.

De strijd tussen de opstandelingen en troepen van de Zuidjemenitische president Ali Nasser Mohammed, laaide donderdagavond weer op na een korte pauze die samenviel met het rivaliserende facties van de regerende Socialistische partij.

Intussen zijn ook in de provincie gevechten uitgebroken tussen rivaliserende stammen. Leden van stammen die aanhangers zijn van vice- president Ali Antar, die ook tot de leiders van de opstand behoort, verzamelden zich in het gebied van El-Dalea, ongeveer 200 kilometer ten noordwesten van Aden. Zij beschikken over grote hoeveelheden wapens, zo werd gemeld door een blad in de Verenigde Arabische Emiraten. Tussen de verschillende stammen in het land doen zich al sinds de onafhankelijkheid in 1967 van tijd tot tijd vijandelijkheden voor.

Corruptie kan verkiezing beïnvloeden

Marcos voor 250 miljoen onroerend goed in VS

WASHINGTON — Een subcommissie van het Amerikaanse Huis van Afgevaardigen beschikt over toenemende bewijzen dat de Filipijnse president Ferdinand Marcos en zijn vrouw Imelda voor zeker 250 miljoen dollar aan onroerend goed bezitten in de Verenigde Staten.

Een woordvoerder van de subcommissie, David Frank, verklaarde dat een Filipijnse bankier hierbij als tussenpersoon is opgetreden. De subcommissie heeft de bankier, Rolando Gapub, gedagvaard voor een hoorzitting, maar Gapub zou inmiddels zijn teruggekeerd naar de Filipijnen.

Het echtpaar Marcos heeft herhaaldelijk ontkend dat het bezittingen zou hebben in de Verenigde Staten. Het materiaal dat de Amerikaanse subcommissie boven water brengt kan een belangrijke rol gaan spelen in de verkiezings- campagne op de Filipijnen. De oppositie- partijen hebben corruptie tot een hoofdthema in de verkiezingsstrijd gemaakt.

Sommige leden van de subcommissie zien Marcos' forse investeringen in de Verenigde Staten als een bewijs dat Marcos geen vertrouwen heeft in de toekomst van zijn eigen land. Amerikaanse congresleden willen ook ophelderen of Marcos' bezittingen in de Verenigde Staten mogelijk zijn aangekocht met hulpgelden die de Verenigde Staten voor het Filipijnse volk hadden bestemd. De hoorzittingen van de subcommissie duren nog voort.

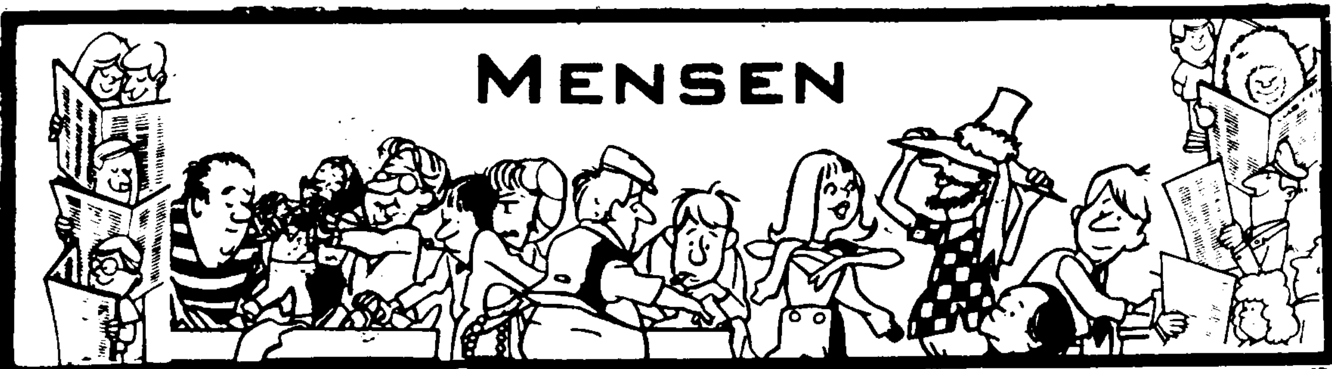
Inmiddels is een neef van de vrouw van Marcos, vrijdag uit de diplomatieke dienst gestapt en heeft verklaard zich op te stellen achter de oppositie- kandidate voor het presidentschap, Corazon Aquino.

Norberto Romualdez, die handels- attache is op de Filipijnse ambassade in Brussel, zei op een persconferentie dat het land wordt geruïneerd doordat het bewind van Marcos onvoldoende vertrouwen kan wekken.

Hij verklaarde zich te keren tot de weduwe van Aquino, daar „zij een oprechte vrouw is en zij een oprechte president zal worden".

Ik had verwacht dat Marcos zich na de moord op Aquino en in verband met de snel slechter wordende economische situatie een Staatsman zou tonen en zou aankondigen dat hij zou terugtreden bij het aflopen van zijn ambtstermijnen in 1987.

„Maar neen. Hij verkoos op korte termijn verkiezingen te houden in de gedachte dat de oppositie verdeeld zou zijn en in het vertrouwen dat het Filipijnse volk zijn wandaad snel zou vergeten", zei Romualdez.

Wat als een grapje begon, is serieus geëindigd. JUDY BORELLO, eigenares van de Western Saloon in het stadje Point Reyes Station op 40 km ten noorden van San Francisco, kreeg de taak een verouderde klok te vervangen voor het brandwachtstation. Iemand daagde haar uit de klok op de hele en halve uren "boe" te laten roepen inplaats van "koekoek". Met behulp van Lucasfilm, het filmproduktiekantoor van George Lucas van "Star Wars" nam ze de uitdaging aan. Lucasfilm maakte de boe met behulp van twee cassettebanden en een tijdmechanisme dat de tijd zal "boeën". De ene band produceert vier korte boe's van een enkele koe en de andere klinkt als een rundvee koor.

*****

TWEE BROERS hebben China op een draf in de lengte doorkruist en de 6000 km afgelegd in 136 dagen. De gebroeders Yan, 26 en 28 jaar oud, startten op een september van het vorig jaar in Mohe, het noordelijkste dorp van China en legden gemiddeld 42 km per dag af. Zij bereikten tenslotte een dorp op het eiland Hainan voor de zuidkust. De zus van de Yans heeft hen de hele reis op de fiets vergezeld en van proviand voorzien.

*****

In hartje winter lijkt dit OOIEVAARSKOPPEL toch al het voorjaar in de bol te hebben. In het besneeuwde nest in een dorpje aan de Nederlandse Waal gooien het mannetje en het vrouwtje telkens met klepperende snavels hun kopje achterover. Een liefdesritueel dat meestal pas volop in de lente begint.

Een rechtbank in Milaan heeft een aan verdovende middelen VERSLAAFDE VROUW veroordeeld tot vijf jaar gevangenisstraf omdat zij haar zes maanden oude baby met heroïne had ingespoten. De ongetrouwde vrouw, zei dat de baby zichzelf de injectie had toegediend bij het spelen met de injectienaald terwijl zij een roes uitsliep, maar de rechtbank achtte het bewezen dat zij het huilende kind tot zwijgen had willen brengen. Het kind was levensgevaarlijk ziek in een ziekenhuis opgenomen.

*****

RAOUL WALLENBERG, de Zweedse diplomaat die duizenden joden voor de gaskamers gered heeft in de Tweede Wereldoorlog, is gisteren als eerste burger van Israël benoemd op grond van een wet die het onderscheiden regelt van mensen die zich heldhaftig gedragen hebben. Duizenden Israëliërs en hun kinderen danken hun leven aan zijn moed en edelmoedigheid. Wallenberg was eerste secretaris van de Zweedse vertegenwoordiging in het door de nazi's bezette Boedapest in 1944. Toen de bezetters dreigden het joodse getto in november 1944 te liquideren, kwam hij in actie waarop de nazi's het getto niet ontruimden. Hiermee redde hij 70.000 joden. Eerder had hij duizenden joden helpen ontsnappen door paspoorten, voedsel, medicijnen en vervalste documenten te verzorgen voor joden die op een dodenmars waren naar de Oostenrijkse grens. In 1945 is Wallenberg door Sovjet- militairen opgepakt die Boedapest bevrijdden. Zij lieten hem niet meer vrij. In antwoord op herhaalde Zweedse verzoeken heeft Moskou aan Stockholm laten weten dat Wallenberg in 1947 in de gevangenis aan een hartaanval is overleden. Er wordt nog steeds rekening gehouden met het feit dat hij nog leeft. Door de Zweedse regering wordt nog steeds naar hem gezocht.

*****

Parijs is in de ban van een VROUWENMOORDENAAR. De politie onderzoekt of de mogelijkheid bestaat of een en dezelfde persoon verantwoordelijk is voor de moord op zes bejaarde vrouwen in hun woning in de afgelopen maand. De omstandigheden waaronder de zes moorden zijn gepleegd, zijn dezelfde, hoewel ze plaats hadden in verschillende buurten. De meeste vrouwen droegen mantels, waaruit valt op te maken dat zij naar huis werden gevolgd en hun moordenaar achter hen het huis binnendrong. Het motief van de moorden is niet bekend, hoewel het er de schijn van heeft dat de vrouwen werden beroofd van het weinige geld dat zij bij zich hadden. De eerste vijf vrouwen werden of gewurgd of verstikt, in een geval door het over het hoofd trekken en dichtbinden van een plastic boodschappentas. Het laatste slachtoffer werd gedood door een klap op het hoofd. Een soortgelijke reeks moorden- met- foltering van negen overwegend bejaarde burgers in de dezelfde omgeving in oktober en november 1984 is onopgelost gebleven.

*****

Hij was het bijna aan zijn naam verplicht: de 39-jarige Oostenrijkse onderwijzer uit Bad Gleichenberg, Gluck, heeft maandag in het casino van Graz in Oostenrijk de SUPER JACKPOT van 3.916.265 schilling gewonnen. Gluck had nog maar nauwelijks 20 minuten gespeeld op een inzet van nog geen 700 schilling, toen het geluk hem toelachte.

MALINDA BECKLEY steekt haar geluk niet onder stoelen of banken. Met een geweldige vreugdekreet uit ze haar geluk. Maar zou je ook niet, als je hoort dat je de gelukkige winnaar van maar liefst één miljoen dollar bent geworden. Achter haar op de foto staan de niet minder gelukkige echtgenoot en zus van Malinda.

*****

Voor de SCHOLIEREN van een middelbare school in Kaapstad, begon het nieuwe schooljaar zoals het oude eindigde. Leger en politie omringden de school met twaalf pantservoertuigen, een paar daarvan uitgerust met een machinegeweer dat rubberkogels afvuurt, en acht gewone politiewagens. Ze worden gewapenderhand gedwongen de lessen te volgen. Vier scholieren en een leraar die de school wilden verlaten uit protest tegen de vervanging van 14 leraren door nieuwe docenten die ze beschouwen als "onderkruipers" werden gewapenderhand terug naar het klaslokaal gemarcheerd. De veertien leraren werden vorig jaar ontslagen omdat ze onruststokers zouden zijn. Intussen houdt het geweld in de zwarte woongebieden aan.

*****

Een AMERIKAAN met een arm en een been is veroordeeld tot 45 dagen gevangenisstraf wegens het stelen van een rolstoel, maar de rechter die hem veroordeelde schonk Wayna Jones jr een fonkelnieuw wagentje. Ik kan het niet geloven, "ik weet niet wat ik heb" zei Jones na de terechtzitting. Jones die bij een treinongeluk in 1979 een arm en een been verloor, was onlangs aangehouden nadat hij het ziekenhuis was binnengereden en er zijn kapotte rolstoel had verwisseld voor een van het ziekenhuis. Tegen de rechter zei Jones dat zijn rolstoel zo'n wrak was geweest dat hij er niet harder dan acht kilometer per uur mee had kunnen rijden en dat hij de nieuwe had gestolen omdat hij zo gefrustreerd was geweest.

LOSSE NUMMERS van de Amigoe zijn verkrijgbaar bij:
Drugstore Curaçao Plaza Hotel
Drugstore Holiday Beach Hotel
Drugstore Concorde Hotel
Boekhandel Eddine, Hotel Las Palmas
Bookshop Hato
Kappel, Winston Churchillweg
Toko La Palma, Schonegevelstraat 68
Celia, Postkantoor
Nene, Berg Altena
Faulborn, Berg Altena
Boekhandel Van Dorp in Punda, Otrobanda en Promenade
Boekhandel Eddine
Boekhandel Salas (Fokkerweg)
Mensing's Caminada
Novo's Book and Giftshop
Samson, Saliña
Moron, Saliña
Sousa, Cas Coraweg
Toko Mangusá, Cas Coraweg
Jean Louis Liquor Store, Gosieweg
Zuikertuintje
Bloempot Book and Toyshop
El Chico, Caracasbaaiweg
Shon Nana, Breedestraat
La Bonanza (O)
Nos Tienda, Hospitaal
Shon Ma Center, Welgelegen
Boekhandel Sta. Maria, Winston Churchillweg
La Estrella, Winston Churchillweg
Kort, Schottegatweg West / Rio Canario
Eddy's, Colebra Berde

CURAÇAO AGENDA

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN
STADS- EN 2DE DISTRIKT OOST
18 januari 1986 vanaf 08.00 uur t/m 20 januari 1986 om 07.00 uur:
Dokter Doran, Spreekkamer: Montaña Abao, tel.: 673355; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 83270 b.g.g. 625822/625614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy- Tseng, Lutchman, Tseng, Rauchbaar, Braakman, Doran en mevr. Guerrero- Bakmeyer).

STADS- EN 2DE DISTRIKT WEST
17 januari 1986 vanaf 17.00 uur t/m 21 januari 1986 om 07.00 uur:
Dokter Roose, Spreekkamer: Kas Chiquito, tel.: 623550; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 83233 b.g.g. 625822/625614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Braakman-Bonder, Whiteman, mevr. Goilo, mevr. Soliana- Tjin, mevr. Croes, Heerenveen, Nivillac, King, mevr. Rosales- Concession en mevr. Pablo)

DERDE DISTRIKT BANDABAO
17 januari 1986 vanaf 17.00 uur t/m 21 januari 1986 om 07.00 uur:
Dokter Schellens, Spreekkamer: Barber, tel.: 641658/641605, spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 641784 b.g.g. 625614/625822.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Botero Duque, Hernandez en Spong)

*****

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; de wacht hebben zuster Maduro, tel.: 82033 pageboy 027-360 en zuster Flanders, tel.: 44187 pageboy 027-360.

*****

DIERENARTS: Veterinaire Dienst, Parera, tel.: 614000.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00 uur, tel.: 54300.

*****

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

*****

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.

*****

BOTICA'S **(nachtdienst)**
Otrobanda: del Pueblo, tel.: 625333;
Punda: Plasa, tel.: 615545.

*****

VERLOF BEGRAFENIS
18 januari: M.V. Meyer, Kaya Wawa Scholtz 1.
19 januari: E.F. de Camps, Mahumaweg 35.

*****

DIVERSEN
KARNAVAL: 20.00-01.00 uur «T'akı tin ambiente» - parkeerplaats Colon.

TENTOONSTELLING: vanaf heden en t/m 26 januari expositie schilderijen van Wim Snelders - Avila Beach Hotel.

ZATEREDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHEPEN
09.00-18.00 uur «Eugenio C» - vert. SELMA.
09.00-21.00 uur «Kazaksthan (L.G.) - vert. AnVeder.

*****

OPENBARE BILBIOTHEEK (Johan van Walbeeckplein 13): openingstijden maandagmiddag van 14.00-20.00 uur; dinsdag en vrijdag van 10.00-12.00/14.00-18.00 uur; woensdag van 10.00-12.00/14.00-20.00 uur; donderdagmiddag van 14.00-18.00 uur en zaterdagmorgen van 09.00-12.00 uur. De studiezaal is elke dag open vanaf 09.00 uur.

FILIAAL MUNDO NOBO: alleen op maandag open van 14.00-20.00 uur (voor volwassenen).

FILIAAL BARBER: maandagmiddag van 14.00-17.00 uur; dinsdag- en vrijdagmiddag van 14.00-19.00 uur.

JEUGDBIBLIOTHEEK (Consiënciestraat, Plaza Brion): maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag, woensdag en vrijdag 10.00-12.00/14.00-18.00 uur en zaterdag van 09.00-12.00 uur.
Elke maandag ná 16.00 uur: activiteiten voor kinderen.

BIBLIOTHEEK MONQUI MADURO (Landhuis Rooi Catootje): openingstijden dinsdag, donderdag en vrijdag van 09.00-12.00 uur (voor afspraken gelieve mevr. Dankmeyer, tel.: 34263 op te bellen).

BIBLIOTHEEK ALLIANCE FRANÇAISE (Pietermaaiweg 84, 1e verdieping): openingstijden maandag en woensdag van 17.30-19.30 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur.

ST. EILIZABETH HOSPITAAL EN SANATORIUM: **(bezoekuren)** 's morgens van 11.30-12.30 uur en 's middags van 16.00-19.00 uur (kinderafdeling van 10.00-19.00 uur en Intensive Care: 18.00-19.00 uur).

DR. DAVID R. CAPRILESKLINIEK: **(bezoekuren)** opname afd. Mannen van 15.00-16.00/18.00-19.00 uur; opname afd. Vrouwen van 15.00-16.00/18.00-19.00 uur; overige afdelingen van 09.00-12.00/14.00-16.00/17.00-19.00 uur.

TENTOONSTELLING
CURAÇAOSCH MUSEUM: openingstijden 10.00-12.00/14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van de maand).

CHRISTOFFELPARK: geopend iedere dag van 08.00-15.00 uur; op zondag reeds vanaf 06.00 uur. Voor rondleiding en andere activiteiten tel.: 640363.

KAS DI ARTE KORSOU (Local Art Gallery), Schrijnwerkerstraat 14, zijweg Breedestraat, Otrobanda: open dagelijks van 09.00-18.00 uur; dinsdag en zondag gesloten.

CURAÇAO ONDERWATERPARK: duiktrips voor lokale duikers in het weekeinde. Voor informatie tel.: 624242/624705.

CURAÇAO SEAQUARUIUM (Bapor Kibra): openingstijden maandag t/m zondag van 10.00-22.00 uur.

SOKUDI: elke vrijdag mogelijkheid om informatie te verkrijgen en bloedsuikergehalte te bepalen - nieuw gebouw Kraankliniek Rio Canario.

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN: 20.00 uur *Back to the future* (14 jr.); 22.00 uur *Rocky IV* (14 jr.); 24.00 uur *Een hete zomer met Vanja* (18 jr.).
CINELANDIA: 19.00 + 21.00 uur *Blood Debts* (18 jr.); 24.00 uur *The Tiffany Minx* (18 jr.).

*****

TELECURAÇAO
VRIJDAG: 16.30 Dr. Seuss; 16.45 Battle of the planets; 17.15 Dance fever; 17.45 AGHUSA; 18.15 Agedres na plaka chiki; 18.30 Telenovela: «Abandonada»; 19.15 Informe Deportivo; 19.30 America's Top Ten; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 «10» Minut pa karnaval; 20.45 Combat; 21.30 New wilderness; 22.00 Show di Job: «Melodia 57, Estrellas del Caribe en Tipico Sta. Rosa»; 23.00 Resumen Take Two; 23.55 Sluiting.

ZATERDAG: 16.30 Club PTL; 17.30 Telefiesta; 18.30 Studiosport; 19.30 Panoramiek; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Carrousel; 21.30 Estreno: «The new Godfathers»; 23.30 Sluiting.

Amigoe
UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000
Directie:
Namens Antillean News Holding NV:
R.F. Snow
Adjunct: I.M.Ph. de Maayer-Hollander.
Hoofdredactie:
waarnemend voor:
Laureen Ravelli-Schenk
Overige leden Redactie
Toon van Dongen, Hanneke van Kouwen, Ana van Leeuwen, Marlys Douglas- Claassen, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur; zaterdag 07.30-10.00 uur.

Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór drie uur binnen zijn.
Advertentie-afdeling (acquisitie)
Ingrid de Maayer, Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.

Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT-MAARTEN,
Abonnement en advertenties:
Popular Agencies,
SMTC Building, Illidge Road 38,
Tel.: 2737.
Losse nummers: Papergarden, Food Centre, Shipwrecks Stores in: Frontstreet (opposite Holland House), Great Bay Hotel, Little Bay Hotel, Mullet Bay Hotel en Papertrip Julianaluchthaven.

SABA:
Correspondente:
Ruth Hassell, tel.: 2299.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster/Correspondente: mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

DEN HAAG:
CORRESPONDENT:
Frans Kok (tel.: 070-614911).

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

UTRECHT:
Frans Croes (fotograaf).

MIAMI:
medewerker: David Serphos, 1420 South Bay-shore Drive 503, Miami Florida 33131.

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers.

DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, tel.: 70503, 70504 en 70304.

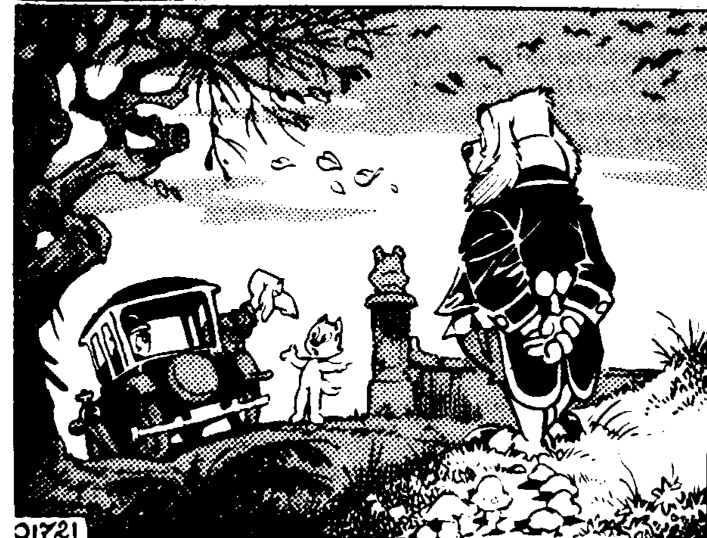
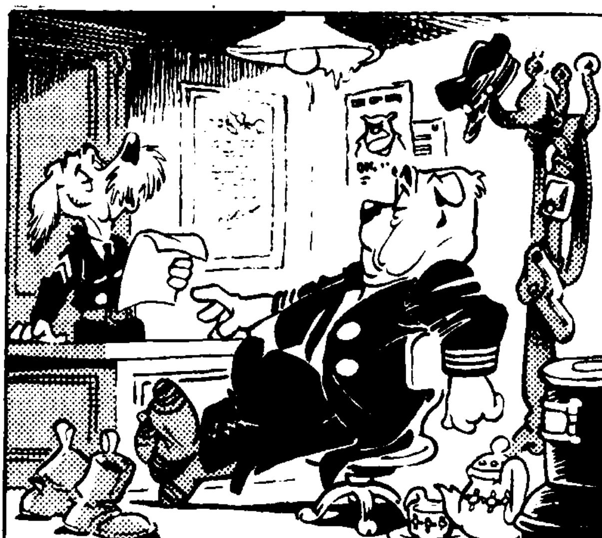
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Noord Saliña.

Losse nummers 50 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NAƒ.80,15 per maand (luchtpost) of NAƒ.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Heer Bommel en het Donkerebomenbos

door: Marten Toonder

01721 — Joost krabbelde langzaam overeind en keek glazig naar de dienstwagen onderaan de heuvel.

"U kunt rustig binnenkomen", hoorde hij Tom Poes zeggen. "Ik weet alles van die brief af, en ik ben er zeker van dat heer Ollie geen bezwaren zal hebben. Maar Joost wist dat niet".

"Mooi", zei de adjunct uitstappend. "Het gaat om foliant D 127. Even doorpeilen. Is zo gepiept".

"Vreemd", sprak de bediende geschokt tot zichzelf. "Daar staat de jonge heer aan te pappen met de bouwcommissie. Wat zou hij van plan zijn? Zou heer Olivier dat werkelijk goedkeuren? Ach, was hij er maar! Ik heb de politie verwittigd, maar men doet niets!"

Dat was niet helemaal waar. Om half elf stapte brigadier Snuf het bureau van commissaris Bas binnen om rapport uit te brengen, zoals zijn gewoonte was.

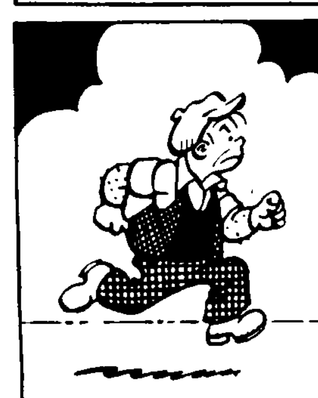
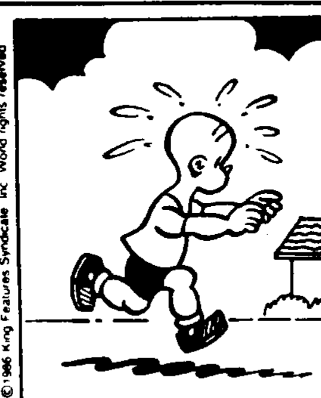
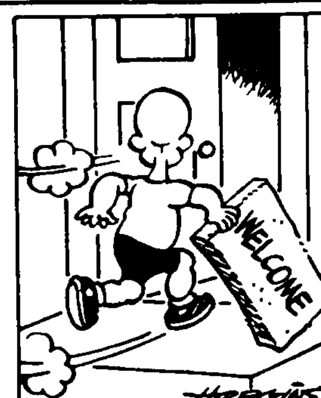
"Drie bekeuringen", meldde hij. "Een wegens het uitsliepen van de agent Kloppers, een wegens diefstal van een broodje, en een parkeerovertreding. En eh... o ja, een vermissing. Meneer Bommel O.B. is verdwenen sinds gistermorgen. Weggelopen in overspannen toestand, zonder medeneming van kleding, levensbehoeften of chocolademelk.

"Bommel", mompelde de politiechef vermoeid. "Altijd dezelfde. Verdwenen, he? Niet de eerste keer". Hij trommelde enige tijd met zijn vingers op het bureau en begon ze toen te verzorgen.

"Bommel komt wel weer terug", besloot hij. "Dat doet hij altijd. Is trouwens altijd in overspannen toestand. Niks bijzonders. Houd een oogje open, Snuf; maar doe voorlopig niks".

HENRY

By Dick Hodgins

Jim Henson's MUPPETS

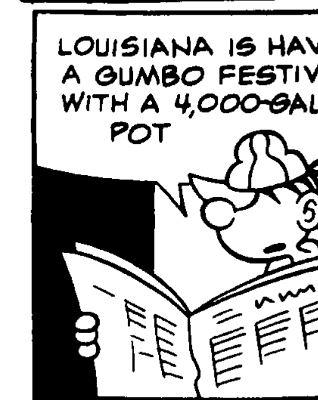

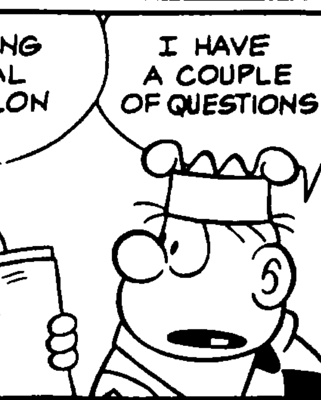

BEETLE BAILEY

By Mort Walker

QUINCY

By Ted Shearer

OP BASIS VAN VERSCHILLENDE SCENARIO-MOGELIJKHEDEN

Op ondermeer benzine, bier en gedestilleerd

IDW beveelt een aantal bijzondere heffingen aan

WILLEMSTAD — De alternatieve maatregelen, zoals door de Inter Departementale Werkgroep (IDW) aanbevolen ter vervanging van de tien procent crisis- heffing, zijn vandaag in de vergadering van de Ministerraad aan de orde geweest. De IDW overhandigde gisteren deze, in een advies aan de regering vervatte, aanbevelingen aan de ministers van Financiën en van Handel en Industrie. Onder de maatregelen, die voor het merendeel reeds vorig jaar door de IDW als inkomsten- verhogend, dan wel kosten- verlagend, werden aanbevolen, vallen ondermeer een aantal bijzondere heffingen, zoals op benzine, bier en gedestilleerd.

Het officiële advies- orgaan van de regering, bestaande uit functionarissen van de Bank van de Nederlandse Antillen en de departementen van Financiën en van Handel, Industrie en Werk- gelegenheid (HIW), verwerkte de aanbevelingen, naar de Amigoe vernam, aan de hand van verschillende "scenario's", zoals op de Antillen mogelijk zouden kunnen worden verwacht. Voor het overgrote deel, zo meldden vanmorgen regerings- bronnen, kunnen de aanbevelingen worden beschouwd als "oude koek". De maatregelen, die de crisis- heffing dienen te vervangen, zijn deels gelijk aan de aanbevelingen die de IDW vorig jaar, voordat door het toenmalige kabinet van premier Maria Liberia- Peters werd gekozen voor een tien procent crisis- heffing op de inkomens, de regering deed toekomen. Ook toen was er sprake van dat de financieel- en socio- economische situatie het nemen van stringente maatregelen onontbeerlijk maakte.

Zoals de Amigoe eerder deze week al berichtte, bogen de deskundigen van de IDW zich onder andere over de overheids- pensioenen en stelden zij hiervoor, afhankelijk van de vraag of zulk een maatregel door het Pensioen- fonds zou kunnen worden gedragen, een verlaging van de pensioen- gerechtigde leeftijd voor, terwijl zij ten aanzien van de hoogte van de pensioenpremie- bijdrage evenzo de mogelijkheid van een herziening opperden. Daarnaast kwam ook de ziektekosten- vergoeding naar voren, waarbij door de IDW werd voorgesteld het huidige vergoedings- percentage van negentig procent terug te brengen tot 75 procent. Eerder werd van overheids- zijde al bekend gemaakt dat de maatregelen tevens zullen inhouden een drastische beperking van het aantal dienstreizen, een volledige personeelsstop. Voorts werd vernomen, dat ook het afstoten van alle dienstwagens van de centrale overheid en het verstrekken van een kilometer- vergoeding werd bestudeerd.

De introductie van bijzondere heffingen op een aantal goederen, is in ieder geval een onderdeel van de door de IDW uitgewerkte scenario's en de bijbehorende maatregelen. Betrouwbare bronnen vermeldden met betrekking hiertoe ondermeer bijzondere heffingen op benzine, bier en sterk alcoholische dranken. Op de benzine zou mogelijk een bijzondere heffing kunnen worden geplaatst van vijf tot twintig cent, menen de experts van de IDW. De heffings- aanbevelingen strekken zich, alhoewel dit van minder gunstige invloed zou kunnen zijn op het toerisme, tevens uit naar verschillende import- goederen, zoals met name op "luxe- artikelen" beschouwde goederen.

Het is nog steeds de bedoeling van de regering, zo werd vernomen, om met ingang van 1 februari de maatregelen tot uitvoering te kunnen brengen. Tegelijkertijd zal dan de tien procent crisis- heffing geëlimineerd moeten worden. Of de bewerking van de IDW- aanbevelingen echter voor het einde van deze maand rond zal kunnen zijn en deze ook daadwerkelijk in de vorm van wel overwogen maatregelen geïntroduceerd kunnen worden, is echter nog de vraag. Dat zou, aldus regerings- kringen, nog wel eens enkele weken langer dan het plan is, kunnen duren.

Gezien het streven van het nieuwe Bestuurscollege van Curaçao om, middels het onder de titel "crash- programm" uit te werken bestuurs- programma, voor wat betreft de te nemen maatregelen, op één lijn te gaan zitten met de centrale regering, is het niet onwaarschijnlijk dat bepaalde van de IDW- aanbevelingen ook op eilands- niveau zullen worden toegepast. Aannemelijk is dat maatregelen ten aanzien van de reductie van de ziektekosten- vergoeding en die ten aanzien van de verlaging van de pensioen- gerechtigde leeftijd en verhoging van de pensioenpremie- bijdrage, ook door het eiland- gebied zullen worden overgenomen.

Noch het regeer- programma, waaraan het vierde kabinet Martina zijn beleid voor de komende regeer- periode uiteen zal zetten, noch het bestuurs- programma van het Bestuurscollege van Curaçao werd tot dusverre voltooid. Wel werd van MAN- voorzitter Jacques Veeris, wiens partij op zowel lands- als eilands- niveau aan de coalitie deelneemt, vernomen, dat het bestuurs- programma nagenoeg gereed is. De MAN rondde reeds zijn deel van het concept- programma af en ook de DP is bezig daaraan de laatste hand te leggen, zo vernam de Amigoe. Hij wilde over de inhoud van het programma echter geen bijzonderheden bekend maken. Zeker niet, aldus Veeris, zolang het aan de sociale partners toegezegde overleg nog niet had plaatsgevonden. Dat zal in de komende week gaan gebeuren. Een presentatie van het programma naar buiten, besloot de MAN- voorzitter, zal pas na overleg met de sociale partners en de opname van hun ideeën in het programma, geschieden.

Omdat van overheids- wege bij herhaling kenbaar werd gemaakt dat het ambtenaren- apparaat op de onkosten- aspecten flink besnoeid zal worden en ook afvloeiïngen niet onwaarschijnlijk zullen zijn, liet gisteren de ambtenaren- bond ABVO een waarschuwing horen aan het adres van de centrale regering. De ambtenaren- bond waarschuwde de regering ervoor maatregelen te treffen die uitsluitend van invloed op de werkende klasse zouden zijn, terwijl de overige sectoren ongemoeid zouden worden gelaten. Het ziet er weer eens naar uit, hekelde ABVO- woordvoerder Van Lamoen in een uitgegeven communique, dat de volledige druk van de maatregelen uitsluitend op de Curaçaose bevolking zal vallen. De ABVO acht dat een alleszins kwalijke en onaanvaarbare aangelegenheid, zei de bondswoordvoerder. Indien er maatregelen worden getroffen, moeten die over de gehele linie en voor alle eilanden gelden, verklaarde hij met nadruk.

WILLEMSTAD— Minister van Ontwikkelings- samenwerking Jopi Abraham heeft een kennismakings- en eerste werkbezoek gebracht aan het departement voor Ontwikkelings- samenwerking. Hier voerde hij een bespreking met de staf. Tijdens deze bespreking kwam ondermeer de werkwijze voor de naaste toekomst aan de orde, waarbij vooral het accent gelegd werd op de ontwikkelings- programma's van de minderdraagkrachtige eilanden. Op de foto, minister Abraham in gesprek met de stafleden. Het departement voor Ontwikkelings- samenwerking was voor minister Abraham de eerste werkkring na zijn terugkeer in 1969 uit Nederland.

Volgende week in Willemstad

Parlementaire delegatie ontmoet sociale partners

WILLEMSTAD — Nadat de Nederlandse parlementaire delegatie die momenteel op de Antillen en Aruba verblijft, de afgelopen week Aruba en de Bovenwinden bezocht heeft, arriveert men op zondag weer op Curaçao. Volgende week staan hier diverse officiële aangelegenheden op de agenda, waaronder een bespreking met gouverneur Römer. Ook zullen diverse vergaderingen plaats vinden tussen de Nederlandse parlementariërs en hun Antilliaanse collegas.

Dit blijkt uit het officiële programma dat onlangs opgesteld werd. Namens diverse Antilliaanse statenleden is het bezoek van de delegatie, op dit tijdstip, aan de kaak gesteld. Dit, vooral omdat de nieuwe Staten onlangs zitting nam, terwijl diverse politici tot voor kort bezig waren met de formatie van het nieuwe Antilliaanse kabinet. Dit nam niet weg dat de Nederlandse delegatie, in het kader van het halfjaarlijkse contactplan, zoals te doen gebruikelijk begin januari richting Antillen gereisd is.

Men vertrok allereerst naar Aruba, waarna men gisteren naar Sint Maarten vertrokken is. Vandaag worden Saba en Statius bezocht door delegatie die in verband hiermee "verdeeld" is. Aanstaande zondag keert men terug naar Curaçao, waar op maandag, volgens het programma, een ontmoeting zal plaats vinden met de gouverneur. Ook staat een vergadering met gezaghebber Casseres en de rest van het Bestuurscollege op de agenda, terwijl men ook met Centrale Bank- afgevaardigden en vertegenwoordigers van de Ontwikkelingsbank zal praten. Ook de Kamer van Koophandel en VBC en de Kamara Sindikal verschijnen op de lijst. Op dinsdag wordt Bonaire bezocht, waar eveneens met onder meer de eilandsraad van dat eiland gesproken zal worden, waarna op woensdagavond weer met het eilandgebied Curaçao aan tafel gezeten zal worden. De parlementariërs hebben, zo blijkt uit het programma, ook een gesprek met minister Chance van Justitie, waarna op donderdag waarschijnlijk een openbare Statenvergadering plaats vindt waarbij de delegatie te gast zal zijn. Op vrijdag volgen tenslotte de eveneens publieke sluitingstoespraken. Men keert volgende week zaterdag terug naar Nederland.

Drukte keuringslokaal noopt tot besluit

Met oproepkaart kan men belasting betalen

WILLEMSTAD — Ook dit jaar zal de overheid, als éénmalige maatregel, de auto- eigenaren in de gelegenheid stellen om met hun oproepkaart voor de auto- keuring een half jaar belasting te betalen. Evenals vorig jaar is de situatie bij het keurings- lokaal zodanig uit de hand gelopen dat er vanaf begin januari, oproepkaarten worden verstrekt voor de maand februari.

Zoals bekend moet de motorrijtuigen- belasting voor eind januari betaald worden. Eveneens is het gebruikelijk dat op 1 februari een zeer intensieve politiecontrole wordt uitgevoerd op de betaling daarvan. Eenieder die zich dan met de oude nummerplaten op straat begeeft, kan de auto langs de weg laten staan. Die wetenschap brengt jaarlijks bij het keurings- lokaal een enorme drukte met zich mee, daar de belasting slechts voldaan kan worden bij overlegging van (onder andere) de keuringskaart. Vorig jaar was de situatie dermate uit de hand gelopen dat zelfs met het draaien van "overtime" bij het keurings- lokaal, niet alle auto's op tijd (dus voor eind januari- red) gekeurd konden worden. In overleg met DOW, de eilandsontvanger, politie en het keurings- lokaal, had gezaghebber Casseres toen de eenmalige regeling ingesteld dat men met de oproepkaart voor een keurings- datum, voor een half jaar belasting kon betalen.

Dat besluit is vanmorgen wederom genomen, zo vernam de Amigoe van gezaghebber Casseres. Reeds vanaf begin januari was de drukte bij het keuringslokaal zodanig opgelopen, dat de oproepkaarten voor februari werden uitgeschreven. Dat heeft tot gevolg dat die betrokkenen vanaf eind januari tot de dag van hun autokeuring de straat niet op zouden mogen omdat wel strikt eind januari als deadline voor het betalen van motorrijtuigen- belasting gehandhaafd zal worden, zo benadrukte de gezaghebber.

"De mensen wachten te lang", zo verzuchtte zowel de gezaghebber als eilandsontvanger Hildo Leonora die woensdagmiddag een vergadering had met het hoofd van DOW, het keurings- lokaal en de Verkeerspolitie over deze problematiek. Zij hebben de gezaghebber vervolgens geadviseerd ook dit jaar de vorig jaar gehandhaafde regeling, in te voeren. Indien iedereen zich zou houden aan de wettelijke bepalingen, zo meende de gezaghebber, en op tijd de auto laat keuren, zouden deze problemen niet voorkomen. Het keuringssysteem, zo beaamde hij echter, moet ook onderzocht worden terwijl het tevens hoogst noodzakelijk is om de keurings- capaciteit te breiden.

Het weer

WEERSVERWACHTING GELDIG tot morgenmidag 12 uur. Licht tot half bewolkt, tijdelijk zwaar bewolkt met af en toe een bui. Matige tot vrij krachtige oostelijke wind. OVERZICHT: Door aanhoudende aanvoer van vochtige en onstabiele lucht in het oostelijk Caribisch gebied zal ook in de komende 24 uur plaatselijk buien- activiteit voorkomen.

Nieuw Cruise- schip doet Curaçao aan

WILLEMSTAD— Het cruiseschip "Stefan Batory" dat nooit eerder in Curaçao aanmeerde doet op acht februari Curaçao aan. Aan boord bevinden zich 400 passagiers. Agente van het schip is "Gomez Shipping".

Aanrijdingen

WILLEMSTAD— In de afgelopen 24 uur vonden er 14 aanrijdingen plaats, waarbij vijf gewonden vielen en een schade van 13.250 gulden genoteerd werd.

Problemen "schreeuwen om oplossing"

Sitek wacht vol spanning op nieuw regeer-programma

WILLEMSTAD — De onderwijs- vakbond Sitek kijkt vol spanning uit naar het regerings- programma en met name het onderdeel "onderwijs" hiervan. In haar radioprogramma noemt de Sitek een groot aantal punten "die schreeuwen om een oplossing" en hopelijk door de nieuwe regering worden aangedragen.

Het is van groot belang, zo vindt de Sitek, om het centrale en eilandelijke beleid op onderwijs- gebied te synchroniseren om zodoende te komen tot een verantwoordelijke decentralisatie van het onderwijs. Alvorens dit te kunnen doen is het wel noodzakelijk, zo voegt de Sitek er in haar radioprogramma aan toe, dat de eilandelijke onderwijs- instellingen aan een volledige herstructurering onderworpen worden. Dat is tot op heden om politieke redenen steeds uitgesteld, hetgeen de vakbond als een achterstand binnen het onderwijs- systeem ervaart.

Dat er veel punten zijn die voor de Sitek van groot belang zijn, bleek wel uit het radioprogramma waarin vele problemen naar voren werden gebracht. Zo is het volgens de bond logisch dat de invoering van het papiamentu in het onderwijs, op de prioriteitenlijst komt te staan. Met daaruit voortvloeiend de scholing en herscholing van de leerkrachten en de herstructurering van de Pedagogische Academie.

Andere punten die de Sitek noemt is de lichamelijke opvoeding binnen het onderwijs, herstructurering van de Mavo, onderwijs- wetten op het gebied van basis- onderwijs en de integratie van bepaalde onderwijs- typen die al veel te lang op zich hebben laten wachten, aldus de Sitek die het ook "hoog tijd" vindt dat de positie van onder andere concierges, vrouwen en werksters geregeld wordt.

Bijna vier miljoen voor 50 projecten

Record aantal OBNA- projecten gefinancierd

WILLEMSTAD — De Ontwikkelingsbank van de Nederlandse Antillen (OBNA) heeft in 1985 in totaal 50 projecten goedgekeurd, waarmee bijna vier miljoen gulden gemoeid was: een record sinds de oprichting, in 1981, van deze instelling, aldus blijkt uit OBNA- cijfers. Het totaal bedrag dat de OBNA tot nu toe voor de financiering van projecten verstrekt heeft bedraagt rond 11 miljoen 800 duizend gulden.

Hoewel het aantal goedgekeurde landbouw projecten, vorig jaar, met 31 zonder meer boven aan de lijst staat, hebben de acht industriële projecten samen meer gekost en wel ruim 2 miljoen gulden (58,7%) vergeleken met de 590.000 gulden (15%) die nodig was voor de landbouw projecten. In de transport- en dienstensector kregen vijf projecten in 1985 groen licht voor financiering. Hiermee was ruim 600.000 gemoeid ofwel 16% van het totaal. De zes toeristische projecten staan onder aan de lijst met 10% (bijna 400.000 gulden) van het totaal.

Uit een overzicht kan opgemaakt worden van 1981 tot en met 1985 in totaal 80 projecten voor landbouw- doeleinden financiering hebben gehad. Hiermee was circa 2 miljoen 300.00 gulden gemoeid. Het aantal projecten voor industrie doeleinden volgde met 22. Een totaal bedrag voor financiering van deze projecten bedroeg 5,5 miljoen gulden, gevolgd door 15 projecten in de toerisme- sector. Hiervoor is rond 2 miljoen 700 duizend gulden uitgegeven.

Uit het overzicht blijkt voorts dat het aantal gefinancierde projecten op alle Antilliaanse eilanden — Aruba beschikte reeds voor de status aparte over een eigen Ontwikkelings- bank — vorig jaar is toegenomen: op Bonaire betrof de groei zelfs ruim 135%. Voor Curaçao was dit een toename van ruim 40%, terwijl de groei op Sint Maarten, Statius en Saba respectievelijk 80%, 35% en 18% bedroeg.

De OBNA meldt in het schrijven dat momenteel 24 projecten — van in totaal ruim 2 miljoen 700 duizend gulden — bestudeerd worden. Wat de toekomstplannen betreft, meldt de instelling dat men zal blijven voldoen aan middellange- lange financierings- aanvragen, terwijl men de contacten met zowel lokale als buitenlandse regerings- en prive- instanties zal blijven bevorderen.

De OBNA herinnert er in het schrijven aan dat deze instelling, die als doel heeft economische ontwikkelings- projecten te bewerkstelligen, slechts projecten financiert als die economisch- en technisch haalbaar zijn. Veel waarde wordt gehecht aan de vraag of het bedrijf vaste arbeidsplaatsen schept.

...plicht te doen

Orde voor de Staten, omdat volgens hem in dat artikel wordt bepaald dat de voorzitter het competente orgaan is om te beslissen of een bepaald onderwerp op de agenda wordt opgebracht.

De MEP- fractie stelt verder in haar brief zich niet met deze interpretatie van de Staten- voorzitter te kunnen verenigen, omdat artikel 23 niet los gezien kan worden van artikel 22. Artikel 22 bepaalt dat de voorzitter een vergadering belegt op verzoek van drie leden en artikel 23 bepaalt dat op verzoek van een lid een onderwerp op de agenda moet worden opgebracht, echter de voorzitter bepaalt in dat geval in welke vergadering dit zal geschieden.

Gezien het feit — zo besluit de brief — dat ons Reglement van Orde identiek is aan die van de Staten van de Nederlandse Antillen, immers overgenomen via overgangsrecht, hebben wij navraag gedaan naar de praktijk van de Staten van de Nederlandse Antillen. Uit die praktijk blijkt overduidelijk dat de Staten immer het recht hebben om de agenda zoals door de voorzitter voorgesteld te wijzigen, bijvoorbeeld door opbrengen of afvoeren van agendapunten.

Tafeltennis competitie

SAN NICOLAS — De B- klasse competitie van de Aruba Table Tennis Association (ATTA) wordt vanavond half acht in de Don Boscoclub hervat.

De stand in deze competitie is momenteel als volgt: 1. San Luis Liquortique I; 2. San Luis Liquortique II; 3. Academia di Ping Pong; 4. DOW I; 5. Estrella 4; 6. DOW II en 7. Noord.

Oproep Centrale Bank

Antilliaanse guldens zeer snel inwisselen

ORANJESTAD — Tot op heden verloopt het inwisselen van Antilliaanse guldens in Arubaanse florins zeer goed, aldus laten de bankiers- vereniging Aruba en de Centrale Bank Aruba weten. Er wordt nog eens ingegaan op de reden waarom een beroep wordt gedaan op eenieder, de Antilliaanse guldens voor 31 januari aanstaande in te leveren voor Arubaanse florins.

Gevraagd wordt — dit geldt vooral voor bedrijven — om wanneer Antilliaanse guldens als betaling worden ontvangen, deze niet meer in circulatie te brengen doch bij de banken in te ruilen.

De directeur van de Centrale Bank, J.H.G. Driessen, deed via Telenoticias gisteravond ook nog eens een beroep om voor 31 januari aanstaande het geld in te wisselen. Hij vertelde dat iedere dag Antilliaanse guldens naar de Centrale Bank van Curaçao worden gevlogen om in te leveren, waarvoor de Centrale Bank Aruba dan dollars krijgt bij de Federal Bank of New York. Hoe meer er ingeleverd wordt aan Antilliaanse guldens, hoe meer dollars Aruba ter beschikking krijgt, waardoor de positie van de Arubaanse florin nog sterker wordt.

Trekkingslijst van de Landsloterij N.A.

2de Trekking — Donderdag 16 JANUARI 1986

[illegible]

Waarvan proces verbaal was opgemaakt en ondertekend door
Namens de Procureur-Generaal H. R. KEIZERWEERD
De Directeur H. M. THOMAS

2de trekking op donderdag 16 januari 1986.

1ste PRIJS		2de PRIJS		3de PRIJS	
15930	2.000	29065	1.000	22872	500
15931	60.000	29066	25.000	22873	12.500
15932	2.000	29067	1.000	22874	500

Getuigen:
J. Th. WILSON
E. A. BAREND

UREN VAN UITBETALING:
CURAÇAO : 8.00—11.30 en 13.30—16.00
ARUBA
Oranjestad : 8.00—12.00 en 13.30—16.30
San Nicolaas : 8.00—11.00 en 14.30—17.00
BONAIRE : 7.30—12.00 en 13.30—16.00
ST. MAARTEN : 7.15—12.30 (op trekkingsdagen gesloten).

Drukkerij „De Curaçaosche Courant" N.V.

Stunts van een burgemeester

RIO DE JANEIRO — Burgemeester Janio Quadros van de Braziliaanse industriestad Sao Paolo heeft in de eerste zeven dagen van zijn burgemeesterschap de aandacht op zich gevestigd. Niet alleen binnen Sao Paolo maar ook daarbuiten. Van de oud-president was bekend dat men geen peil op hem kan trekken. Deze traditie lijkt hij als burgemeester te gaan voortzetten. Tot verbazing van het personeel op het stadskantoor zag men dezer dagen bij de deur naar het kantoor van Janio Quadros een paar voetbalschoenen bengelen. Daarmee wilde hij, naar bleek, aangeven dat deze burgemeesterspost de laatste openbare functie is welke hij wil bekleden. Hij begon al meteen goed want op 1 januari toen hij in deze functie in de belangrijkste stad van Brazilie aantrad, deed hij dit met de flitspuit. Hij achtte het namelijk geboden het kantoor te desinfecteren van alle mogelijke kwade stoffen en beesten te ontdoen. Daarmee ging hij vooral de burgemeesterstoel te lijf waarop tot voor kort een politieke tegenstander had gezeten. Hij had er wel een tograaf bijgehaald zodat deze eerste activiteit niet onbekend bleef. Onder de voetbalschoenen had hij de boodschap gehangen: De burgemeester is niet in voor een andere verkiesbare functie. Dit is zijn laatste mandaat. Hier hoeven verder geen woorden aan te worden vuil gemaakt. Opzien baarde ook zijn beslissing om een punt te zetten achter een diepgewortelde Braziliaans gewoonte: gratis koffie op het werk, voor iedereen en naar ieders wens, wat aantal betreft. Overal staat de koffie voorzien van suiker de hele dag klaar. Quadros vindt één kopje koffie 's morgens en één 's middags voldoende. Basta. Volgens een der politieke commentatoren kan men nog veel verwachten van Quadros. Maar het zal moeilijk voor hem zijn zichzelf te overtreffen in zijn ernstige excentriciteit, namelijk die van 1960. Toen hij zeven maanden op de presidentiele stoel had gezeten trad hij namelijk plotseling af zonder dat hij ooit heeft verteld waarom hij tot dit ernstige besluit was gekomen, aldus deze commentator.

MCENROE: "GILBERT SPEELDE DE WEDSTRIJD VAN ZIJN LEVEN"

24-Jarige Amerikaan had nog nooit van hem gewonnen

Brad Gilbert slaat John McEnroe in eerste ronde uit Masters toernooi

NEW YORK — De Amerikaan John McEnroe is in de eerste ronde van het Masters tennistoernooi in New York verrassend uitgeschakeld. De titelverdediger verloor in het Madison Square Garden in drie sets van zijn landgenoot Brad Gilbert.

Ivan Lendl bereikte de tweede ronde op superieure wijze. In het Tsjechische onderonsje met Tomas Smid was Lendl veruit de sterkste. Met Gilbert en Lendl dwong ook Tim Mayotte een plaats bij de laatste acht af. De Amerikaan versloeg de Fransman Yannick Noah in twee sets.

De Californiër Brad Gilbert heeft voor enorme sensatie gezorgd door in de eerste ronde van het Masters tennistoernooi de twee jaar oudere New Yorker John McEnroe uit te schakelen. De 24-jarige Gilbert, debutant in het toernooi van de zestien beste spelers van het afgelopen jaar en vijftiende geplaatst, stapte na twee uur en achttien minuten als winnaar van de baan in het met 9788 toeschouwers gevulde Madison Square Garden. Met 5-7, 6-4 en 6-1 behaalde hij zijn eerste overwinning op McEnroe in acht duels.

De eliminatie van McEnroe, winnaar van de Masters in 1979, '84 en '85, verdrong de overige uitslagen naar de achtergrond. De vliegende start van Ivan Lendl tegen zijn landgenoot Tomas Smid (6-0, 6-1), de enigszins verrassende zege van Tim Mayotte op Yannick Noah (6-4, 6-4) en het grillige scoreverloop in het Zweedse onderonsje tussen Anders Jarryd en Joakim Nystrom (0-6, 6-1, 6-4) vervaagden door de nederlaag van de speler, die op Wimbledon na jaren van souverein leiderschap de eerste onheilspellende signalen gaf van een onvermoede, zware inzinking, die op Flushing Meadow in New York en Melbourne immer voortduurde en in Madison Square Garden een even hardnekkig vervolg beleefde.

Gilbert, door zijn overwinningen in 1985 in de toernooien van Livingstone, Cleveland en Tel Aviv doorgestoomd tot de Masters, speelde in de afsluitende partij op de tweede dag de partij van zijn leven. McEnroe daarentegen had problemen met zijn eerste opslag, die zelden binnen de lijnen belandde en miste beweeglijkheid. Door die combinatie van uitersten kon Gilbert, die in de voorgaande zeven duels tegen McEnroe slechts een set wist te winnen, toeslaan. Al zag het daar in de eerste set nog niet naar uit. Door een doorbraak in de laatste game van de eerste set legde McEnroe met 7-5 in 56 minuten een solide ogende basis voor zijn plaats bij de laatste acht.

Gilbert begon onverstoorbaar aan de tweede reeks. "In de eerste set was het krachtsverschil gering geweest", verklaarde hij na afloop. "Daarom voelde ik dat ik nog kansen had". In de tweede set behielden beide spelers tot 3-3 hun opslag. In de zevende game brak Gilbert door de opslag van McEnroe en op 5-4 verwierf hij op de service van zijn tegenstander zijn eerste setpunt, dat hij onmiddellijk honoreerde. In vijftig minuten had hij de stand gelijk getrokken.

In de derde en beslissende seance profileerde McEnroe zich als een schim van de vroegere tennisvorst. Na behoud van zijn opslag in de eerste game verloor de drievoudige winnaar de volgende vijf op een rij. De sleutelgame was de derde, waarin McEnroe met 40-0 voorkwam. Die stand koos Gilbert uit voor een indrukwekkende serie returns die McEnroe aan de grond nagelde. De Californiër werkte de achterstand weg en brak door de opslag van zijn tegenstander: 1-2. Hetzelfde herhaalde zich twee spellen later (1-4), waarna McEnroe misnoegd de strijd opgaf.

Na afloop had McEnroe lovende woorden voor zijn tegenstander. "Gilbert speelde de wedstrijd van zijn leven. Hij liet een aardig staaltje tennis zien. Al betwijfel ik of hij dit toernooi kan winnen". Voor zijn teleurstellend spel gaf hij als verklaring, dat hij vorige week geplaagd werd door een griepaanval. "Ik was niet honderd procent fit. Miste beweeglijkheid en regelmaat bij mijn eerste opslag. Bovendien was ik geestelijk niet optimaal geconcentreerd door allerlei privé-zaken". Over zijn langdurige inzinking zei McEnroe, dat hij bij voortduring daarvan het accent van de toernooibaan zal verleggen naar de trainingsbaan. "Door allerlei beslommeringen duurt het allemaal veel te lang. Op Flushing Meadow, in Melbourne heb ik mezelf voor gek gezet door teveel aandacht te besteden aan zaken buiten het tennis. Het sleutelwoord is concentratie. Daaraan moet ik gaan werken. Lukt dat niet in het toernooicircuit, dan op de trainingsbaan".

Brad Gilbert straalde op de persconferentie. Hij was nauwelijks in staat een steekhoudende verklaring te geven voor zijn opzienbarende overwinning. Hij voelde zich zoals Michiel Schapers na zijn overwinning op Boris Becker in Melbourne. "Ik denk dat ik de gelukkigste man van de wereld ben", stamelde hij. "Dit is de mooiste overwinning in mijn loopbaan. Ik had me voorgenomen veel risico te nemen bij de returns en alles op de aanval te spelen. Maar van dit resultaat had ik slechts gedroomd".

In de kwartfinales komt Gilbert uit tegen de Zweed Anders Jarryd, die zich ontdeed van zijn vriend Joakim Nystrom. De als eerste geplaatste Ivan Lendl maakte weinig slagen vuil aan zijn landgenoot Tomas Smid. In 63 minuten was de ongelijke strijd afgelopen (6-0. 6-1). Tim Mayotte zorgde voor een kleine verrassing door de drie plaatsen hoger ingeschaalde Yannick Noah met tweemaal 6-4 te verslaan. Noah weet de nederlaag aan zijn eigen grillige spel. "Ik had goede, maar vaker slechte momenten", zei de Fransman. "Mayotte speelde regelmatiger en verdiende de overwinning".

De uitslagen zijn:
Jarryd (Zwe) - Nystrom (Zwe): 0-6, 6-1, 6-4.
Mayotte (Vst) - Noah (Fra): 6-4, 6-4.
McEnroe (Vst) - Gilbert (Vst): 7-5, 4-6, 1-6.
Lendl (Tsj) - Smid (Tsj): 6-1, 6-0.

Het speelschema in de kwartfinales is:
Kriek - Gomez; Lendl - Mayotte; Wilander - Becker; Gilbert - Jarryd.

Kies laatste Nederlander in Parijs-Dakar rally

LABE — Motorcoureur Anne Kies uit Appelscha is nog de enige vertegenwoordiger in de woestijn van het Dutch National Parijs - Dakar team. Donderdag werden de drie overgebleven auto- equipes Bolderhey- Hoek, Moritz-Elenbaas en van Eijk- Doeswijk wegens tijdoverschrijding buiten het klassement geplaatst. Het trio zette rechtstreeks koers naar Dakar. Anne Kies, die eerder zijn collega's op twee wielen, Brouwer en Rond, zag uitvallen, bezette de negentiende plaats bij aanvang van de etappe naar Labe in Guinee.

De nieuwe wedstrijdleider Patrick Verdoy gaf na een korte herdenkings- plechtigheid ter nagedachtenis aan Thierry Sabine het startschot voor de rit over bijna 1000 kilometer. Er gingen nog 132 van de oorspronkelijke 565 equipes van start: 33 motorfietsen, 70 personenwagen en 29 vrachtauto's. In de discussie over het voortzetten van de rally na de dood van de organisator Sabine haakten donderdagochtend nog enkele ploegen af. Bij de trucks gaven de Westduitse broers Capito op. Zij achtten de veiligheid niet meer verzekerd. De Fransman Groine, die vijf uur straftijd kwijtgescholden kreeg, leidt in deze klasse, waarin de Nederlanders De Rooy en Ketelaars de vijfde en zeventiende positie bezetten, bij de auto's leiden de fabriekswagens van Porsche, bestuurd door de Fransman Metge en de Belg Ickx. Het echtpaar Tijsterman is in deze klasse de laatst overgebleven vertegenwoordiger uit ons land.

Bij de tweewielers voeren de Honda-coureurs Neveu en Lalay de rangschikking aan. De twee Fransen hoefden niet verder van de fabrieksleiding, maar besloten toch door te rijden.

WILLEMSTAD— De Politie Sport Vereniging organiseert op 18 en 19 januari een biljart- toernooi in de SOOS. De opening vindt plaats om tien uur 's morgens op 18 januari. De deelnemende clubs zijn: Club Union Boneriano, Shell Werknemers Recreatie Centrum, The Biesheuvels en SOOS.

Joesoepov-Timman: Zet voor zet

TILBURG — Het zettenverloop van de eerste partij uit de tweekamp tussen de Rus Joesoepov en de Nederlander Timman is als volgt:
Wit: Joesoepov (Sov)
Zwart: Timman (Ned)

NIMZO-INDISCH

1. d2-d4	Pg8-f6
2. c2-c4	e7-e6
3. Pg1-f3	b7-b6
4. Pb1-c3	Lf8-b4
5. e2-e3	Pf6-e4
6. Dd1-c2	Lc8-b7
7. Lf1-d3	f7-f5
8. 0-0	Lb4xc3
9. b2xc3	0-0
10. Pf3-e1	c7-c5
11. f2-f3	Pe4-d6
12. Lc1-a3	Pb8-a6
13. e3-e4	Dd8-e7
14. e4-e5	Pd6-f7
15. f3-f4	g7-g5
16. d4-d5	g5xf4
17. Pe1-f3	Pf7-h8
18. Ta1-e1	Ph8-g6
19. La3-c1	Kg8-h8
20. Dc2-f2	De7-g7
21. h2-h4	Dg7-h6
22. Pf3-g5	Dh6xh4
23. Df2xh4	Pg6xh4
24. Tf1xf4	Ph4-g6
25. Tf4-f3	Ta8-e8
26. Tf3-h3	Te8-e7
27. Th3-h6	Tf8-g8
28. Kg1-f2	Pg6-f8
29. d5-d6	Te7-g7
30. Th6-f6	Pa6-b8
31. Te1-h1	Pb8-c6
32. Lc1-f4	Tg7xg5
33. Lf4xg5	Tg8xg5
34. Tf6xf8 †	Kh8-g7
35. Tf8-e8	Pc6xe5
36. Ld3-f1	Pe5-g4 †
37. Kf2-e1	Pg4-f6
38. Te8-e7 †	Kg7-g6
39. Th1-h3	Lb7xg2
Th3-e3	Lg2-c6

Schaaktweekamp Timman-Joesoepov:

Reële winstkansen voor Jan Timman in zijn eerste partij

TILBURG — Dankzij een «ordinaire zwendelpartij», zoals commentator Peter Scheeren het noemde, heeft Jan Timman zich in de schaaktweekamp tegen Arthur Joesoepov een uitstekende uitgangspositie verworven. De door hevige tijdnood geplaagde Joesoepov haalde met wit welirwaar de tijdcontrole, maar met drie pionnen meer heeft Timman ongetwijfeld ruim voldoende compensatie voor de kwaliteit. Ulf Andersson, de secondant van Timman, verwachtte zelfs, dat de Rus het niet meer op een hervatting zou laten aankomen en in de loop van vrijdagavond zou opgeven.

Dat zou een tamelijk sensationeel begin zijn van de op tien partijen geprogrammeerde tweekamp. De ineenstorting van wit was ongeveer het laatste dat verwacht mocht worden van de als uiterst solide bekend staande Rus. Maar wellicht had Timman het bij het goede einde, toen hij vermoedde, dat Joesoepovs zwakte in het verlengde van zijn sterkte zou kunnen liggen. Met andere woorden, dat hij in moeilijkheden zou geraken, als de tegenpartij erin zou slagen de ene complicatie op de andere te stapelen.

Dat laatste heeft Timman zonder twijfel gedaan. Maar het zij gezegd; in een positie die hem weinig andere mogelijkheden liet. "Joesoepov in zijn beste doen, had deze partij gewoon moeten winnen", zei Scheeren. "Zoals hij zich aan het einde liet beetnemen, verwacht je gewoon van een grootmeester niet".

Geheel conform zijn speelstijl koos Joesoepov voor een klassieke variant van het dame-indisch, die op de vierde zet overging in een nimzo-indiër. Timman speelde met Pa6 origineel, maar nogal riskant tegen. Zijn paard bleek daar geheel aan het strijdtoneel onttrokken, vooral toen wit met d4-d5 een pion-offer bracht, dat hem een langdurig initiatief garandeerde. Rond de twintigste zet leek de zwarte koningsstelling op een belegerde veste. De manoeuvre Dh6 leek even uitkomst te bieden, maar na dame-ruil was de pressie zo mogelijk nog groter. Met 27. Pf3 gevolgd door slaan op f6 zou wit waarschijnlijk beslissend in het voordeel zijn gekomen. Maar Joesoepov koos voor het afwachtende Th6. Vier zetten later was g3 de aangewezen zet. "Ik zou dan hebben moeten antwoorden met h5, maar ook in dat geval staat wit waarschijnlijk goed", legde Timman uit.

Joesoepov liet echter ook deze mogelijkheid voorbij gaan. Op dat moment werkte de klok al in zijn nadeel: zeven minuten voor negen zetten. Timman reageerde onmiddellijk met een afruil, die weliswaar kwaliteit kostte, maar hem twee pionnen opleverde. Met de klok op vallen deed Joesoepov het nogmaals onnauwkeurig. Timman haalde met zijn loper een derde pion op en sloot op de terugweg met c6 zijn stelling volkomen af. Joesoepov dacht nog even na voor hij zijn 41e zet onder couvert afgaf en bleek zich bij zijn metgezellen, die de bontmuts al diep over de oren hadden getrokken.

Wereldkampioen Hein Vergeer wil record achter naam:

Nederlandse top-schaatsploeg gaat proberen records te breken in Alma Ata

AMERSFOORT — Hein Vergeer zal deel uitmaken van de ploeg schaatsers die naar Alma Ata (Rusland) gaan om te proberen wereldrecords scherper te stellen. De wereldkampioen op de schaats, hier samen op de foto met Boukje Keulen, heeft nog g.en enkel wereld record kunnen pakken. Hij hoopt in het koude en hoge Alma Ata er minste.s één achter zijn naam te kunnen laten schrijven.

AMERSFOORT — Het bestuur van de Koninklijke Nederlandse Schaatsbond (KNSB) heeft donderdag besloten de uitnodiging van de Russische bond voor de wedstrijden in Alma Ata te aanvaarden.

Op de hoog gelegen Medeobaan worden van 17 tot 20 maart speciale recordwedstrijden voor dames en heren gehouden. Veertien van de zeventien wereldrecords bij het langebaanschaatsen zijn verwezelijkt op de 1691 meter hoge Medeo-baan.

Het stond al enige tijd vast, dat de KNSB van de invitatie gebruik zou maken. Immers, de toprijders- en rijdsters van ons land hadden belangstelling getoond. Met name wereldkampioen Hein Vergeer wil graag een wereldrecord achter zijn naam. De voor het komend weekeinde geprogrammeerde aanval op 's werelds beste 3000-metertijd, die van de Oostduitser Hoffmann (4.03,31), werd door het slechte weer in Davos gedwarsboomd. De problemen op het financiële vlak, het aanvankelijke struikelblok, werden uit de weg geruimd door een stevige bijdrage van het vaste reisbureau van de bond, HPB.

Het besluit naar de Sovjet Unie af te reizen werd genomen na overleg met de trainers Kloosterboer en Gemser en de BCK, de begeleidingscommissie van de kernploeg. De groep, de sterkst mogelijke, vertrekt op 14 maart en zal het normaal gesproken moeten doen zonder de coaching van Gemser en Kloosterboer. Dat tweetal begint op 1 maart weer de werkzaamheden op het CIOS van Heerenveen en kan volgens BCK-voorzitter Van Zanten onmogelijk vrij worden gemaakt. Wie de technische leiding in handen krijgt, is vooralsnog niet bepaald.

MALTA AMSTEL
SPORTAGENDA

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
09.00-12.00/14.00-17.00 uur open voor publiek.

TENNIS
(«CM Bon Aña open toernooi»)
18.00-22.00 uur competities - banen RCC te Mon Repos.

VOETBAL
(Fedeprof)
19.30 uur buitengewone algemene vergadering - Sentro Deportivo Kòrsou;
20.00-23.00 uur overhandiging kampioensbeker van SUBT aan directie Fatum - Fatum-gebouw, Cas Coraweg.

*****

ZATERDAG
BASKETBALL
09.00-16.00 uur schooltoernooi voor MAVO, HAVO en LTS - Sentro Deportivo Kòrsou.

*****

BILJARTEN
(georganiseerd door PSV)
10.00 uur wedstrijden in het SOOS-clubgebouw.

16-Jarige Zweed jongste deelnemer:

Hoogovens Schaaktoernooi vandaag met drie oud-winnaars gestart

BEVERWIJK — Aan de grootmeestersgroep A van het 48e Hoogovens schaaktoernooi, dat gisteren in Beverwijk werd geopend, nemen drie oud winnaars deel. Genna Sosonko zegevierde zelfs tweemaal, in 1977 met de Rus Geller en vier jaar later met Timman.

De Joegoslaaf Ljubomir Ljubojevic werd tien jaar geleden eerste (met de voormalige voorzitter van de wereldschaakbond Olafsson uit IJsland), de Amerikaan van Arabische komaf Yasser Seirawan probeert net als in 1980 (gedeeld met zijn landgenoot Browne) de eerste prijs - nu tienduizend gulden - te bemachtigen. Sosonko is overigens met zijn 42 jaar de nestor van het gezelschap. De Europese jeugdkampioen Ferdinand Hellers uit Zweden, die 28 januari 17 wordt, is de benjamin.

De organisatoren spraken er tijdens de door de staatssecretaris van Economische Zaken Bolkestein verrichte opening hun spijt over uit, dat Jan Timman door de gelijktijdig te houden tweekamp tegen Joesoepov in Tilburg zijn eerste plaats van vorig jaar niet kan verdedigen. Daarbij werd een herhaalberoep gedaan op de internationale schaakbond Fide de cyclus voor het wereldkampioenschap meer te spreiden om zodoende minder in het vaarwater van de grote toernooien te komen.

Vlastimil Hort komt in Wijk aan Zee, waar tot en met 2 februari wordt gespeeld, voor het eerst uit als Westduitser. De al zeven jaar in Keulen wonende Tsjechoslowaak heeft een half jaar geleden de Westduitse nationaliteit aangevraagd en speelt ook voor de ploeg van de Bondsrepubliek. De grootmeestersgroep A is ingedeeld in de categorie 12. De Westduitser Huebner heeft met 2625 punten de hoogste elowaarde, Hellers de laagste.

De indeling voor de vandaag te spelen eerste ronde van de grootmeestersgroep A is:
Nigel Short (GBR) - Robert Hubner (BRD); Ferdinand Hellers (Zwe) - Julian Hodgson (GBR); Hans Ree (Ned) - Genna Sosonko (Ned); Ljubomir Ljubojevic (Joe) - Nick de Firmian (Vst); Aleksander Tsjernin (Sov) - Vlastimil Hort (BRD); Paul van der Sterren (Ned) - Yasser Seirawan (Vst); John van der Wiel (Ned) - Pedrag Nikolic (Joe).

In de grootmeestersgroep B, die maandag begint, komen uit: Braga (Ita), Davies (GBR), Garcia-Parlermo (Arg) Hoelak (Joe), Ivkov (Joe), Zsuzsa Polgar (Hon) en de Nederlanders Blees, Cuijpers, Douven, R. KUijf, J. en M. Piket.

Gedeelde zege voor Kortsjnoi en Beljavski

WENEN — De voor Zwitserland uitkomende Viktor Kortsjnoi heeft bij het internationale schaaktoernooi van Wenen de eindoverwinning gedeeld met zijn voormalige landgenoot Alexander Beljavski. In de laatste ronde remiseerden Kortsjnoi en Beljavski donderdag. Zij kwamen uit op 6,5 punten. Beiden verdienden 55.000 shilling (bijna tienduizend gulden).

De derde plaats werd gedeeld door de door Gari Kasparov onttroonde wereldkampioen Anatoli Karpov, de Tsjechoslowaak Lubomir Ftacnik en de Roemeen Florin Gheorgiu.

De eindstand is: 1. Kortsjnoi (Zwi) en Beljavski (Sov) ieder 6,5 punten. 3. Karpov (Sov), Ftacnik (Tsj) en Gheorgiu (Roe) ieder 6.

KARNAVAL'S

DE GROEP «SWEET Peacocks» organiseert morgenmiddag om twee uur in het clubgebouw Nuestro Deseo haar verkiezing voor jeugd- koningin. In totaal zullen elf kandidaten hieraan meedoen, allen in leeftijd variërend tussen de vijf en de acht jaar. Deze groep zal niet aan de verkiezing van zondag a.s. meedoen in verband met de leeftijds- vereisten. De muziek wordt verzorgd door een bekende DJ. Mevrouw Mayra de Lannoy liet weten dat haar groep wederom aan de karnavals- optocht zal meedoen. Dit zal dit jaar de derde keer zijn. De namen van de kandidaten van deze groep zijn: Carenza Krips, Cindy Kuwas, Jonata Dunting, Monalu Adamus, Shaemarise Rosalia, Avintiel Bomberg, Dinaires Alberto, Shuliza Perez, Dianira Eliza, Lara en Siana Amerika.

*****

DE INSCHRIJVING VOOR de carnavalsloop van a.s. zondag sluit morgenmiddag om drie uur. Boy Winklaar heeft weer pech. Hij ging gistermiddag een fiets kopen, wat tot zijn grote teleurstelling niet mogelijk bleek. Het probleem was namelijk niet de fiets op zichzelf maar de vorm, want men moet degelijk rekening houden dat Boy niet zo slank is. Attentie Boy, dit is een loopwedstrijd en geen fietstoer.

*****

DE GEKKEN VAN Mundo Nobo hebben het weer druk. Wij waren gisteravond als de enige vertegenwoordiger van de pers aanwezig op hun "gekke" persconferentie op het veld te Mundo Nobo. Deze mensen hebben een enorm plan op touw gezet. Op maandag 27 januari daagt de Gekke Billoneros het elftal van het carnavals- comité (dat overigens zeer bang is voor de pers) uit voor een te houden voetbal- wedstrijd. De plaats zal later bekend worden gemaakt. Deze wedstrijd zal direct via satelliet worden uitgezonden door de CBS en de CNN (de mensen met een «green box» zullen hierbij echt boffen). Het tumbafestival van de gekken is gepland op woensdag 29 januari op het veld van Mundo Nobo. Men start vanaf zes uur 's middags met muziek van een brassband. Tussen zeven en acht uur zal Tipiko Sopito optreden en om acht uur begint "de grote zotheid".

*****

DE VOLGENDE GEKKEN hebben zich ingeschreven: Kastanjeboom, Arabe Sadat di Mencha, Boom 3, Tak 4, Yerba di Hole, Surinaams Klabu di Bobo, Kabuya, Sisi, E Buriku, Bagadjin en Fechi Kadena Regales. De mensen van Mundo Nobo weten nu al aan de hand van deze namen wie deze gekken zijn. De selectie geschiedde door dokter Samson Lonka, die zijn werk naar behoren heeft verricht. Hij heeft n.l. alleen de gekken geselecteerd, alle zangers moesten een zeer strenge keuring ondergaan, terwijl ook een psychologische onderzoek vereist was. Het hele festival- gebeuren van Mundo Nobo begon, toen jaren geleden Carlos Coffie aan het tumbafestival deelnam met het lied «Bo'n ta sinti dushi?». Carlos kreeg geen prijs en de mensen van Mundo Nobo, onder leiding van Percey Pinedo, organiseerden toen hun eigen tumbafestival, waar Carlos als keizer (net als Napoleon) werd gekroond. Het festival werd net als een soort Radio Rochela georganiseerd, waarbij men het echte festival bespotte. Het entree op het veld is helemaal gratis, echter onder een voorwaarde: men moet een korte of ¾ broek en een carnavals- T-shirt aan hebben. Erwin Kastaneer van Billoneros heeft genoeg T-shirten tegen een redelijke prijs. Tevens moeten de schoenen en kousen elk van een andere kleur zijn en alle dames moeten een ballon bij zich hebben. Tenslotte zoekt de commissie van Mundo Nobo een sponsor voor het betalen van hun podium. Men kan zich in verbinding stellen met de commissie die bijna elke avond op het veld van Mundo Nobo vergadert.

*****

DE KANDIDATEN VOOR de verkiezing van jeugdprins en -pancho en -koningin hebben morgenmiddag een generale repetitie in het Dr. Antoine Maduro stadion.

*****

VOOR PRINS EN pancho hebben zich ingeschreven: Cedric Jandroep prins Kokojoko en Julio Antonia pancho Gai (individueel), Irving Martina prins Ta Kòrsou en Tause Narcicio pancho Ta nos Trabao (Alegria en General), Rigoberto Gregoria prins Maria yen di Energia en Patrick Rosario pancho Dodo riba pia (Sweet Peacocks), Irving Molina en Gladwig Delfina nog geen namen (Teremoto), Gillian Tweeboom prins Rosea en Richel Lucas pancho Kurason (The Red Earth Dancing Co.), Gregory Peters prins Ambiente en Carlos Kock pancho Payaso (individueel), Rodney Martina prins Elegante en Haydel Bernadina pancho Hubentut (Elegansia di nos Hubentut) en Curtly Bramble prins Energia en Dudley Martina pancho Legria (individueel).

*****

VOOR JEUGD- KONINGIN: Dayanara Petronella (Red Earth Dancing Co.), Milangela Ignacia (Sweet Sugar), Aymara Cicilia (Elegansia di nos Hubentut), Selina Neuman (Las Estrellitas Infantiles), Marilou Brunken (Ban ku nos di nos e ta), Nataly Isenia (Bunitesa di nos flornan), Tania Marcha (Rayonan di Solo), Jerryiane Walter (Flornan di Futuro), Julianne Gomez (Pequeña Compañía), Vanessa Ursula (Grupo Teremoto), Shariday Bodak (individueel), Adely Jansen (Alegria en General), Marisol Firma (individueel), Daianara Zimmerman (Grupo Kokolishi) en Miriam Windster (individueel).

*****

Aanhoudingen

WILLEMSTAD— De eigenaar van een van de afgebrande zaken N.P. is door de politie aangehouden. Zoals bekend werden eerder deze week een aantal zaken in Hanchi di Snoa/Middenstraat en Kuiperstraat in de as gelegd.

De 46- jarige man M.F.P. is door de politie aangehouden. Hij wordt ervan verdacht vee gestolen te hebben op verschillende plaatsen te Banda Bou. Tijdens zijn aanhouding was de man in het bezit van een geweer. Dit werd in beslag genomen.

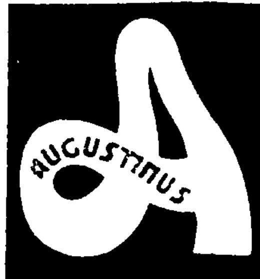
Vrouw slaat man met fles in gezicht

WILLEMSTAD— Een serveerster van een snack heeft een klant met een fles in het gezicht geslagen, waardoor zijn bril kapot ging en hij glasscherven in zijn oog kreeg. Dit alles had de man te danken aan het feit dat hij bij afrekening 25 cent tekort kwam.

WILLEMSTAD— De onbekenden die zich toegang verschaften tot een perceel aan Kaya Hallo en daarvoor 163 shutters verwijderden, hebben deze tevens als buit meegenomen. Ook ontvreemden ze nog een wasbak.

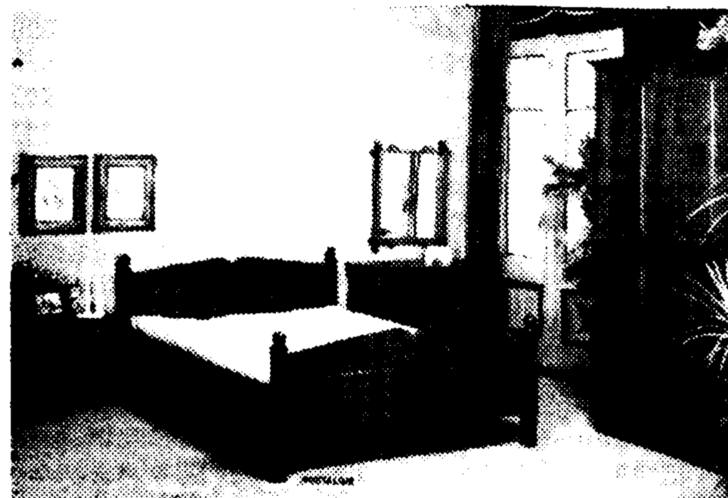

GUATAMALASTAD — De leiders van de 5 landen in Centraal-Amerika hebben gisteren steun betuigd aan de oprichting van een regionaal parlement. Het idee is gelanceerd door de nieuwe burgerpresident van Guatamala, Venicio Cerezo.

Banken in VS:

Niets bekend van starre houding IMF tegenover Brazilië

NEW YORK — In bankkringen in New York zegt men niet ervan op de hoogte te zijn dat het Internationaal Monetaire Fonds (IMF) beperkingen zou hebben gesteld aan de goedkeuring van het nieuwe economische programma van Brazilie. Op het ogenblik bevindt zich een Braziliaanse delegatie in New York voor overleg met het comite van banken dat namens alle banken optreedt waarbij Brazilie in het krijt staat. De delegatie is komen praten over uitstel van de betalingen op korte termijn leningen en bankkredieten. De termijn verstrijkt dezer dagen. Men zegt goede hoop te hebben dat dit zal lukken, ook al is er nog geen akkoord bereikt met het IMF. Volgens berichten uit Londen zou het IMF slechts een beperkte goedkeuring willen geven aan het economische programma van Brazilie voor 1986. In Newyorkse bankkringen zei men daarvan niets te weten.

Blokkade Pretoria desastreus

Staatsgreep Lesotho Z-Afrikaans gerucht

MASERU — De Zuidafrikaanse staatsomroep (SABC) is er donderdag van beschuldigd geruchten te verspreiden over een militaire staatsgreep in Lesotho. Die geruchten staken woensdag de kop op toen circa 100 militairen het kantoor van premier Leabua Jonathan enkele uren omsingelden. Intussen beginnen de maatregelen die Zuid-Afrika tegen Lesotho heeft genomen hun tol te eisen.

De minister van Voorlichting van Lesotho, Desmond Sixishe, zei dat zuiver en alleen de SABC verantwoordelijk is voor de geruchten over een staatsgreep. De militairen waren naar het kantoor van premier Jonathan gegaan wegens een bommelding. Er werden echter geen explosieven gevonden. Een tvploeg van SABC is donderdag het land uitgezet nadat Sixishe bezwaar had gemaakt tegen een vraag die hem was gesteld, aldus een SABC- woordvoerder.

Intussen is premier Jonathan sinds woensdag niet meer in het openbaar gezien. Minister Sixishe zei dat hij niet op de hoogte is van diens verblijfplaats, aldus een journalist van het persbureau AFP. Volgens sommige Westerse diplomaten is Jonathan gewikkeld in een machtsstrijd met de stafchef van de strijdkrachten, generaal- majoor Justin Lekhanya. Deze verklaarde via de radio donderdag evenwel dat zijn troepen loyaal zijn aan de regering.

Lesotho heeft steeds meer te lijden van de blokkade die de regering in Pretoria, die zelf spreekt van verscherpte grenscontroles, het geheel door Zuid-Afrika ingesloten land heeft opgelegd. Zuid-Afrika wil dat Lesotho een eind maakt aan acties van ANC- strijders vanuit Lesotho. De regering in Maseru ontkent dat het ANC Lesotho als uitvals- basis gebruikt.

Er hebben zich lange rijen vrachtwagens met goederen aan de Zuidafrikaanse kant van de grens gevormd. Sommige chauffeurs stonden al drie dagen te wachten. Personen- wagens werden onderworpen aan een minitieus onderzoek. Veel inwoners van Lesotho die op weg naar huis zijn, lieten hun auto staan en passeerden te voet de grens. Ook in Zuid-Afrika werkzame mijnwerkers die naar huis terugkeerden, werden uren opgehouden. Een pompbediende zei dat zijn bedrijf sinds december niet meer is bevoorraad en dat alleen het openbaar vervoer en regeringsvoertuigen nog brandstof kunnen krijgen. Verder komen er geen geneesmiddelen meer Lesotho binnen, met alle gevolgen vandien voor ziekenhuizen.

Komende maandag wordt volgens een ambtenaar overlegd over noodplannen voor het geval dat de stroom, waarvoor Lesotho geheel afhankelijk is van Zuid-Afrika, wordt afgesloten. Er is kennelijk nog geen sprake van voedselgebrek. Minister Sixishe zei dat nog geen beroep is gedaan op andere landen om hulp. Hij voegde eraan toe dat Lesotho bereid is tot overleg met Zuid-Afrika over de grenssituatie maar dat hij geen antwoord had gekregen. De Zuidafrikaanse minister van Buitenlandse Zaken, Roelof Botha, zei echter dat delegaties van beide landen vrijdag of maandag elkaar zouden treffen in Pretoria.

ZOEKERTJES

DINSDAGS EN VRIJDAGS
tot 10 woorden
F. 5,50
Elk woord meer
f. 0,25
UITSLUITEND A CONTANT!

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

LADA NIVA Jeep, bouwjr. 1980, i.z.g.st.; 2 twee- persoons wollen dekens à f.75,-; 1 twee- persoons dekbed f.100,-; 2 persoons oranje sprei f.50,-, tel.: 671533.

SANSUI STEREOSET GXS1 (zwart); boekenkast Ikea zwart; Toyota Starlet '82; Chevrolet Malibu '69. Te bevr. Kaya San Andres 6 of tel.: kant. 84422 tst. 157.

TOYOTA COROLLA, 4-deurs, 1983, tel.: 623713.

1 VOLAUTOMATISCH WASMACHINE f.425,-; 1 baby box f.80,-, Sta. Rosaweg 53, na 4.00 uur tel.: 70509.

SURFPLANK MISTRAL, 2 masten, 3 zeilen, trapeze, imperiaal, etc. f.500,-, Dalweg 1, tel.: 87078.

FORD COUGAR 1983, full equipped (directie- wagen), tel.: 624440 tussen 9 en 11 uur am.

3 APT. OP eigendomsgrond te Labadera, tel.: 70259 na 6 uur.

SUBARU 1800 GL, automaat, bouwjaar 1982, full equipped, km.- stand 65.000, prijs f.6.250,-, tel.: 75247 na 3 uur, Cas Coraweg 70.

EEN HONDA XL-500S en een Honda CR80 Cross, tel.: 673669.

COMPLETE INBOEDEL onder meer ijskast; airco's, salonset etc.; Mustang 1982, Bramendiweg 178.

EXCLUSIEF NED. bankstel, kalfsleren bekl., heel apart, 2 jr. oud, NAf.2.500,-, tel.: 80963.

TOYOTA COROLLA Stationwagon '82, f.6.800,-; Ikelite underwater- housing voor Canon, tel.: 672769.

BROMFIETS HONDA MT-5, 2 jr. oud, f.1.200,-, Pimpiriweg 23, tel.: 70511.

HONDA CIVIC, bj. '83, 3 drs., autom., airco, zeer goede staat, 21.000 km, f.7.500,-, financiering mogelijk, tel.: 671307.

1 IJSKAST, 2 DEURS vertikaal; 1 auto Mitsubishi Super Saloon, bj. '83, i.z.g.s. Adres: Banckertlaan 7, tel.: 73353.

MORGENOCHTEND VAN 9-12.30 uur porchsale op Hofweg 31, Julianadorp, vnl. baby- + peuter- spullen o.a. bedje, box, stoel etc. en huishoudelijke artikelen o.a. mixer, broodrooster etc.

PORCHSALE: DIV. art. zoals ijskast / vriezer (220V); stoof; wasmachine (220V); bedden; kledingkast; stoelen etc. V.d. Stockstraat 9 t.o. ingang Setel. Zaterdag (18/1) van 9.00-13.00 uur.

2 SKELTER- BODIES + motor; kinderfiets; Chopper; beschadigde Camaro '68; Ford Econoline ingericht als kampeerbus, Troepiaalweg 22.

CADILLAC EL Dorado 1979, fully equipped, 55.000 km, vr.-prijs f.7.700,-; grote Step Van, geschikt voor transport, vracht, meubels enz., vraagprijs f.4.750,-. Inf.: 84881.

WEGENS VERTREK aangeboden inboedel zo goed als nieuw. Te bezichtigen: zaterdag na 10 a.m. Adr.: Lindberghweg 24. Inf.: tel.: 77904 of 54562.

INBOEDEL O.A. volaut. wasmach. f.200,-; radioset f.200,-; imperiaal f.,75,-; boekenkasten, wit f.100,-, bruin f.200,-, metaal f.25,-; ledikant + matras kingsize f.350,-; 2 houten schommelstoelen à f.75,-; div. stoelen, riet, leer, metaal; lampen; blender enz., enz.; Lada 1600 t.e.a.b. Inlichtingen: tel.: 615970. Verkoop alleen zat. 18 van 10.12: Mahaaiweg 9A.

BABYSPULLEN (o.a. box, stoeltje, kinderstoel); 2 eenpersoons- bedden; jongens- kamer) bankstel (3+2+1); tafeltje; stereo- meubel; z/w televisie; stereo- apparatuur; boekenkast; orgeltje (defect); eettafel + 4 stoelen; klein wandmeubel; lamp; koelbox; 2 curver stapelbakken; witte planten- bakken; surfplank + 2 zeilen. Abrahamsz G85, tel.: 671999.

PER EIND februari: 2-persoonsbed + ombouw + hang/legkast; groot wandmeubel; naaimachine 127V; staande fan; stoof; wasmachine; blender; porchset + tafeltje; 4 houten stoelen; Ford Mercury Lynx Stationwagon 1981, automaat, i.z.g.s., NAf.5.500,-. Abrahamsz G85, tel.: 671999.

1 KLEUREN TV 19" f.300,-; 3 houten bijzet- tafels f.60,-; 1 theetafel f.60,-;1 eetkamerset f.200,-; 1 ronde tafel van blankhout f.125,-; enkele losse stoelen f.25,-/f.50,-; 1 porchset, smeedijzer (prijs ter plaatse bepaald), 1 zitkamerstel (prijs ter plaatse bepaald); 1 stel barbells, nieuw, (prijs ter plaatse bepaald); 1 éénpersoons- bed met matras f.100,-; 1 mahonie- houten nachtkastje f.25,-, Parallelweg 9, Julianadorp, tel.: 82423/671138. Zaterdag van 8.00-12.00 uur.

P.A. SYSTEM, 150 Watt, 6 channel, mixer, amplifier, compleet, 2 boxen, mikes en stands, NAf.2.500,-, tel.: 75940.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

APPARTEMENT f.400,- per maand, borgsom f.800,-. Te bevragen: Argusweg 10.

WOONHUIS MET 3 slaapkamers, gelegen aan de zuidkust. Voor nadere inlichting gelieve na 17.00 uur tel.: 78690 op te bellen.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

EEN GEHEEL gemeubileerde 3 slaapkamer- woning voor minimaal 3 mnd. in nette en rustige buurt, tel.: 623575.

RUIMTE ±60 m², Brievengat en omstreken, tel.: 614047.

PERSONEEL GEVRAAGD CURACAO

GEVRAAGD EEN inwonend huishoudster / dienstbode met rijbewijs. bellen 624440 tussen 9 en 11 uur a..m.

PERSONEEL AANGEBODEN CURACAO

AWASERU A slèk! Bo ta interesá pa limpia i mantené bo kurá limpi? Yama tel.: 648637.

DIVERSEN CURACAO

OPPASHUIS GEZOCHT voor gezin uit Nederland voor ongeveer 3 mnd. Melden op tel.: 623575.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

LICHTBESCHADIGD : 3 sailfish, 2 peddelboten dubbel- persoons, voor f.600,-, tel.: 22530.

CHEVROLET MALIBU 1979, 6 cylinder, power- steering, airco, vraagprijs f.4.000,-, tel.: 28411.

HERENFIETS, 3 versnellingen, slot, licht, gloednieuw, prijs n.o.t.k., tel.: 33752.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

RUIM APPARTEMENT met aparte zit- en slaapkamer. Direct te betrekken, te Pos Chiquito. Voor nadere informatie 47035 bellen.

RUIM GEMEUBILEERD appartement, rustige omgeving, tel.: 26352.

NEW PAINTED home w/lovely view + privacy, 3 bedrms, 1 bath, big yard, maid qtrs., near Tanki Leendert. More inf.: tel.: 22043.

ATTRACTIVE HOUSE, 4 bedrooms, 2 bathr., 2 patios, reasonable price, Pastoor Hendrikstraat 97 S/N, tel.: 41181.

PERSONEEL GEVRAAGD ARUBA

GEVRAAGD HULP 5 halve dagen per week. Zich wenden: dr. Riems, Smith Bldv. 58 tussen 8 en 9 uur 's ochtends.

TE HUUR GEVRAAGD:
HUIS
in goede buurt.
± f. 800,- p.mnd.
Tel.: 80365

TE HUUR
Appartement
voor
1 persoon
Inl.:
Tel. 671423

GEVRAAGD:
OPPASHUIS
voor 2 personen (zonder kinderen)
voor 2 à 3 weken
tussen 20/1 en 28/2
Tel.: 74054 of 616744

GEVRAAGD:
OPPASHUIS
voor 2 dames
voor de maand
april 1986
Tel. 74054 of 616744

TE HUUR
Centraal gelegen aan de Cas Coraweg
WOONHUIS
met 3 slaapkamers, grote tuin + deepwell + bijgebouwen.
f. 900,- p. mnd.
Tel.: 78589

BATIK-KURSUS
voor
beginners
Inlichtingen:
Tel.: 80993

Als U leuk en sportief wilt verschijnen op de Tumba-festival of een Carnavals-feestje, dan moet U zeker langs:

CAROLINE'S MINI BOUTIQUE
Druifweg 36,
Dominguito
(achter Kooyman)
tussen 9-12/3-7.30

dagelijks en deze zondag zijn we open.
En vergeet onze deftige exclusieve jurken niet. Ze zijn heel apart. Ook leuke
KINDERKLEDING

TE HUUR:
Goedgelegen
VERDIEPINGS-GEBOUW
omgeving Rooi Catootje.
Ruim uitzicht, 4 slaapkamers, badkamers, frisse schaduwporch + living room, achter porches, grote tuin **APPARTEMENT.**
Tel.: 74119

CLIMA CARS

AUTO AIRCONDITIONING
Herst 1A - Tel. 672059 Sta. Rosa

CLINIQUE
Skin Supplies for Men
Available at:
PENHA
Punda + Concorde

MAC N.V.
zoekt voor spoedige indiensttreding een ervaren

HOOFDUITVOERDER

op het gebied van electrotechnische installaties en instrumentatie.

Funktie-eisen:
- Minimaal 10 jaar ervaring op het gebied van industriële installaties E. en I.;
- diploma V.E.V. sterkstroommonteur / installateur;
- opleiding meet- en regeltechnicus.
- Goede beheersing van de Engelse taal in woord en geschrift.
- In staat zijn om zelfstandig grotere industriëlen te begeleiden m.i.v. begroten, toezicht, uitvoering, testen, calibreren en in bedrijf stellen.

Solllicitaties welke vertrouwelijk behandeld zullen worden, binnen 14 dagen te richten aan:
de heer B.A.J.M. HERMANS,
P.O.. Box 795 - Curaçao

NEDERLANDSCHE MIDDENSTANDSBANK nv, kantoor Curaçao (off-shore) wenst in verband met de voortdurende groei, op korte termijn in kontakt te treden met gegadigden voor de funktie van:

COMMERCIEEL MEDEWERKER

Deze medewerker is rechtstreeks verantwoording verschuldigd aan het Hoofd Bankzaken.
Hij is belast met de voorbereiding en verwerking van kredietverlening op aanvraag van kliënten of door deelname aan syndicaten en soortgelijke aktiviteiten.
Het zorg dragen voor de handhaving van een goede organisatie behoort tot één van de belangrijkste taken van deze medewerker.

Funktie-eisen: **M.B.A.-diploma**
Bankervaring gewenst.

Wij bieden o.a. een goed salaris, afhankelijk van opleiding en ervaring, en uitstekende secundaire arbeidsvoorwaarden.
Schriftelijke sollicitaties voorzien van volledige gegevens moeten binnen twee weken gericht worden aan:

NMB kantoor Curaçao
Afdeling Personeelszaken
Kaya Flamboyan 9
Postbus 3895
Curaçao.

COSTA RICA

Vertrek: Iedere zondag
Terug: Iedere zondag

Packages voor individuelen geldig t/m december 1986.

Inbegrepen:

* Retour vliegpassage plus zegelkosten
* Bagage afhandeling plus assistentie op de luchthaven
* Vervoer vliegveld/hotel/vliegveld
* 7 nachten accommodatie in hotel van uw keuze
* Hotel belasting
* City Tour

Vanaf Fl. 636,- p.p.

2 personen in een kamer

CTC TRAVEL Heerenstraat Punda Tel: 613200 · 611370
CTC TRAVEL Kaminda Michigan Zeelandia Tel: 616811 · 616812
CTC TRAVEL Isla Hoofdkantoor Tel: 43619 · 43635

CTC travel

Arawak Clay Products
decorative & architectural ceramics
CURACAO, NETHERLANDS ANTILLES

Openingstijden:
7.30 - 5.30 uur.
Za.: 8 - 1 uur.

Handmade and Handpainted Tile.
Handelskade 15 × 20 cm.
Voor slechts fls. 15,-.
Ingelijst fls. 20,-.

Tel.: 77658 t/o Industriepark z/n Brievengat achter Golden Drive-In

TE KOOP
* Woonhuis, 2 slaapkamers + tuin appartement, Avesweg.
* Restaurant + woonhuis, 3 slaapkamers + discotheek, Schottegatweg West.
* Pension, 12 slaapkamers, op Salinja.

Prijs n.o.t.k. — Inl.: 75380.

POPPENKAST! POPPENKAST!
poppen theater
RONZEBONS
curaçao
Voorstellingen in Nederlands en Papiaments.
Voor inlichtingen:
Telefoon 77442

TE KOOP/HUUR
* Woonhuis 2 slk. + tuin appartement, Avesweg.
* Restaurant + woonhuis 3 slk. + discotheek, Schottegatweg West.
* Pension 12 slk. op Salinja

Prijs n.o.t.k. — Inl. 75380

EXECUTIVE SECRETARY IS LOOKING FOR A SUITABLE JOB:

She has the certificates:
* Shorthand English, Spanish and Dutch
* Typing
* To record Minutes (Drs. Arends)
* Secretary
* Middle Management.

Besides that she is a very experienced and independent person.
She is able to start working on March 1, 1986.
Letters to U.R. of this newspaper, Curaçao.

CARIBBEAN FASTENERS

Eerste speciaalzaak op Curaçao op het gebied van bevestigingsmaterialen

HOUTSCHROEVEN MET BOLKOP EN VERZONKEN KOP EN SPAANDERPLAATSCHROEVEN IJZER EN MESSING

PLAATSCHROEVEN VERNIKKELD EN GEGALVANISEERD MET CYLINDERKOP, VERZONKEN KOP EN LENSKOP

MESSING ZESKANTBOUTEN, MOEREN, SCHROEVEN EN HOUTSCHROEVEN

ALLERLEI DIVERSE SLUITRINGEN, VEERRINGEN EN CARROSSERIERINGEN.

CARIBBEAN FASTENERS N.V.
INDUSTRIETERREIN (achter Maduro Plaza)
TELEFOON 76227 - TELEX 3408
Ook op zaterdag GEOPEND van 8.30-12.00 uur.

Internationale verhuizers en verschepers
INTERSTERO
Dokweg z/n achter Maduro Plaza - Curaçao N.A.
Tel.: 70140/70141 Telex 3493 Cared N.A.
Volledig verzorgde internationale verhuizingen van huis tot huis.

DEPARTEMENT VAN HANDEL, INDUSTRIE EN WERKGELEGENHEID

MEDICIJNEN

Maximum prijzen Eilandgebieden **BONAIRE** en **CURAÇAO**, ingaande 17 januari 1986;

	fab./merk	kleinhandel	consument
INSULIN ACTRAPID M.C. U-100 10cc	NOVO	f. 20.55	f. 25.69
INSULIN MONOTARD M.C. U-100 10cc	NOVO	f. 20.55	f. 25.69
INSULIN RAPITARD M.C. U-100 10cc	NOVO	f. 20.55	f. 25.69
INSULIN LENTE M.C. U-100 10cc	NOVO	f. 20.55	f. 25.69
INSULIN ACTRAPID U-100 10cc	NOVO	f. 10.60	f. 13.25
INSULIN LENTE U-100 10cc	NOVO	f. 10.60	f. 13.25

De Minister van
Handel, Industrie en Werkgelegenheid.

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(openingstijden voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur)
(openingstijden voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: informatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

MUZIEKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging hiervan gelieve contact op te nemen met de heer Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk:
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol:
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon:
dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

Voor vijfde maal

Bonaire organiseert toerisme-conferentie

KRALENDIJK — Op 21 en 22 januari zal het Bonaireaanse toeristenbureau voor de vijfde achtereenvolgende maal een conferentie organiseren over het toerisme. Daarvoor zijn behalve de vertegenwoordigende toeristenkantoren in New York, Toronto en Caracas ook de verschillende hotels uitgenodigd. Eveneens is er een uitnodiging gegaan naar de vertegenwoordigers van de duikscholen.

Voor de eerste maal zal dit jaar bij de vergadering over het Bonaireaanse toerisme ook een aantal reisagentschappen en reisleiders aanwezig zijn. Van die zijde is inmiddels al vernomen, dat het merendeel van de genodigden de invitatie hebben aanvaard en naar het Flamingo eiland zullen komen. Het ligt in de bedoeling, dat gedurende de conferentie de plannen voor de nabije toekomst en de problemen waarmee het Bonaireaanse toerisme te kampen heeft amples besproken zullen worden. Uiteraard zullen ook de vertegenwoordigers van de ALM op de conferentie aanwezig zijn, omdat toerisme voor Bonaire in het geheel niet zou bestaan indien niet de ALM de broodnodige medewerking zou geven.

Ook Bonhata zal worden uitgenodigd, evenals de Bonmana die werkzaam is op de toeristenmarkt van Amerika. Coördinator van de conferentie is het waarnemend hoofd van het toeristenbureau Niki Tromp die tevens gedurende beide dagen de leiding zal hebben. De vergaderingen aldus Tromp zijn van uitermate belang voor een goed beleid op toeristisch gebied waardoor tevens de toeristische mogelijkheden voor Bonaire vergroot zullen worden.

Een van de sprekers die op het belang van het toerisme zal wijzen is drs Theo Tijssen, die begin deze maand zijn ontslag als directeur van de Bopec op Bonaire heeft aangeboden. De medewerker van het toeristenbureau Tico Grijt, zal aan de hand van beschikbare statistieken een overzicht geven van het verloop van het toerisme over het afgelopen jaar en de mogelijkheden die er voor de toekomst bestaan. De delegatie die uit Amerika verwacht wordt, zal rond 20 januari op Bonaire arriveren en het werkprogramma zal op 21 januari om negen uur beginnen met een openingstoespraak van de gedeputeerde van toerisme Franklin Crestian.

Tweede rang

DE ONZALIGE GEDACHTE van de toenmalige minister mr Hendrik Croes dat ook op het gebied van onderwijs een decentralisatie streven opgang moest doen, heeft dan wel een onderafdeling van de UNA op Aruba bewerkstelligd, maar is in de praktijk voor het Bonaireaanse onderwijs bijna rampzalig gebleken. Toch zag het er na de enorme verkiezingswinst van de Curaçaose partij MAN naar uit, dat het eerste kabinet Martina een gezond beleid op het gebied van onderwijs zou gaan voeren. Jan en alleman werd uitgenodigd wensenpakketten in te dienen in verband met de informatie opdracht. Eerst bij het interim kabinet Pourier en later bij de ministers van het eerste kabinet Martina zelve. De toenmalige onderwijzersbonden, Organisashon di Maestronan Bonairiano en de Vakbond voor Leerkrachten dienden bij de toekomstige minister van Onderwijs Jacques Veeris een zeven punten tellend en goed gedocumenteerd rapport in over de dringende wensen ten aanzien van het onderwijs van Bonaire.

Behalve de discrepantie in de leerlingenvergoeding die er bestond en nog stééds bestaat tussen Curaçaose en Bonaireaanse leerlingen in hetzelfde land Nederlandse Antillen attendeerden de beide voorzitters van de onderwijzersvereniging op de tweederangs positie die Bonaire al jarenlang innam. Daarbij werd naar voren gebracht dat de inspectie op Bonaire nauwelijks functioneerde. Eens in de twee drie maanden zond het departement van Onderwijs een inspecteur naar Bonaire, waarbij de inspectiebezoeken en de begeleiding van de leerkrachten miniem bleken. De onderwijsbonden stelden dan ook zonder meer dat het goed functioneren van onderwijs een landelijke verantwoordelijkheid diende te zijn. Daarbij werd dadwerkelijk verzocht om een permanent inspectie apparaat, dat grote voordelen zou kunnen bieden voor het goed functioneren van het Bonaireaanse onderwijs.

In principe bleek de onderwijsminister bereid gehoor te geven aan het verzoek van de bonden en riep sollicitanten op voor de betrekking van inspecteur van Onderwijs standplaats Bonaire. Hoewel er een redelijk aantal sollicitanten bleek te zijn, werd de zaak intern geregeld en het hoofd van de Pedagogisch Didactische Dienst (PDB) werd als inspectrice benoemd. Het onderwijs maakte turbulente tijden door: geen salaris, schoolhoofden en leerkrachten slaags, opheffing van scholen, en nog een aantal ernstige andere problemen. Problemen die kennelijk fluisterend worden afgedaan en waar niet openlijk over gesproken mag worden, maar die tot op heden nog niet bewezen zijn. Voorwaar voer voor psychologen (naar Mulisch) en onderwijsinspectie. Helaas de minister van Onderwijs bleek aan de inspectrice van onderwijs reeds studieverlof voor de tijd van drie jaar te hebben toegekend.

De roosters voor de basisscholen werden het afgelopen jaar in mei goedgekeurd — tien maanden nadat de scholen met het nieuwe schooljaar begonnen waren. Ook dit jaar is er nog geen enkel rooster van de basisschool goedgekeurd. Er lijkt een aardig werkje te zijn weggelegd voor de nieuwe minister van Onderwijs. Misschien loopt er nog wel een hoofd van de Pedagogische Dienst rond...

Met grote verslagenheid maken wij het overlijden bekend van

Norwin Alfred Margarita

Norwin zal in onze herinnering blijven voortleven als een waardevolle vriend en lid.

Zijn vrouw en kinderen wensen wij veel sterkte en kracht toe met dit zware verlies.

Norwin, rust in vrede.

Bestuur en leden
Personeelsvereniging Pepina

» stockmarket NEWS

NEW YORK 10.15 A.M.

BritishP.	1,4370	JapYen.	4,940
GermanM.	40,56	CanD.	71,37
Gold	356,60	Silver	6,13

NEW YORK STOCK EXCHANGE

Allied Stores	68 3/8	+ 7/8	IBM	156 1/8	+ 3 5/8
Apache Corp.	11 5/8	+ 3/8	ITT	38 1/4	unch
Big Three	25 3/8	+ 1/8	Lone Star Ind.	30	unch
Burroughs	62 5/8	+ 1/4	McDonalds	76	+ 3/4
Campbell RL	23 7/8	+ 1/8	Natl.Presto	29	+ 1/8
Chrysler	42 1/8	+ 1/8	NCR	42 1/2	+ 5/8
Coca Cola	80	+ 1/8	Pantry Pr.	9 3/4	- 1/4
Digital Eqm.	146 1/2	+ 4 3/4	Pepsico	68 3/4	unch
Dupont	63 3/4	- 5/8	Ramada Inns	7 3/4	+ 1/4
East.Kodak	48 1/8	+ 1/2	Revco	27 5/8	+ 1/8
Foster Wheeler	13	- 1/8	Seagram	47	+ 3/8
Gen.El.	70	+ 1 3/4	Sears	38	+ 1/8
Genl.Dynamics	64 5/8	- 1/2	Texas Instr.	109 1/8	+ 1
Georgia Pac.	25 1/2	+ 1/8	United Airl.	52	+ 3 1/8
Genl.Motors	69 3/4	+ 1/8	Union Pac.	51 5/8	+ 3/4
Gilette	71 1/2	+ 1/8	United Tech.	45 1/2	+ 1/4
Gould	29 5/8	- 1/8	Unocal.	25 7/8	- 7/8
Gulf & West.	52	- 1/2	Warner Lamb.	47 3/8	+ 1/8
Homest.M.	26 7/8	+ 5/8	West.El.	43	- 3/4
Hutton	36 1/2	+ 1/2	Xerox	61 1/4	+ 1/2

DOW JONES
Industrials 1.541,63 + 14,34
Transportation 712,49 + 13,65

AMERICAN STOCK EXCHANGE
Computer & Technology 117,13 + 2,48
Precious Metals 81,32 + 0,91
REUTER.

Voorzitter Salomons

Bibliotheek in miserabele staat

KRALENDIJK — Tijdens een persconferentie van het bestuur van de Stichting Cultureel Centrum Bonaire (CCB) uitte voorzitter Sandra Salomons zijn ongenoegen over de situatie waarin de openbare leeszaal van Bonaire verkeert. De afgelopen jaren ging het deze bibliotheek evenmin voor de wind wegens een onderbezetting van het personeel. De huidige leeszaal barst nu uit zijn voegen door de hoeveelheid personeel en legio boekwerken.

CCB voorzitter Salomons was heel duidelijk in zijn verklaringen: nadat er duizenden guldens zijn uitgegeven voor een onderzoekfase met natrekking tot de bouw van een bibliotheek en een gehoorzaal, is er nu in 1986 nog nauwelijks enige verbetering of vooruitgang te bespeuren. Salomons refereert aan een voorstel van gedeputeerde van Cultuur Franklin Crestian die in maart '84 aan het CCB voorstelde om een rapport te laten samenstellen dat aan de instanties kon worden overgedragen die financiele hulp zouden kunnen bieden. Het CCB heeft toen een plan opgesteld, dat een totaal complex van leeszaal, gehoorzaal en toneelzaal betrof. Met vooruitziende geest echter stelde CCB voorzitter Salomons toen reeds, dat indien het plan niet op korte termijn gerealiseerd zou worden, toch tot uitbreiding van de bibliotheekruimte overgegaan zou moeten worden.

De behoefte aan een nieuwe openbare leeszaal, aldus Salomons is inmiddels al onderstreept door de Culturele Adviesraad van het Koninkrijk en de Sticusa. Tot een serieuze aanpak door de overheid is het echter nog niet gekomen. De bibliotheek van Bonaire, aldus de CCB voorzitter verkeert in een diep treurige situatie. De bibliotheek resorteert wel onder Volksontwikkeling, aldus Salomons maar het project staat al jaren niet op de prioriteitslijst van het eilandgebied. Salomons verzucht wel, dat de situatie op de beide zustereilanden en de Bovenwindse eilanden aanmerkelijk gunstiger is en hij vraagt zich dan ook in gemoede af waarom Bonaire zo ver ten achter wordt gesteld bij de overige eilanden.

Tenslotte bevestigt Salomons wel, dat het project filiaal openbare leeszaal te Rincon naar genoegen verloopt. Dit project werd onlangs door het CCB geëntameerd en is inmiddels goedgekeurd dankzij de medewerking van het kantoor van de Vertegenwoordiging van Ontwikkelingshulp VNONA.

Bibliotheek Bonaire ... achtergesteld ...

Politie neemt maatregelen tegen loslopende honden

KRALENDIJK — Nadat de brigadecommandant van politie Stanley Kwidama het hoofd van de politie wnd gezaghebber Franklin Crestian had geattendeerd op het grote aantal loslopende honden, is beslist dat door de politie tegen deze overlast veroorzakende honden opgetreden zal worden.

Volgens inspecteur Kwidama wordt er vooral de laatste tijd herhaaldelijk door de eigenaren van een kleine veestapel op gewezen, dat loslopende honden niet alleen last maar ook schade veroorzaken. In een schrijven aan wnd gezaghebber Crestian attendeert de brigade commandant op het feit, dat er opgetreden moet worden om te voorkomen, dat de honden voortgaan om geiten dood te bijten. De betreffende honden zijn niet alleen loslopend — hetgeen overigens bij de wet verboden is, maar vermoedelijk hebben deze honden in het geheel geen eigenaar. De politie zal nu afdoende maatregelen gaan nemen tegen deze en op korte termijn zullen deze dieren afgeschoten worden. Het is dus wel zaak dat de eigenaars van honden er attent op zijn, dat de honden binnen de koraal blijven en buiten aangelijnd dienen te zijn. Naar de Amigoe heeft vernomen, zal er naar loslopende honden op straat geen onderzoek worden ingesteld, maar wordt er onmiddellijk geschoten. Het is overigens wel te hopen, dat de politie zich niet tot enkele wijken bepaalt, maar in alle wijken — ook waar geen bij de wet verboden loslopende geiten worden aangetroffen — maatregelen tegen de plaag van loslopende honden zal treffen.

BELGRADO — De uit de deelrepubliek Bosnie-Hercegovina afkomstige etnische Kroaat Branko Mikulic (58) is definitief aangewezen als kandidaat voor het premierschap van Joegoslavië. De zes deelrepublieken, 2 autonome provincies, vakbonden en leger hebben zijn kandidatuur ondersteund.

Koersen Centrale Bank

NOTERINGEN CENTRALE BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN GELDIG OP VRIJDAG 17 JANUARI 1986 EN TOT NADER ORDER:

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.255	1.275	1.295
PND STERLING	2.50	2.555	2.615
NED GLD	63.69	64.41	65.21
BOLIVAR	—	—	
ZW FRANCS	85.06	85.78	86.58
FR FRANCS	22.33	23.43	24.13
DUITSE MARK	71.89	72.61	73.41
SUR GLD	—	100.07	102.59
IT LIRE	0.74	1.04	1.10

KOERSEN VAN DE OBLIGATIELENINGEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN UITGEGEVEN DOOR HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN EN GELDIG VANAF HEDEN 17 JANUARI 1986 EN TOT NADER ORDER.

9.75 %	OBLIGATIELENINGEN PER 85/89	100.77
13 %	OBLIGATIELENINGEN PER 86/90	108.08
12.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1986	100.61
12 %	OBLIGATIELENINGEN PER 88/92	109.09
10.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1988	102.54
10.25 %	OBLIGATIELENINGEN 1985 PER 1990	103.13

HET EFFECTIEVE RENDEMENT OP ALLE OBLIGATIELENINGEN BEDRAAGT 9.33%.
DE AANKOOP VAN OBLIGATIELENINGEN KAN GESCHIEDEN BIJ HET LOKALE BANKWEZEN.

LONDEN — Als economische sancties tegen het bewind van Gaddafi niet het gewenste effect hebben, hebben de VS mogelijk geen andere keuze dan militair optreden tegen Libië, zo waarschuwde de VS onderminister van Buitenlandse Zaken na besprekingen met de Britse regering. Londen wil, analoog aan de EG overeenkomst, de VS sancties niet ondermijnen maar weigert zich aan te sluiten. Jalloud, de 2de man van Libië, verklaarde dat 10.000 jonge Arabieren en Islamieten zich als vrijwilliger voor zelfmoord-commando's hebben opgegeven.

45 Toerenplaat op de markt

Bonaireaans volkslied nog te weinig verspreid

KRALENDIJK — Sedert het gemengde koor Ars Cantandi een grammofoonplaatje op de markt heeft gebracht met het officiële Bonaireaanse volkslied zijn er al vele exemplaren van deze single uitgedeeld aan belangstellenden. Ook de overheid en culturele instellingen beschikken nu over de plaat terwijl een groot aantal via de lokale winkels is verkocht. Er blijkt nog steeds een flinke vraag te zijn naar de mooie opname van het volkslied naar een arrangement van Boyd Griffith.

Nadat het bestuur van Ars Cantandi de verspreiding van het gramofoonplaatje heeft geëvalueerd is echter komen vast te staan, dat vele verenigingen op cultureel, sportief of sociaal gebied nog niet over het volkslied beschikken. Het is de laatste tijd wel gebruikelijk dat bij diverse gelegenheden het volkslied ten gehore wordt gebracht. Het is Ars Cantandi nu wel gebleken dat de verspreiding van het 45 toerenplaatje niet optimaal is geweest en er is dan ook weinig bekendheid gegeven aan de plaatsen waar het volkslied te koop is.

Om nu tot een optimale verspreiding te komen, zal de plaat nu bij elk lid van het gemengde koor te koop zijn. Op het plaatje zingt het gemengde koor behalve de hymne van Bonaire ook Riba Awa, Anochi ta di Gala en No man is an island. De koorleden worden begeleid door Sue Felix en Conny Canfield, die zoals bekend hun sporen op de vleugel van TWR reeds ruimschoots verdiend hebben. Het koor staat onder leiding van George Cooper die vanaf het prille begin van de oprichting van het gemengde koor dirigent is geweest.

WEEKEND

Curaçao in kaart 1634 - 1986

door: ing. ROB BOEKHORST
Landmeetkundige bij de
Dienst Openbare Werken

DOOR DE EEUWEN heen is Curaçao in haar geheel of in gedeelten afgebeeld op kaarten. In die periode zijn deze kaarten geëvolueerd van een schetsmatige tekening van het eiland in 1634, tot een gedetailleerd beeld van onze woonomgeving in 1985. Dit alles dank zij verbetering van methoden en instrumenten voor astronomische plaats- bepaling, het ontwerpen van nieuwe kaartprojecties, de steeds meer volmaakte methoden van opneming, het gebruik van hoogtelijnen en het bezigen van kleurendruk bij reprodukie. Nog grotere veranderingen gaven de luchtfoto- grammetrie, de mechanisering en de automatisering.

Deze ontwikkeling was nodig teneinde te blijven voldoen aan de vraag uit de maatschappij naar steeds meer en steeds nauwkeuriger informatie. In dit geval informatie van een door opmeting en uittekening in kaart gebracht eiland of gedeelte daarvan, op een bepaalde schaal.

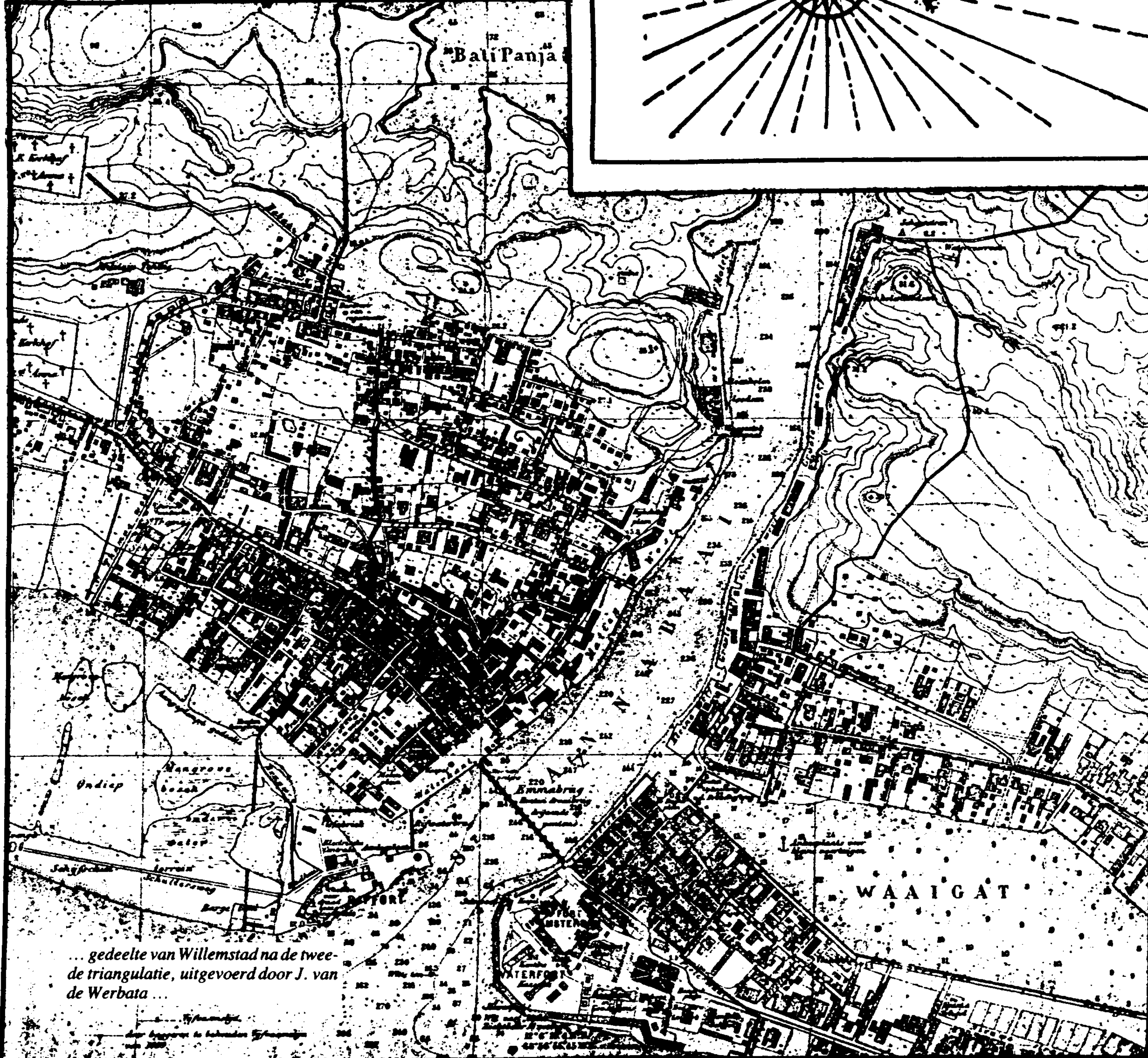
De kaart is een van de basis- gegevens, noodzakelijk bij het beheer en de inrichting van een bepaald gebied. Na vervaardiging, zal deze kaart gedurende een lange periode in allerlei bewerkte vormen verschijnen, er zullen plannen op ontworpen worden, er zullen vergrotingen of verkleiningen verschijnen, en van de basisgegevens die voor de vervaardiging van de kaart noodzakelijk waren (de metingen), zal dankbaar gebruik worden gemaakt.

Dit alles geschiedt niet altijd met toestemming van de vervaardiger, maar met de huidige reproduktie- methoden blijft het moeilijk oplosbaar probleem. Gesteld kan worden dat de eisen die aan de kaart- vervaardiger in de loop der tijden zijn gesteld, steeds hoger zijn geworden, doordat ook de samenleving een complexere vorm aannam.

De ideale situatie wat kaartvervaardiging betreft, zou thans als volgt kunnen worden omschreven: „het beschikken over een zo volledig mogelijk kaarten- bestand, waaruit op elk moment een kaart verstrekt kan worden op willekeurige schaal, waarop de omgeving staat afgebeeld in haar huidige staat, of — indien gewenst — zoals de omgeving vroeger is geweest, of bij ontwerp zoals de omgeving zal worden, c.q. is gepland.

Afhankelijk van het doel waarvoor de kaart gebruikt zal worden, is er verder nog een selectie te maken uit de terrein- gegevens welke dienen te worden afgebeeld. Bijvoorbeeld alleen huizen en wegen, of alleen elektriciteits- leidingen, waterleidingen e.d. De stap van een eenvoudige schets van een pas ontdekt eiland, naar een up to date informatie- systeem, is een heel grote. We staan echter wel, ook op Curaçao, op de drempel van een tijd, waarin dit zal gebeuren, gewoon omdat de maatschappij behoefte heeft aan snelle, goede en volledige informatie. Teneinde kostbare doublures te voorkomen, is het hierbij gewenst dat er een betere samenwerking teweeg wordt gebracht tussen de diverse instanties die zich bezig houden met kaart- vervaardiging. In het hierna volgende, zal een historisch overzicht van kaart- vervaardiging op Curaçao worden gegeven, waarbij vooral de oorspronkelijke kaarten besproken worden en niet al die andere kaarten, die op de een of andere wijze hun gegevens hebben ontleend aan de oorspronkelijke kaarten of aan hun meet- resultaten.

Uit 1634 stammen de twee Spaanse kaarten welke door Miss Irena Wright zijn aangetroffen in het "Archivo Consejo Real de Las Indias" te Sevilla. Op verzoek van de D.O.W. wordt door het Bureau Buitenlandse Betrekkingen momenteel getracht van deze kaarten foto's te laten maken, waarbij de negatieven ter beschikking zullen worden gesteld aan het Centraal Historisch Archief. Van dezelfde tijd is de kaart welke voorkomt in: "Historie of te jaerlijck verhael van de verrichtinghen der geoctroyeerde West Indische Compagnie zedens haer begin tot het einde van 't jaer 1636, beschreven door Johannes de Laet, bewinthebber derselver Compagnie." Deze kaart werd uit-

... gedeelte van Willemstad na de tweede triangulatie, uitgevoerd door J. van de Werbata ...

.. Opschrift rechts boven van kaart ...

Entre las muchas islas, q'estan en la costa de Venezuela Govierno dilatado en la Tierra Firme la America Meridional, una de ellas es la de Curaçao, estendida de lessurdeste al oesnoroeste como 10 leg. de largo, y poco mas de seis de ancho, distante de la costa de tierra firme. 16. leg. situada en 12 Gra. y 40' de la vanda de el Norte, en 304 Gra. y 20' de longitud. Tiene esta isla buen temple de ayre, terreno fertil, aunque carece de rios y agua, menos la que se recoje en algunas valsas; las Plantas que es No. (2) son Brasiletes ay en ella estendidas salinas. Sus habitadores seran asta cinquenta casas de Indios Baptizados, y en todos asta cuatro cientos y cinquenta almas, en dos Poblaciones ó lugares;

Sustentanse de maís, hacen traso de pieles y quesos, que sacan de Bacas y otros animales que ay en ella. Entraron en su mayor Puerto (de dos, que tiene de la parte de el Sur) siete años Holandesas, que de gente de mar y tierra traian asta mill hombres y desembarcando en ella asta seiscientos (despues de un mes por no aver en ella mas que ocho españoles que la diffendieran) la tomaron y se fortificaron entre los dos puertos y en la voca de el mayor; passando la gente de la Isla en la costa de Tierra firme, dejando en esta quantorce familias de los Indios su habitadores.

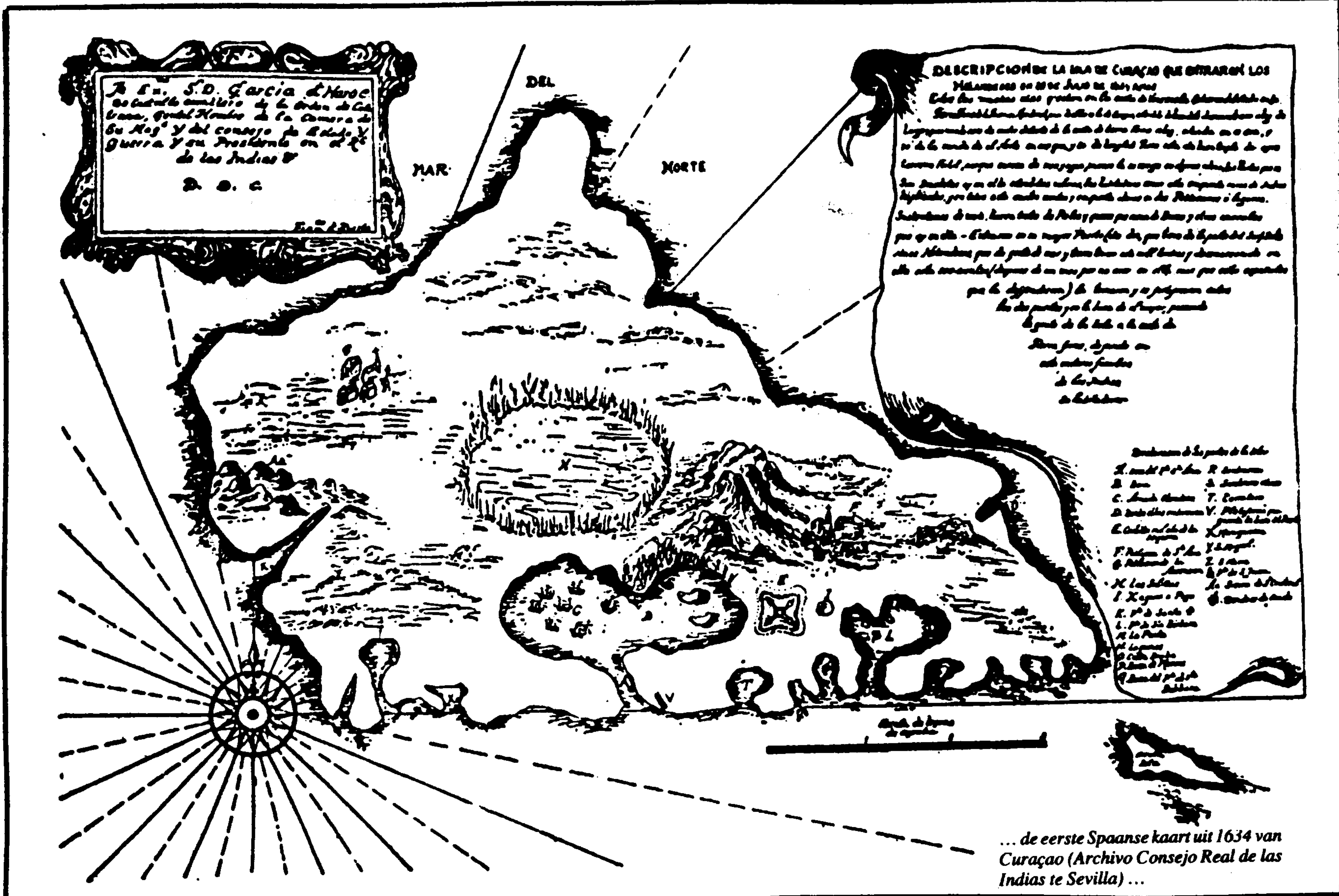
... (vertaling) ...

Tot de vele eilanden, gelegen op de kust van Venezuela, zich uitstrekkend over het Vasteland van Zuid- Amerika, behoort het eiland Curaçao, dat zich uitstrekt van het Zuid-Oosten naar het West- Noord-West, zoowat 10 (Spaansche) mijlen lang en meer dan 6 mijlen breed, gelegen op 16 mijlen afstand van de kust van het vasteland, gelegen op 12 graden en 40' van de zijde van het Noorden, op 304 graden en 20' lengte.

Dit eiland heeft een matig (heet) klimaat, vruchtbaren grond, ofschoon er rivieren en water ontbreken, behalve wat men in poelen opvangt, De boomen, die er groeien zijn Braziliëhout. Ook zijn er uitgestrekte zoutplannen. De bewoners zijn ongeveer 50 gezinnen van gedoopte Indianen en in het geheel 450 zielen in twee dorpen of plaatsen. Zij leven van mais.

Zij drijven handel in huiden en kaas, afkomstig van runderen en andere dieren, die daar zijn.

(De Hollanders) zijn in de grootste (van de twee) havens, aan den Zuidkant van het eiland met 7 schepen binnengeloopen, die aan matrozen en soldaten ongeveer 1000 man aan boord hadden, en hebben er 600 van aan wal gezet. Omdat er maar 8 Spanjaarden waren om 't eiland te verdedigen, hebben zij (de Hollanders) het in bezit genomen en in staat van verdediging gebracht tusschen de twee havens in en bij den ingang van de (grootste) haven, terwijl zij de bevolking van het eiland naar de (overgelegen) kust van het vasteland hebben overgebracht, op het eiland slechts 14 families van Indianen, de bewoners, achterlatend.

... de eerste Spaanse kaart uit 1634 van Curaçao (Archivo Consejo Real de las Indias te Sevilla) ...

gebracht in 1644. Omstreeks 1640 wordt door de graveur Claes Janszoon Visscher ook een kaart van Curaçao uitgebracht. Deze Spaanse en Nederlandsae kaarten zijn waarschijnlijk de eerste kaarten waarop het eiland Curaçao afzonderlijk staat afgebeeld.

In de 18e eeuw komt in Amsterdam uit bij Gerard van Keulen, een kaart van Curaçao. Deze kaart wordt in 1716 gepubliceerd in het West-Indisch Zeeboek, in het vierde deel van "De Nieuwe Groote Lightende Zee-fakkel". Op deze kaart is niet alleen Curaçao afgebeeld, maar ook op een apart gedeelte, het fort Amsterdam en omgeving. Al bovengenoemde kaarten geven Curaçao vertekend weer, omdat ze met gebrekkige middelen werden ingemeten.

Om tot een goede kaart te komen van een gebied zoals bijvoorbeeld het eiland Curaçao, is het noodzakelijk dat dit gebied "bedekt" wordt met grote en kleine driehoeken, waarbij vaak de bergtoppen de hoekpunten vormen van de driehoeken. Hierdoor ontstaat een samenhangend netwerk van driehoeken. De hoeken van de driehoeken worden gemeten met een hoekmeet- instrument (theodoliet). Indien hiernaast de lengte van een zijde bekend is, kunnen alle andere zijden van de driehoeken worden berekend. Wanneer deze werkzaamheden voltooid zijn, kan het opmeten en het uittekenen beginnen van al hetgeen op de kaart moet worden afgebeeld, zoals bijvoorbeeld wegen, huizen, kustlijn e.d. Deze hoekmeting van alle driehoeken wordt triangulatie genoemd, en vormt de basis voor alle verdere metingen.

Op Curaçao zijn tot op heden vier van dergelijke triangulaties geweest. De eerste vond plaats in de jaren 1825-1826, voor de vervaardiging van een topografische kaart voor militaire doeleinden. Het is op deze kaart dat voor het eerst de werkelijke vorm van het eiland wordt aangegeven. het werk werd uitgevoerd door een brigade West-Indische ingenieurs, onder leiding van luitenant- kolonel J.C. Ninaber. Als basis voor hun eerste schets- tekeningen gebruikten ze een uit ± 1820 stammende figuratieve kaart die gemaakt was door kapitein- ingenieur der genie Abbring. Een vervolg op deze kaart, is de in 1836 uitgegeven samengestelde kaart van Cuaçao, de stad en de haven, uitgegeven te Amsterdam door de Wed. Gerard Hulst van Keulen. Wegenwet, plantages en bebouwing zijn op deze kaart met grote nauwkeurigheid getekend.

De tweede triangulatie werd in de jaren 1906 en 1907 uitgevoerd. De reden hiervoor was dat er een grote behoefte bestond aan een nieuwe kaart, waarop ook de stroomgebieden werden aangegeven. Door middel van de aanleg van dammen wilde men het regenwater gaan vasthouden.

In de jaarverslagen van de D.O.W. na 1910, wordt regelmatig melding gemaakt van de hoeveelheid dammen in een verslagjaar aangelegd. De triangulatie werd door de D.O.W. uitgevoerd onder leiding van luitenant der infanterie L.Lens, en de topografische metingen werden verricht door de topograaf der 1e klasse bij de Topografische Dienst van de generale staf van het leger in Nederlands Indië, J. van de Werbata.

Als resultaat van deze metingen, verscheen officieel in 1916 de gekleurde topografische kaart van Curaçao, bestaande uit achttien bladen op schaal 1 : 20.000. Eveneens verscheen een afzonderlijk gekleurde kaart schaal 1 : 5000 van Willemstad en omgeving. Deze kaarten zijn sinds 1950 uitverkocht.

Andere kaarten die gedurende dezelfde periode werden vervaardigd, waren de zogenaamde domeinkaarten op schaal 1 : 2500. De nauwkeurigheid van deze kaarten was zeer beperkt en ze waren meer voor administratief gebruik, met beperkte landmeetkundige mogelijkheden. Deze kaarten werden slecht bijgehouden, en het stadsdistrict ontbrak. De op de kaarten vermelde percelen betreffen voornamelijk huurpercelen.

Vanaf 1915, zijn er pogingen ondernomen om te komen tot het invoeren van een Kadaster, en dit resulteert in 1935 in de oprichting van een Kadaster, eerst alleen op Curaçao. Na de oprichting van een Kadaster, werd van 1936 tot 1939 de derde triangulatie uitgevoerd, teneinde een goede basis te verkrijgen voor het in kaart brengen van de percelen op het eiland. Op kadastrale kaarten staan alleen rechtsgrenzen en bebouwing vermeld, dit in tegenstelling tot topografische kaarten, die een getekend beeld geven van de terreinsituatie.

Door de economische bloei van Curaçao, met de hiermee gepaard gaande stads- uitbreidingen, en een tekort aan personeel bij het Kadaster, ging de kadastrering langzamer dan verwacht. Om deze te versnellen, werd in 1955 besloten om kaarten van geheel Curaçao te gaan vervaardigen door middel van luchtfoto- grammetrie. Hiermee deed een geheel andere techniek haar entree op Curaçao in het kaart- vervaardigingsproces. Bij luchtfoto- grammetrie worden vanuit een vliegtuig foto's gemaakt van het terrein. Deze foto's, gecombineerd met metingen in het veld, kunnen met behulp van speciale apparatuur worden omgewerkt tot tekeningen. Voor de vervaardiging was evenwel een nieuwe triangulatie nodig voor geheel Curaçao. Bij deze vierde triangulatie, hebben als hoekpunten van de driehoeken onder andere gediend de kenmerkende zwart- witte palen die men op vele plaatsen van Curaçao ziet staan (bijv. St. Christoffelberg, Seru Pretu). Hiernaast werd over het gehele eiland een waterpassing uitgevoerd en er werden ± 120 zogenaamde "hoogtebouten" geplaatst. In 1960 werd besloten om een nieuwe gekleurde topografische kaart uit te brengen op schaal 1 : 10.000 (14 bladen) en 1 : 25.000 (8 bladen). Deze kaarten kwamen in 1965 in de verkoop, en zijn momenteel niet meer verkrijgbaar.

Als resultaat van het besluit in 1955, om over te gaan op luchtfotogrammetrie, kwamen bij het Kadaster in de periode 1957 - 1962 van het gehele eiland kaarten beschikbaar, waarvan 313 kaarten op schaal 1 : 2000 en 169 kaarten op schaal 1 : 1000 van Willemstad en omgeving. De bedoeling was om uit dit materiaal twee soorten kaarten te laten ontstaan. Een type kaart waarop de meetbrieven zouden worden afgebeeld, de zogenaamde "Kadastrale kaart" en een andere type, de "topografische (technische) kaart". In het stadsdistrict bleven de "oude" kadastrale bladen overigens gehandhaafd.

Door beide kaarten te vervaardigen en bij te houden wat betreft veranderingen, dacht men versplintering van landmeetkundige werkzaamheden te voorkomen. De verwachting was dat de kadastrering in 1970 zou zijn voltooid. Beide doelstellingen, de kadastrering en het bijhouden van de technische topografische kaart, zijn niet gehaald vanwege het reeds eerder gesignaleerde tekort aan landmeetkundig kader en de snelle toename in zowel de woningbouw als de utilitaire bouw en het gevolg is dat er op dit moment een achterstand is in de kadastrering van percelen op Curaçao, en dat hiernaast de topografische kaart inmiddels is verouderd.

Door de zeer grote behoefte aan kaartmateriaal, begeven thans steeds meer instanties zich op het gebied van kaart- vervaardiging. Op dit moment houden, naast de Dienst van het Kadaster en de D.O.W., ook twee ingenieursbureau's zich bezig met kaart- vervaardiging, terwijl andere overheids- diensten zich op dit gebied aan het oriënteren zijn.

Bij de Dienst Openbare Werken, is de afdeling Topografie belast met kaarten- vervaardiging. Deze afdeling bestaat nu 22 jaar als zelfstandige afdeling, terwijl voorheen landmeters toegevoegd waren aan andere afdelingen van de D.O.W., zoals de afdeling Wegen en Verkeer en de afdeling Stadsontwikkeling. Nieuw kaartmateriaal wordt door genoemde afdeling Topografie vervaardigd voor allerlei projecten in voorbereiding.

Wanneer grote gebieden in kaart worden gebracht, dan wordt dit echter vaak gedaan door het werk uit te besteden bij de twee eerder genoemde particuliere bureau's, of wordt er overgegaan tot kaart- vervaardiging door middel van luchtfoto- grammetrie. In 1974 zijn in dat kader, door middel van luchtfoto- grammetrie van diverse gebieden nieuwe kaarten vervaardigd op schaal 1 : 1000. Tevens werden van Willemstad en omgeving topografische kaarten 1 : 10.000 gemaakt. In 1984 is de afdeling Topografie van de D.O.W., in samenwerking met de dienst Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting wederom begonnen met een groot kaart- vervaardigings- projekt door middel van luchtfoto- grammetrie. In een volgende aflevering zal uitvoerig op de laatste ontwikkelingen van kaart- vervaardiging op Curaçao worden ingegaan. ●

GERAADPLEEGDE LITERATUUR:

- Archief D.O.W.
- Euwens P.A., De oudste kaarten van Curaçao, W.I. Gids no. X
- Hartog J., Curaçao deel I, pp 67 - 70 en pp 159 - 162
- Polman J., Het Kadaster, in Oranje en de zes Caraïbische parelen pp 167 - 170.
- Meuter J.A., De Nieuwe Topografische kaart van de Nederlandse Antillen, Nederlands Aardrijkskundig Genootschap deel LXXXII, no. I, 1965.
- Meuter J.A., Ontwikkeling en beschrijving van het Kadaster in de Ned. Antillen, nota november 1963.
- Ozinga M.D., De monumenten van Curaçao in woord en beeld.

Papilon
kinderpagina

It did not matter

Het maakte niets uit

ASHLEY DALNOOT HEEFT weer een verhaaltje voor ons geschreven en zijn moeder heeft voor ons vertaald. Wie volgt zijn voorbeeld?!

On a Sunday afternoon Jason and his father
went to the beach.
They had a lot of fun.
They ran into the sea and had a nice swim,
they built mountains and castles from sand on the shore
But... dark clouds formed in the sky and there came a thunderstorm.

They had to hide in a cave.
They waited and waited for the storm to
stop but it didn't want to stop.
They had to pick their towels and shovels
and go back home.

Jason was very angry. "Where is the sun", he
said and sat down thinking.
"Let's do something else", he told his
father suddenly.
They sat down with hot soup and played
dominoes.
They didn't care about the storm anymore.

Op een zondagmiddag gingen Jason
en zijn vader naar de baai.
Ze hadden een heerlijke tijd.
Ze renden de zee in om te zwemmen,
daarna bouwden ze bergen en kas-
telen van zand.
Maar... donkere wolken vorm-
den zich in de lucht. Het begon
te stormen.
Ze schuilen in een grot.
Ze wachtten lang om de storm
voorbij te laten gaan. Het wilde
maar niet ophouden.

Toen moesten ze hun baddoeken en
zandscheppen oprapen en maar naar
huis gaan.
Jason was heel boos. "Waar is de
zon?" vroeg hij en ging zitten.
"Laten we iets anders doen", zei
hij plotseling tegen zijn vader.

Ze gingen met warme soep aan tafel
en speelden daarna domino.
De storm kon hun niets

1	2	3	4	5
2				
3				
4				
5				

Puzzel van de week

1. verleden tijd van wij lijken;
2. verleden tijd van ik eer;
3. verleden tijd van jij krijgt;
4. nobele
5. cijfer.

WINNARES van de vorige keer:

Valerie Rhuggenaath
Kaya Kokolishi 48
Schelpwijk
Curaçao

Zij kan langskomen bij Redactie Amigoe Curaçao, Scherpenheuvel z/n (tot 15.00 uur 's middags) om haar prijs af te halen.

OPLOSSING van de vorige keer:
HORIZONTAAL: 1. lepel; 5. zonde; 10. even; 12. ware; 13. Ken; 14. als; 16. ver; 17. meer; 19. teek; 22. N.N.; 24. T.L.; 26. ik; 28. krant; 29. ai; 30. tree; 32. eind; 34. alle; 36. tred; 37. ata; 38. dal; 40. der; 42. vent; 44. Nero; 45. order; 46. eerst.

VERTIKAAL: 1. lek; 2. even; 3. penen; 4. en; 6. O.W.; 7. navel; 8. drek; 9. eer; 11. al; 14. ar; 15. ST; 18. en; 20. etter; 21. pit; 23. dok; 25. hid; 27. krater; 29. anders; 31. eland; 33. ieder; 35. e.d.; 36. TL; 37. AVO; 39 as.; 41. rot; 42. te; 44 N.E.

Onder degenen, die alle antwoorden goed hebben, verloten we een waardebon van NAf. 15,- van Augustinus Boekhandel Sesamo.

De oplossing en de gelukkige winnaar(es) zullen op de kinderpagina van 31 januari 1986 worden bekend gemaakt.

ben opgelost, kunnen die vóór 29 januari 1986 opgestuurd naar de Amigoe - Scherpenheuvel z/n. of P.O.Box 577, Aruba - Nassaustraat 110, Bonaire - de heer H. Linkels, P.O. Box 122, Bonaire.
Duidelijk op de enveloppe vermelden:

Overleven

IN DE natuur leeft het ene dier van het andere. Roofvogels jagen op kleinere vogels en muizen. Vogels leven van insecten, grote vissen eten de kleintjes op en ga zo maar door. Maar als die kleinere dieren geen afweermiddel zouden hebben tegen die grote gulzigaards, zou er al gauw niet één meer over zijn.

Daarom kunnen veel van die kleine dieren harder lopen, vliegen of zwemmen dan hun vijanden. Dat is de manier, die het best aan ons bekend is. Een andere manier om zich tegen vijanden te beschermen, is de schutkleur.
Er zijn vissen, die bijna dezelfde kleur hebben als de onderwaterrotsen, waar ze hun woonplaats hebben. Er zijn ook dieren (de kameleon, een soort hagedis bijvoorbeeld) die telkens de kleur aannemen van het voorwerp, waarop ze zitten. Zo worden ze niet gezien door hun vijanden.
Maar die felkleurige papagaaien dan? zul je zeggen. Die worden direct door iedereen gezien. Mispoes! Juist die felle kleur beschermt hen. Ze wonen namelijk in de bovenste takken van dichte regenwouden, waar de bladeren en bloemen groener, geler en roder lijken door de felle zonnestralen, die erop schijnen.
Sommige insecten hebben een heel speciale manier om aan hun vijanden te ontkomen. Ze lijken sprekend op andere soorten, die giftig of vies zijn. Geen vogel, die hen aanvalt! De hoornkever in Zuid-Amerika doet het op zijn manier. Hij klimt op de rug van een ander soort kever, die vogels vies vinden. Hij vreet zich naar binnen en zuigt de lichaamsvloeistof ervan op. Hierdoor smaakt hij zelf ook na enige tijd vies!
En de sabelsprinkhaan heeft het zekere voor het onzekere genomen. Hij lijkt precies op een blad. Maar als dat niet helpt, spreidt hij snel zijn vleugels uit om zijn kleuren te tonen, die de aanvallende vogel herkent als waarschuwingskleuren van vergiftige soorten.
Als je eens in het Seaquarium komt, moet je maar eens aan de gids vragen je een paar zeedieren aan te wijzen, die een goede schutkleur hebben en daardoor bijna niet te zien zijn.

Ds Van den Akker: er moet plaats in kerk zijn voor aandacht voor Maria

Ontwikkeling in Mariologie

CASTELGANDOLFO — „Wij erkennen, dat Maria alreeds thans met haar hele persoon, met lijf en ziel haar eeuwig heil in God heeft bereikt", zei paus Johannes Paulus II in het angelusgebed op Maria-hemelvaart te Castelgandolfo. De paus sprak de hoop uit dat de gelovigen in geloof, hoop en liefde met God verbonden zullen blijven en naar zijn wil zullen leven, om de al door Maria gegane weg niet te missen.

Toewijding tot Maria, de moeder van Jezus, is niet stervende maar onderhevig aan een veranderingsproces. Dat is de mening van Elisabeth Johnson, zuster van St. Joseph en als theologe verbonden aan de katholieke universiteit van Amerika te Washington. Zowel bij leken als bij theologen ontwaart zij een nieuw begrip voor en waardering van Maria. Kortgeleden is zuster Johnson benoemd in de werkgroep van de Rooms-katholieke bisschoppen en de Lutheranen in de Verenigde Staten om te komen tot gemeenschappelijke meningvorming over theologische begrippen.

Haar mening bestaat de neiging Maria na het tweede Vaticaanse concilie te zien als een historische figuur wier geloofsweg gekenmerkt is geweest door lijden, twijfel en strijd. „Maria's trouw aan God in weerwil van haar beproevingen, is haar glorie en daardoor vereenzelvigen mensen zich graag met haar", aldus zuster Johnson.

Naar zuster Johnson opmerkte heeft de traditionele kijk op Maria als een onderworpen, gehoorzame vrouw het misnoegen opgewekt van Rooms-katholieke feministen. Heel wat katholieke vrouwelijke theologen denken dat verering van Maria samenhangt met de onderdrukking van vrouwen in de kerk en dat die devotie het moederschap en het huisvrouw-zijn verheerlijkt met uitsluiting van andere leidende posities voor vrouwen", aldus de theologe.

De ontwikkeling in het denken na het concilie concentreert zich op Maria als de eerste discipel, niet chronologisch gezien, maar als gelovige die het eerst komt in eer en waardigheid, is de visie van zuster Johnson. Hoewel er veranderingen zijn opgetreden is Maria ook nu nog belangrijk voor katholieken als te volgen voorbeeld, zei zij. Maria's moed en gehoorzaamheid vormen voor christenen een uitdaging om net als Gods wil te doen, zei de theologe. Maria vond zij in het bijzonder indrukwekkend als degene die de verantwoordelijkheid aanvaardde om de Messias te baren. „Dat is opmerkelijk, in aanmerking genomen dat zij een arme en nauwelijks ontwikkelde jonge vrouw was", verklaarde zuster Johnson.

Naar haar mening zullen de gewone mensen en niet de theologen nieuwe vormen van Mariaverering ontwikkelen. „Zo is het altijd gegaan, zelfs in de vroege kerkgeschiedenis", zei zij: „ De kerkelijke hiërarchie mag dan de verering in goede banen hebben geleid en er de vruchten van plukken, maar het initiatief is uit het volk voortgekomen, zowel van mannen als vrouwen".

„Ik heb mijn protestantse bedenkingen tegen een devotionele, laat staan dogmatische verzelfstandiging van de Mariafiguur", zegt de hervormde predikant Nico van den Akker uit 's-Hertogenbosch in het aan bisschop Bluyssen gewijde gedenkboek van dat bisdom. In een adem voegt hij hieraan echter toe, dat protestanten hierover maar beter hun mond kunnen houden, „want die hebben Maria zo verwaarloosd van de weeromstuit, dat ze er geen verstandig woord meer over kunnen zeggen".

Als het ooit tot eenheid van de kerk zal komen, zal dat zijn op basis van erkenning van eigenheden van de tradities, vindt hij. Hoewel ds. Van den Akker zich goed kan inleven in de Rooms-katholieke eredienst, is de Mariaverering zoals in de Bossche Maria-ommegang zijn stijl niet, verklaart hij in zijn bijdrage aan het Bluyssenboek. „Ik vind wel dat er plaats in de kerk moet zijn voor Mariologie", verklaart de predikant. „Ik vind het belangrijk dat de Mariologische belangstelling bij de katholieken opnieuw tot leven komt, omdat het iets van de grimmigheid van het katholieke leven van de laatste jaren wegneemt".

MARIA
...verwaarloosd...

Johannes Paulus tijdens bezoek aan Canada

Christelijke eenheid noodzaak, anders evangelisatie in gevaar

TORONTO — „Samen moeten wij deze super- technische wereld vermenselijken", hield paus Johannes Paulus II tijdens zijn bezoek aan Canada de vertegenwoordigers van andere kerken voor in een bijeenkomst in de Anglicaanse St. Paul van Toronto. Op de uitdagingen van onze tijd dienen christenen uit verschillende kerken gemeenschappelijk te antwoorden met het opstellen van zedelijke grondbeginselen, zei de paus op deze oecumenische bijeenkomst.

JOHANNES PAULUS II
...niet laten ontmoedigen...

De kerken kunnen nu al samenwerken bij het uitvoeren van hulpprogramma's en bij het opkomen vóór gerechtigheid, zei hij. Uitvoerig ging Johannes Paulus II in op de noodzaak van christelijke eenheid, omdat anders de evangelisering van de wereld in gevaar komt. „Veel mensen komen voor onze tragische gespletenheid niet toe aan het aannemen van het christelijk geloof", aldus de paus.

De verkondiging van het evangelie wordt sterk gehinderd door leergeschillen, al zijn de laatste jaren belangrijke stappen gezet de „daadwerkelijk moeilige hindernis, misverstand en verdachtmaking" tussen de kerken uit de weg

De paus verklaarde dat iedereen geroepen is de eenheid na te streven zonder zich door moeilijkheden te laten ontmoedigen. Naar hij zei hebben zijn ervaringen met zes jaar pausschap hem geleerd, dat de plicht bestaat „met volharding, deemoed en ook moed naar wegen van toenadering en eenheid te zoeken".

Christenen uit verschillende kerken moeten voorrang geven

aan de wensen der rijken, terwijl zij ook op de bres moeten staan voor arbeiders die tussen wal en schip dreigen te vallen ter vermeerdering van winsten. Ook stond de paus stil bij het belang van milieuzorg tegen de achtergrond van ongecontroleerde industriële expansie en bij het waken tegen het verdringen van

Herstel eenheid

VATICAANSTAD — Paus Johannes Paulus II heeft op een oecumenische gebedssamenkomst tijdens de buitengewone bisschoppensynode de wil van de Rooms-katholieke kerk tot het onderhouden van de theologische dialoog en concrete samenwerking met andere christelijke kerken bekrachtigd. Hij sprak, toen hij door het eerst zelf het woord nam in de synode-aula, zijn droefheid uit over de splijting van de christenheid en uitte de wens, dat deze synode „aanzet zal vormen voor het wederom opbloeien van de wil tot eenheid, een verdieping van onze vastbeslotenheid voorwaarts te gaan en de theologische dialoog voort te zetten".

Naar de paus meent moet deze wil tot uiting komen in het zich meer moeite getroosten tot samenwerking te komen, het afleggen van gemeenschappelijk getuigenis en organiseren van gebedssamenkomsten. Zich richtend tot de tien waarnemers van christelijke kerken betoogde de paus, dat het herstel van de eenheid in de eerste plaats een „herstel van de innerlijke dimensie van het christelijke leven" dient te zijn.

Mgr Schotte namens paus:

Erkenning mensenrechten en godsdienstvrijheid onontbeerlijk voor wereldvrede

ROME — Erkenning van de mensenrechten en vrijheid van godsdienst in alle samenlevingsstructuren is een onontbeerlijke voorwaarde voor een duurzame wereldvrede. Deze opvatting van paus Johannes Paulus II verkondigde curiebisschop Jan Schotte op het wereldcongres over godsdienstvrijheid. Dit tweede wereldcongres, waaraan rond 300 afgevaardigden uit de hele wereld deelnemen, werd georganiseerd door de internationale organisatie voor godsdienstvrijheid te Washington.

Mgr. Schotte, die vice- voorzitter is van de pauselijke commissie „justitia et Pax", verklaarde het toe te juichen dat een wereldorganisatie zich inzet door de godsdienstvrijheid, die in veel landen wel met de mond wordt beleden, maar in werkelijkheid gepaard gaat met discriminerende maatregelen tegen mensen die openlijk voor hun geloof uit-

het niet aan, mensen te onderwerpen aan op zichzelf betrokken machten en materialistische ideologieen. Naar Schotte namens de paus verklaarde omvat vrijheid van godsdienst de oningeperkte vrijheid een geloof aan te hangen, gebeden te zeggen en kerkdiensten bij te wonen, vrije opvoeding en vrije schoolkeuze door ouders alsmede vrije toegang tot geestelijke verzorging in ziekenhuizen en bij de strijdkrachten.

De Rooms-katholike kerk is overigens niet zelf direct betrokken bij dit wereldcongres. Het wordt hoofdzakelijk gedragen door Adventisten en vrije Protestantse kerken.

Andere sprekers waren onder meer de Roemeense minister voor Godsdienstzaken Ion Cumpanasu en de leider van het Poolse bureau voor kerkelijke zaken, Adam Lopatka. De in de DDR voor godsdienstzaken verantwoordelijke staatssecretaris Klaus Gysi, die zou spreken over „Socialisme en Christenen in de DDR", zegde

DE GEBEDSWEEK voor de Eenheid der kerken staat weer voor de deur. Daarom in deze aflevering van Kerk en Wereld wat nieuws over de oecumene. De weg naar de eenheid lijkt eindeloos toch moeten we hem blijven volgen, hoe gering onze bijdrage aan de eenheid ook moge zijn. Het bereiken van dat doel hangt dan ook gelukkig niet allen van ons af.

Kindercommunie bij Britse Anglicanen

LONDEN — Zoals het er nu uitziet zal de kindercommunie bij de (Anglicaanse) kerk van Engeland van uitzondering regel worden. De generale synode van de Britse Anglicanen kreeg een rapport te behandelen, dat de toegang bepleit voor gedoopte kinderen tot de communie-uitreiking in de zondagochtend- dienst, zoals de ontwikkeling hier en daar al is geweest sinds 1927. Bovendien heeft raadpleging van de internationale Anglicaanse kerkgemeenschap, te Boston aangetoond dat er een ruime meerderheid is voor kindercommunie.

De officiele kerkorde schrijft voor dat kinderen pas de Eucharistie kunnen vieren na te zijn aangenomen in de kerkgemeenschap. Dat gebeurt omstreeks het twaalfde jaar. Als het rapport wordt aanvaard zal aanneming vermoedelijk pas gebeuren bij het bereiken van de volwassenheid, analoog aan het gebruik in Europese protestantse kerken.

Het rapport beveelt aan, de kindercommunie per parochie die daarvoor voelt in te voeren. Afschaffing kan dan pas gebeuren als ten minste tweederde deel van de uitgebrachte stemmen op een gemeentevergadering zich daarvoor uitspreekt. ●

Kard. Willebrands:

Geen voorstander van eigen congregatie Eenheid christenen

ROME — „Kardinaal Willebrands koestert grote twijfels of het wel goed is dat het Vaticaanse secretariaat voor de eenheid van de christenen binnen de curie verheven wordt tot de rang van congregatie". Dat verklaarde in Rome kardinaal Simonis tegenover het ANP. De curie is het centrale bestuursapparaat van de katholieke kerk.

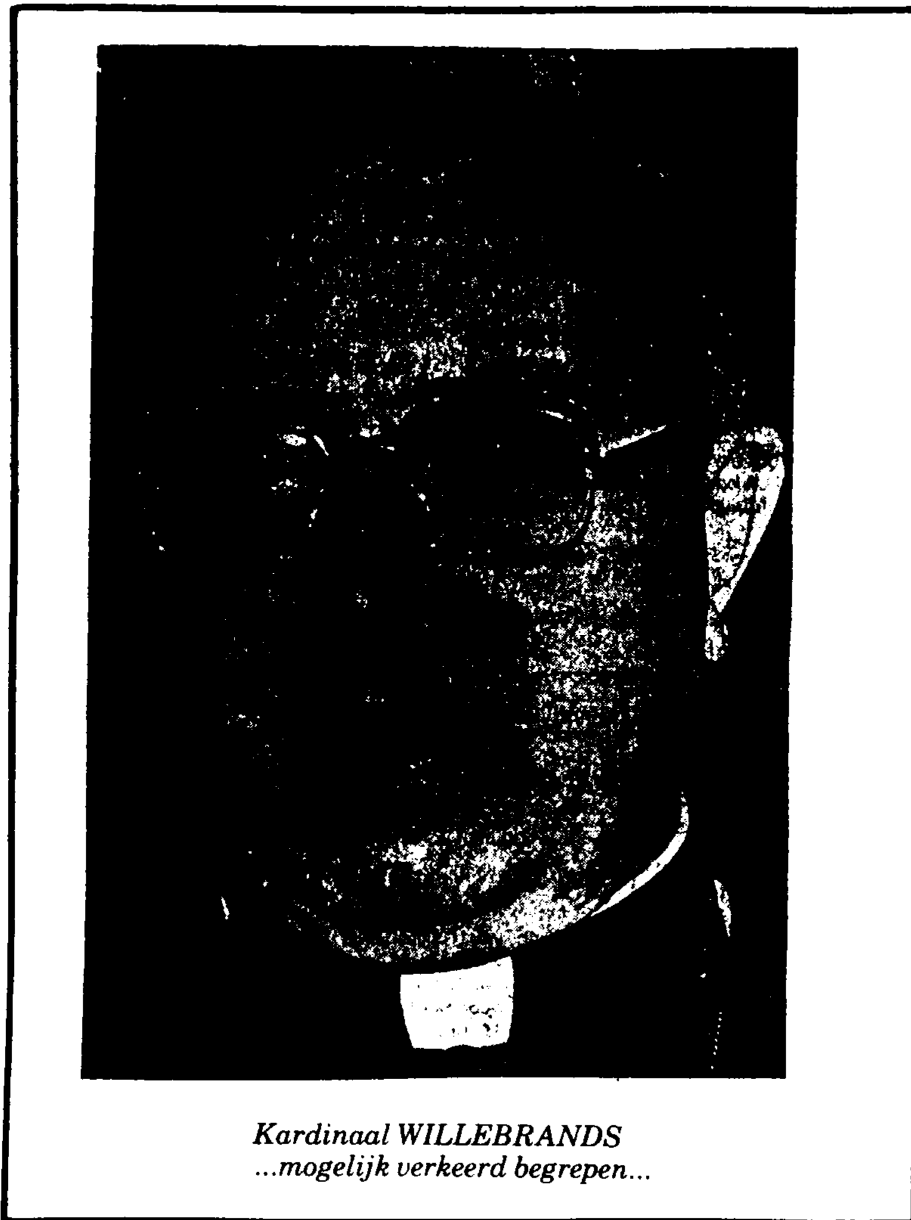
Eerder had de Etiopische kardinaal Paulus Tzadua tijdens de vergadering van de buitengewone bisschoppensynode in Rome, verklaard dat een dergelijke opwaardering van het secretariaat voor de eenheid is voorgesteld tijdens de voltallige vergadering van het college van kardinalen.

Kardinalen Johannes Willebrands die sinds 1969 voorzitter is van het Secretariaat voor de Eenheid van de christenen en als zodanig binnen het Vaticaan de eerstverantwoordelijke is voor de oecumene, vreest volgens Simonis dat de omvorming van het secretariaat in een congregatie niet of verkeerd begrepen zal worden door de leiders van de andere christelijke kerken.

Volgens het katholieke kerkrecht oefent het hoofd van een congregatie namelijk jurisdictie uit over de gelovigen die onder de competentie van de betrokken congregatie vallen. Wat in dit geval zou neerkomen op het hebben van rechtsmacht over niet-katholieke christenen. „Een begrijpelijk bezwaar", aldus Simonis.

Volgens hem is kardinaal Willebrands daarom voorstander van de omvorming van het secretariaat tot een zogeheten „consilium", een raad. „Een raad is binnen de curie het aangewezen instrument voor de dialoog met anderen", aldus Simonis.

Het kardinalencollege had in de vergadering geen eenduidige conclusie geformuleerd ten aanzien van de toekomstige status van het secretariaat voor de Eenheid van de christenen. „Het is nu aan de paus om op een door hem geschikt geacht moment een besluit hierover te nemen", zei Simonis. ●

Kardinaal WILLEBRANDS
...mogelijk verkeerd begrepen...

Mgr Lescrauwaet: onderschat binnenkant oecumene niet

ROME — „Oecumenische verantwoordelijkheid is voor de Rooms- katholieke kerk de afgelopen twintig jaar een vanzelfsprekendheid geworden".

De Haarlemse hulpbisschop J.F. Lescrauwaet uitte zich positief over de oecumenische betekenis van de buitengewone bisschoppen- synode, die daar nog tot zondag gaande is. Dr. Lescrauwaet was theologisch adviseur van het Nederlandse synodelid kardinaal Simonis, is vice-voorzitter van de Nederlandse raad van kerken.

Bisschop Lescrauwaet is verheugd met de stemmen in de synode, die hebben gepleit voor een voortgezet gesprek met de andere kerken over de pastorale zorg aan de gemengd gehuwden en hun gezinnen. Positief voor Nederland acht hij het „dat ook vanuit andere kerkprovincies de wens is geuit om verder te komen op het vlak van de wederzijdse Eucharistische gastvrijheid". Overigens voorziet mgr Lescrauwaet geen spoedige opheffing van het katholieke verbod op de intercommunie. „De regel die er ligt zal voorlopig wel zo blijven".

De alom geuite waardering voor het werk van het secretariaat voor de eenheid der christenen is ook voor Nederland van belang, aldus Lescrauwaet. Kardinaal Willebrands vindt volgens hem, dat zijn secretariaat van de bisschoppen „bijna te veel lof heeft gekregen".

Prof. Henry Chadwick, die de synode toespraak namens de daar aanwezige waarnemers van de andere kerken, heeft in zijn rapport nergens verwezen naar het pausambt of naar de huidige bekleder daarvan. „Het pauselijke primaat is inderdaad een groot probleem in de oecumenische samengroei", aldus Lescrauwaet. „Niettemin kan het een wonder heten dat naast de niet- katholieke kerken ook de Rooms- katholieke kerk zelf thans bereid is in de oecumenische dialoog het primaatschap aan de orde te stellen. Ook dat is een vrucht van het tweede Vaticaans concilie".

Tijdens de oecumenische viering, die in de synode-aula plaats vond, noemde paus Johannes Paulus II het gebed „de fundamenteelste vorm van het werken voor de eenheid der christenen". Met de paus acht bisschop Lescrauwaet de spirituele dimensie in de oecumene van eminent belang. Deze dimensie dreigt volgens hem weleens te weinig aandacht te krijgen ten gevolge van de grote belangstelling, die er in oecumenische organen of de raad van kerken is voor de politieke opdracht van de christenen in de wereld van vandaag.

„Onderschat de betekenis van de binnenzijde voor de oecumene evenwel niet", waarschuwt Lescrauwaet: „In de oecumene streven we uiteindelijk naar een werkelijke eenheid die in het gebed voor God vuurvast is". ●

Jaarboek Anglicaanse kerk over Johannes Paulus II:

Voorzichtige oecumenische moed Paulus VI in onbruik geraakt

LONDEN — In het jaarboek van de Britse Anglicaanse kerk wordt scherpe kritiek geuit op de „conservatieve kerkpolitiek" van paus Johannes Paulus II. Naar het jaarboek meent was de paus op z'n best bij zijn bezoek aan Groot-Brittannie in 1982, „doch laat het rampzalige bezoek van 1985 aan Nederland en Belgie zien, dat de wittebroodsweken voorbij zijn". In Groot-Brittannie wordt volgens het jaarboek onder katholieken en protestanten gelijkelijk de pijn gevoeld van oecumenische stilstand tijdens dit pontificaat.

Sinds de „voorzichtige moed" van paus Paulus VI schijnt het bij het Vaticaan in onbruik te zijn geraakt, uiteenlopende theologische visies aanvaardbaar of zelfs waardevol te achten, aldus de anonieme schrijver, die echter steeds een vooraanstaande persoonlijkheid is binnen de kerk van Engeland, hij neigt ertoe te concluderen, dat de pauselijke zegen zich eerder richt op anderen dan op degenen die gewikkeld zijn in het theologische gesprek tussen Anglicanen en Rooms-katholieken.

Het Angelicaanse jaarboek signaleert rigiditeit bij de RK kerk op het gebied van afwijkingen in de leer, het priestercelibaat en kunstmatige gezinsplanning- methoden, „terwijl in Rome ook geen serieuze poging is gedaan de door Vaticanum II nagestreefde collegialiteit tussen paus en bisschoppen in daden om te zetten".

Naar het jaarboek opmerkt worden conservatieve bisschoppen opgedrongen aan diocesen die daar eigener beweging nimmer om zouden hebben gevraagd. De stand van de Vaticaanse financien wordt met zoveel geheimzinnigheid omgeven, dat daarmee de principes van verantwoording en aantoonbaarheid zoals gangbaar in de kerk stil is blijven staan bij de steun die bij Vaticaan II heeft gegeven, steun die in de Poolse samenhang als moedig moet worden gekenschetst". ●

Oecumenisch gesprek in Wenen ziet tekens van hoop

Armeense theoloog acht practische oplossing mogelijk macht van paus

De Armeens-Apostolische theoloog, prelaat dr. Mesrop K. Krikorian uit Wenen, had een praktische oplossing uitgewerkt voor het pausambt in een Verenigde kerk. De paus wordt daarbij meer dan „de eerste onder zijns gelijken". Zijn beslissingsmacht zoals die thans geldt in de RK kerk, blijft in zijn visie behouden voor alle katholieken. Maar toekomstige concilie-besluiten zouden pas rechtskracht verkrijgen, als namens de Oosterse kerken de patriarch van constantinopel er zijn zegel aan hecht, gevolgd door de vertegenwoordiger van de reformatorische kerken.

Naar de mening van dr. Krikorian moet, om het zover te brengen, een einde komen aan de „weinig conciliare omgang tussen paus en bisschoppen", alsmede de manier bisschopsbenoemingen tot stand komen en het strikte toezicht van Rome op de plaatselijke kerken. De erkenning van de Oosterse kerken als „zusterkerken" heeft zijns inziens de oecumene een enorme stap vooruit en een nieuwe fase in de dialoog ingeluid.

WENEN — Het lijkt wel of in het Rooms-katholieke en protestantse kamp zich een soort anti-oecumenische alliantie heeft gevormd. Daarbij geldt de wapenspreuk: Oecumene betekent terugkeer van alle kerken naar Rome onder aanvaarding van alle dogma's. Dat verklaarde de Oostenrijkse oecumenica-expert prof. Dr. Heinrich Fries op een symposium over oecumene, georganiseerd door de stichting „Pro Oriente", een schepping van kardinaal Franz Koning. Naar het oordeel van inleider zijn degenen die dit beweren in feite helemaal niet in oecumene geinteresseerd.

Prof. Fries betreurde de hernieuwde afbakening van de grenzen in het nieuwe kerkelijk wetboek, waarbij de pauselijke macht over de plaatselijke kerken nog duidelijker tot uitdrukking komt dan voorheen. Maar of de nieuwe codex werkelijk eerder een hinderpaal dan een wegbereider in oecumenisch opzicht zal zijn, kan volgens hem alleen de toekomst leren. ●

Het nulde hoofdstuk van de Antilliaanse literatuur

Dichtende onderwijzers in de 19e eeuw: Phoel en Pypers

PHILIP PHOEL was van 1816 tot 1847 op Curaçao, waar hij les gaf op Otrabanda. Van 1824 tot 1834 schreef hij zijn 'Mengelingen' in de krant; ook vervaardigde hij in 1836 nog een uitvoerige biografie van Pedro Luis Brion, die 'zeer betrouwbaar' is volgens tijdgenoot dominee Bosch, en een levens- beschrijving van Manuel Piar. In die 'Mengelingen' komen we enkele keren gedichten tegen, waarvan het dus wel waarschijnlijk lijkt dat ze door onderwijzer Phoel geschreven zijn, ook al omdat deze steeds vermeldt als hij andere dichters alleen maar citeert.

In een uitvoerige beschouwing beschrijft Phoel op 19 augustus 1826 de inneming van Missolonghi door het Turkse leger in de bloedige Griekse vrijheids- oorlog tegen de Turken (1821 - 1830). Missolonghi is bekend geworden doordat de beroemde Engelse dichter Lord Byron, toen hij de Grieken in hun strijd te hulp kwam, daar aan de koorts is overleden in 1823. De beschouwing waarin Phoel zijn afschuw uit over de meer dan zesduizend doden, roept op tot hulp aan de Grieken als verdedigers van het Christendom tegen de Islam. Van de acht strofen citeer ik de eerste en de laatste twee.

"Ziet gy dat rookend puin, die ingestorte wallen
Met lyken overdekt, van 't bloed van Hellas rood?
't Is Missolonghi's puin; zyn stryders zyn gevallen,
Zy stierven fier den heldendood.

Daar ligt het kruis vertrapt, geschonden gindsche altaren
Aan Christus dienst gewyd.
En luid klinkt 't ***allah*** *der barbaren,*
Der Christ'nen God ten hoon, zyn heilg zaak ten spyt.
***
De kreet der wraak stygt op, geen staatkunst kan dien smooren,
Hy doet, ten spyt der dwinglandy,
Zyn schelle stem aan de aarde hooren;
De Christenheid ontwaakt en ***Griekenland wordt vry.***

Ja Griekenland wordt vry! het bloed der martelaren
Is niet vergeefs gestort op Missolonghi's grond!
Zinkt in uw niet terug, gepurperde barbaren,
Hoort 't jubellied der Englenscharen,
Die in de verste toekomst staren,
Hoort, hoe 't aan ***Griekenland*** *verkondt:*
"Weldra ryst uit dien nacht de schoonste morgenstond."
(19 augustus 1826)

Enkele weken later vinden we weer een gedicht onder de 'Mengelingen', maar hiervan wordt duidelijk vermeld dat het niet van Phoel zelf is. Daarna duurt het vijf jaar eer de auteur zich weer aan de poëzie waagt. Nu betreft het een gedicht over de Hollanders en hun karakter. Hier schaart Phoel zich in de lange rij vaderlandse dichters die hun inspiratie vonden in de zgn. Belgische Opstand van 1830 - 1839. Deze Belgisch- Nederlandse oorlog veroorzaakte een half dozijn gedichten in *De Curaçaosche Courant*, wat enerzijds verklaard kan worden uit de sterke belangstelling voor het moederland die hier steeds aanwezig was, anderzijds uit de drastische bezuinigingen die deze oorlog hadden voor de kolonie Curaçao, die toch al in de moeilijkheden verkeerde. Maar de gedichten gaan over Europa, niet over de gevolgen voor Curaçao zelf.

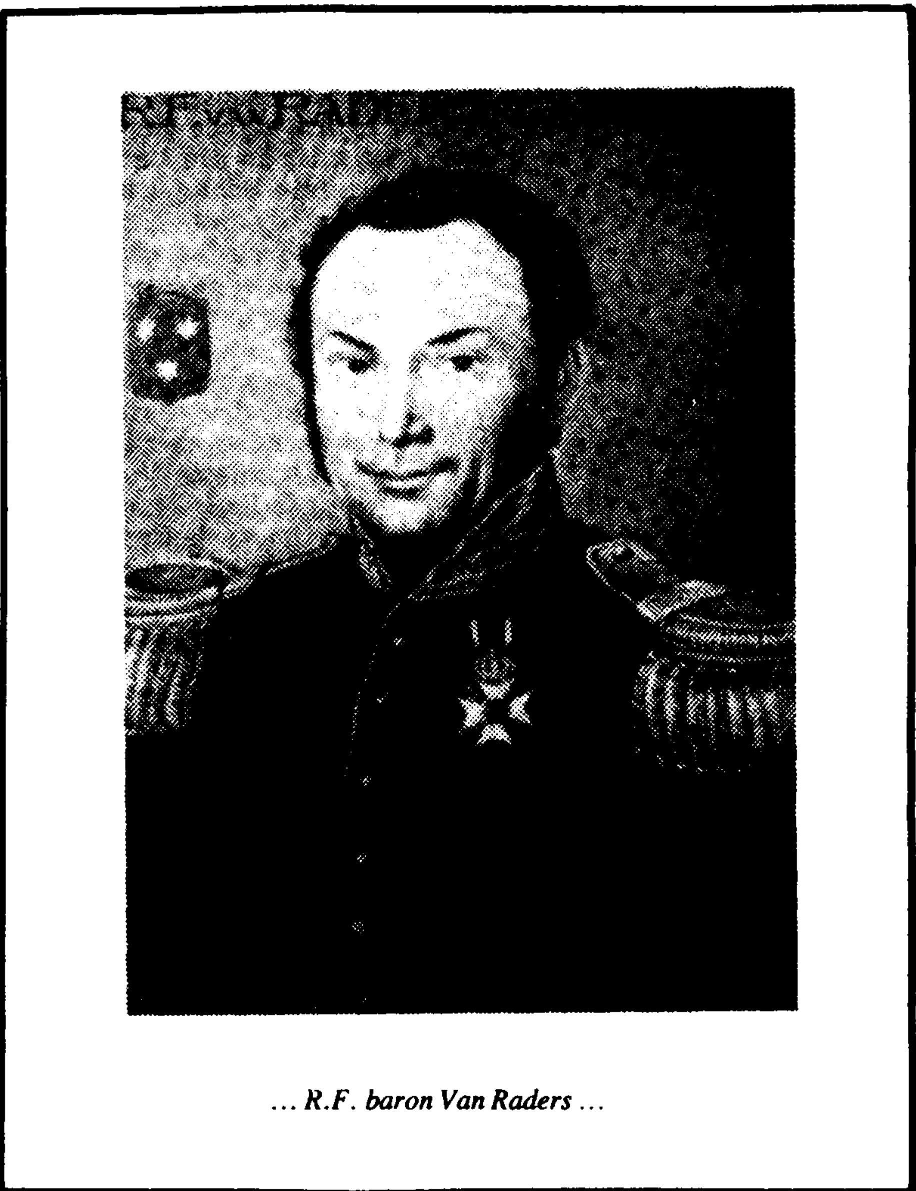
Het laatste en langste gedicht van Phoel vinden we weer een jaartje later. Het betreft hier een 'fabel', "De leeuwen en de zwijnen" getiteld, die op allegorische wijze dezelfde opstand beschrijft. De (Belgische) zwijnen gaan in delegatie naar God Jupyn op de Olympus en smeken om een vorst. Jupyn schenkt hen de (Hollandse) leeuw, maar deze wordt na vijftien jaar afgezet, omdat men hem te oud vindt... Van de 84 alexandrijnen citeer ik er een dozijn:

"Te oud?... rampzalig ras! sprak ***Jupiter*** *verbolgen,*
Weet gy niet dat de tyd de ware wysheid schenkt?
Zie toe wat gy begint! straks wordt uw land verzwolgen
Door eenig nabuur dien uw' welvaart heeft gekrenkt!
Te oud?... wat looze treek!... neen 't waren niet zyn jaren;
't Was zyn verstand, zyn moed, wat U in d'oogen stak,
In zyn doorluchtig werk, scherpzigtig en ervaren,
Wist hy wat aan uw taal, uw kroost en grond ontbrak.
Vervuld met uw geluk, vond hem schier elken morgen
Het eerste schemerlicht, reeds strevend naar zyn doel;
Geen offer viel hem zwaar om voor uw heil te zorgen;
Hy kende slechts de stem van 't vaderlyk gevoel."
(14 juli 1832)

Uit deze voorbeelden blijkt dat Phoel een vaardig versificateur was, die metrum en rijm vlot hanteerde. Als onderwijzer had hij de poëtiek van zijn tijd onder de knie. Schoolopziener dominee Bosch oordeelt over hem als een zeer verdienstelijk onderwijzer voor de kolonie.

De laatste van het drietal dichtende onderwijzers dat ik in de krant tegenkwam is A.J. Pijpers, die in 1840 in Punda les gaf. Volgens een opgave van 1845 had hij ruim 80 leerlingen (63 jongens en 19 meisjes). Hartog meldt over hem in *Journalistiek leven in Curaçao* (1944), p. 271:

Antoine Jean Pijpers, in 1913 in Amsterdam geboren, was soldaat en als zodanig maakte hij de Tiendaagse Veldtocht mee. Wegens onaangenaamheden met zijn familie *nam hij in een opwelling van drift dienst in het West-Indische leger. Hij komt op Curaçao in 1835, waar hij in 1871 sterft. Hij krijgt al spoedig na aankomst ontslag als militair en wordt huisonderwijzer bij Van Raders; later richt hij een schjool op en is practizijn voor de rechtbank. Aan het eind van zijn leven was hij nog redacteur van De Onpartijdige...*

... R.F. baron Van Raders ...

In *De Curaçaosche Courant* komen we drie keer een gedicht van hem tegen. Het betreft een 'Vaarwel' in alexandrijnen aan de zo geliefde gouverneur Baron Van Raders als deze in 1845 naar Suriname bevorderd wordt. Door zijn huisonderwijzerschap kende hij deze natuurlijk goed. De krant drukt ook nog de afscheidsgroet van ene X. af en de welkomstgroet die 'G' "Aan de Hoog Welgeboren Heer R.F. Baron van Raders" brengt, waarvan het begin:

"Klonk elders u ter eer, in welgemeende akkoorden,
Het dankbaar hart ontvloeid, een hart'lijk afscheidsgroet; —
Een dubb'le welkom ruischt aan Suriname's boorden
U, star van onze hoop! u, Landvoogd te gemoet.

Treur vry, o ***Curaçao!*** *betreur 't verlies eens vaders,*
Die aan zyn wys bestuur, de nyverheid verbond,
Doch, ***Suriname****, juich! juich! om 't bezit eens Raders!*
en wys ***Hem*** *op uw kroost, en uwen vruchtb'ren grond."*
(6 december 1845)

Pijpers zelf had geschreven bij het afscheid:

"Vaarwel, vergeet ons niet in Surinames dreven,
Wanneer ge in schooner oord een' andre wereld ziet,
Een' ruim're werkkrings spheer uw nyvre geest doet leven,
En niets aan Curaçao U de herinn'ring biedt,
O neen vergeet ons nooit, schoon ver van ons gescheiden,
Toch blyve Curaçao steeds dierbaar aan uw hart;
Welk lot of standplaats ook op d'aarde U moog verbeiden,
Steeds dierbaar zy het U door voorspoed en door smart."
(12 sepember 1845)

Verder vinden we een uitgebreid acrostichon op de verjaardag van de koning op 6 december 1845: "Willem de Tweede Koning der Nederlanden", en een gedicht van twaalf strofen van zes alexandrijnen, "vrij gevolgd naar het Fransch" op de jaarwisseling van 1847 op 1848: "Aan den Tijd", waarvan het slot

f3"Gy hebt de onmeetbre zee haar grenzen voorgeschreven
En ook den tyd o God, zyn eindpaal opgegeven.
Doch wanneer zal het zyn, dat einde van den tyd?
Gy weet het, Gy alleen, wanneer de dag zal naken,
Waarin op uwen wenk, 't heelal weer plaats zal maken
Voor 't leven zonder eind, voor 't ryk der eeuwigheid."
(1 januari 1848)

Dat is dan twee keer pure gelegenheids- poëzie en de laatste een wijsgerig- religieuze bespiegeling die een vlotte, hoewel niet bepaald originele pen bewijzen.

Het drietal Van Paddenburgh (zie de vorige aflevering), Phoel en Pijpers toont aan dat er in de 19e eeuw schoolmeesters waren die naast hun normale beroeps- bagage, verzen in elkaar konden zetten in de mode van hun dagen, die in elk geval een uitstekende beheersing van de Nederlandse taal bewijzen. Alle drie waren ze vooral gelegenheids- dichters. Uit wat er van hen bewaard is althans, blijkt dat ze slechts bij bepaalde gelegenheden naar de poètische pen grijpen: de vlag, de verjaardag van de vorst, een afscheid, het nieuwe jaar, een veronderstelde persoonlijke belediging of een historische gebeurtenis van algemeen belang. Ze schreven daarbij origineel werk of bewerkten bestaand materiaal.

Van Paddenburgh "draaft" het hoogst en het minst zuiver in de negentiende eeuwse nationalistische traditie, Pijpers is bescheidener en zeer beschouwend godsdienstig, Phoel is het zuiverst als edele moties als medelijden of verontwaardiging hem bewegen bij zijn historische stofkeuze.

Alle drie dichtende onderwijzers waren van Nederlandse afkomst, maar Phoel bleef niettemin 31 jaar hier; de andere twee stierven op Curaço en werden er begraven: Paddenburgh al na acht jaar, Pijpers na 36 jaar. Dit maakt hen tot meer dan tijdelijke passanten in ons nulde hoofdstuk. ●

WIM RUTGERS

HET D.D.R.-SYNDROOM

Yvonne van Gennip: op weg naar de wereldtop

Andrea Schöne, Gabi Schönbrunn, Sabine Brehm en Karin Kania, beter bekend als Karin Enke, vormen de absolute wereldtop bij het dames- schaatsen. Ze hebben naast het schaatsen één ding gemeen: alle vier vertegenwoordigen ze de Duitse Democratische Republiek, kortweg de D.D.R. genoemd. Zelfs het machtige schaatsland Rusland, dat kan kiezen uit een potentieel van honderdduizenden schaatsters, heeft het hoofd diep moeten buigen voor het D.D.R.-talent. De prestaties van Olga Plesjkova, Irina Fatojeva en Irina Bogatova verbleken vergeleken met die van genoemd kwartet. En dan hebben we het nog niet gehad over de sprintster Christa Rothenburger, ongenaakbaar specialiste op de kortste schaatsafstand.

De vraag is gerechtvaardigd hoe het mogelijk is, dat een relatief klein land als de D.D.R. zo dominant kan zijn op het gebied van, vooral, de individuele sporten. Naast het schaatsen kent de D.D.R. ook een schier onaantastbare hegemonie in de atletiek en de zwemsport. Er is veel gegist over de wijze, waarop de Oostduitse sportmaatschappij bionische mensen produceert in de diverse takken van sport: genuanceerde hormoon- preparaten zouden worden toegediend, kleuters van drie tot vier jaar zouden op biologische eigenschappen voor bepaalde takken van sport worden geselecteerd, kortom: de natuur zou een onverantwoord handje worden geholpen. Die meningen werden bijgesteld toen de D.D.R. buitenlandse trainers ging uitnodigen om een kijkje in de Oostduitse sportkeuken te nemen. Ook de Nederlandse trainer- coaches Tjaart Kloosterboer en Henk Geuzen stelden zich ter plaatse op de hoogte. Hun monden vielen open van verbazing. Het antwoord op de gissingen bleek uiterst simpel: sportbeoefening kent in de D.D.R. de hoogste prioriteit. Het aantal trainingsuren is het zesvoudige van het aantal in de meeste westerse landen en de medische en fysiologische begeleiding is professioneel en geavanceerd.

AANPASSING

Twee, drie keer op een dag trainen, gemiddeld anderhalf uur lang, variërend van conditie-, kracht-, tot voornamelijk op de techniek gerichte oefeningen. Niet een paar maal per week, maar elke dag van het jaar. Dat is onvoorstelbare trainings- arbeid, die in het westen nauwelijks is te evenaren. Waar in de communistische landen een sportcarrière tevens een maatschappelijke is, moeten in de meeste kapitalistische landen sporters — en dat geldt met name voor individuele beoefenaars — nà hun sportcarrière aan hun plaats in de maatschappij gaan werken. Door die situatie gedwongen, moeten ze gedurende hun sportleven ook tijd vrijmaken voor studie en werk. Het aantal trainingsuren zal dus beperkt moeten worden.

Met het D.D.R.-model voor ogen togen de diverse coaches terug naar hun eigen landen en zochten naar aanpassing. Het gevolg was, dat de maatschappelijke begeleiding van de grond kwam en de regels rondom de amateurstatus verruimd werden. De trainingen konden worden geïntensiveerd. En zie: stapje voor stapje traden, bijvoorbeeld in de dames- schaatssport, de westerse atleten uit de schaduw der Oosteuropese. Daarmee aantonend, dat de marxistische maatschappij- vorm niet garant staat voor extra talent, doch voor extra trainings- faciliteiten.

Tijdens de Europese kampioenschappen 1985 in Groningen bleek met name Nederland de D.D.R.-les goed begrepen te hebben. Vooral Yvonne van Gennip, representante van de nieuwe aanpak, toonde als 20-jarige aan, dat het antwoord op de Oostduitse hegemonie was geworden. Samen met de gelouterde Ria Visser won ze drie van de vier afstanden en eindigde als tweede achter Andrea Schöne. Aangetekend dient te worden, dat 's-werelds sterkste all-roundster Karin Kania vanwege aanstaand moederschap ontbrak. Ondanks dat: het was eindelijk weer eens een westerse schaatster gelukt zich bij de eerste drie te rijden. Het was ook geen toevalstreffer of eenmalige uitschieter. Vorige week bevestigde Van Gennip haar talent door tijdens de Europese kampioenschappen in het Noorse Geithus tweede te worden. Met de Olympische Spelen in aantocht voelen de niet aan concurrentie gewend zijnde Duitse meisjes de hete adem van een nieuwkomer in de nek. Het D.D.R.-model begint ook in het westen zijn vruchten af te werpen.

... YVONNE VAN GENNIP ...

YVONNE VAN GENNIP

Toen Yvonne van Gennip tien jaar oud was, werd op school gevraagd of er gegadigden waren om te gaan schaatsen. Met een vriendin ging ze naar de kunstijsbaan in Alkmaar. Ze blonk niet onmiddellijk uit, maar werd goed genoeg bevonden, om aan de wedstrijdtraining deel te nemen. De vorderingen bleven niet uit en al snel werd ze geselecteerd voor de gewestelijke training. Na het gymnasium begon ze aan een studie fysiotherapie, maar die bleek moeilijk te kombineren met het schaatsen. Omdat de studie bovendien inhoudelijk tegenviel, liet ze zich als eerste jaars medicijnen inschrijven. Dat was in 1983, het jaar waarin ze nationaal doorbrak. Topsport en studie bleken niet samen te gaan. Dank zij de bemiddeling van de Nederlandse Sport Federatie verkreeg Yvonne van Gennip studieduurverlenging. De wetenschap dat ze door deze regeling in de toekomst toch het door haar geambieerde beroep van kinderarts kan gaan uitoefenen, is misschien wel de basis van haar sportsuccessen.

Bevrijd van toekomstzorgen stortte ze zich van het seizoen '83/'84 elf maanden van het jaar op schaatsen. De resultaten bleven niet uit. De gigantische trainingsarbeid werd reeds in het seizoen '84/'85 gehonoreerd met een medaille tijdens de E.K. Ook de in traditionele stijl opgeleide Ria Visser maakte in dat seizoen een enorme progressie. Een talent als Thea Limbach verbeterde zichtbaar, ofschoon niet zo spectaculair als beide eerder genoemde dames. Nog alijd staat de Duitse hegemonie als een huis overeind. Maar het bouwwerk begint scheurtjes te vertonen. Een man als Tjaart Kloosterboer, damescoach en schaatsexpert bij uitstek, vindt dat het damesschaatsen zich nog veel meer kan ontwikkelen. In een vorig jaar gehouden interview zei hij er onder meer over:

„Het gekke is dat ze veel verder kunnen gaan dan ze zelf denken. Ze kunnen verder gaan, meer pijn lijden. Yvonne van Gennip kan nog harder. Ze durft nog niet hard genoeg weg te gaan, denkend dat het haar tijdens de race opbreekt. Dat zijn van die dingen, die moet ze een paar keer ervaren(...)

De D.D.R.-rijdsters hebben niet veel ruimte meer om conditioneel beter te worden. Een menselijk lichaam kent wat dat betreft zijn grenzen. Wij hebben die ruimte nog wel. Het gaat bij schaatsen trouwens niet alleen om conditie. Ook de bewegings- coördinatie, de techniek, vooral die van de optimale afzet, en natuurlijk de mentaliteit van de sportster bepalen de uiteindelijke resultaten(...)

Yvonne van Gennip is een uitzonderlijk talent. Niet alleen fysiek, maar ook qua persoonlijkheid. Ze kan topsport hanteren, de spanning, de training. Met nog meer trainingsarbeid zal ze de eerste kandidaat zijn, om de Oostduitse meisjes de loef af te steken."

Dat Kloosterboer niet vanuit een al te chauvinistische kijk op de zaken spreekt, blijkt uit de mening van Rainer Mund. Hij is de D.D.R.-coach, wiens trainingsschema's model staan voor de hele schaatswereld. Voor de aanvang van dit schaatsseizoen wees hij Yvonne van Gennip aan als de belangrijkste rivale van zijn eigen pupillen. Karin Kania onderstreepte zijn woorden onmiddellijk in een doorzichtige poging zich in een under-dog positie te manouvreren. Dat dat vanuit die hoek überhaupt nodig wordt gevonden, duidt op een nieuw élan in de Nedelandse dames- schaatstop.

• PIETER KROL

... in actie ...

Gevraagd: Lezers van Westindische poëzie

Sinds kort ondersteunt de Britse uitgeverij Heinemann haar 'Caribbean Writers Series' met de publikatie van studies over Caribische literatuur. Het eerste boek in de serie 'Studies in Caribbean Literature' is een gedetailleerde en heldere analyse van de zes romans die George Lamming (Barbados, geb. 1927) tot nu toe schreef, Sandra Pouchet *'The Novels of George Lamming'* (1982). Dit werd gevolgd door een heruitgave van Kenneth Ramchands *'The West Indian Novel and its Background'* (1983, oorspronkelijk 1970; zie *Ñapa* van vrijdag 1 november jl.). De derde titel die aan de serie werd toegevoegd is eveneens een heruitgave, Lloyd W. Browns *'West Indian Poetry'*. Oorspronkelijk uitgebracht door de Amerikaanse uitgeverij Twayne Publishers (Boston) in 1979, brengt Heinemann nu een 'Second Edition' van dit boek, waaraan een 'inleiding' werd toegevoegd en waarvan de bibliografie werd bijgewerkt — voor de rest bleef dit werk onveranderd. Evenals het onderwerp is Browns studie nog nauwelijks bekend. De heruitgave door Heinemann kan zowel het boek als de Westindische poëzie weer wat meer onder de aandacht brengen.

Brown eindigt zijn studie *'West Indian Poetry'* met een noodkreet. De *geschreven* Westindische poëzie "must deal increasingly with an old problem which becomes more and more acute and which plagues highly talented and promising writers like the young members of the Barbados Writers' Workshop: they need an audience, now almost nonexistent, that is not exclusively defined by the interests of the outside anthologist or the foreign publisher, however much these may be economically necessary and helpful, and however much outside readers may respond with enthusiasm to the cosmopolitan context in which the West Indian poet locates his national consciousness. The most pressing problem for West Indian poetry at this time, then, is not one of talent." Het ontbreken van een *lezers*publiek, in het bijzonder voor poëzie.

In het (Engelstalige) Caribische gebied, lijkt Brown een onneembare hindernis geworden voor jonge, talentvolle Westindische schrijvers. Een merkwaardige afsluiting van een studie die van de geschreven Westindische poëzie de ontwikkeling tekent van gedewëe navolging van Europese poëzie naar het vinden van authentieke vormen en een eigen(zinnige) inhoud. Juist de afwezigheid van een lezers*publiek* heeft uiteindelijk mede bepaald dat er Westindische poëzie met een eigen stem geschreven werd: de baanbrekende poëzie van Claude McKay (Jamaica, 1889 - 1948) in het Jamaicaanse Engels; de sterk individualistische, intellectualistische poëzie van Derek Walcott (St. Lucia, geb. 1930), de geschreven, maar uitsluitend van voordracht of zang afhankelijke poëzie van Louise Bennett (Jamaica, geb. 1919) en Mighty Sparrow (Trinidad, geb. 1934); de ritmische Afro-Caribische poëzie van Edward Brathwaite (Barbados, geb. 1930) met, thematisch, nadrukkelijke aandacht voor een gemeenschappelijk Caribische verleden en kultuurpatroon. Dit zijn uiteenlopende, succesvolle pogingen van dichters om hun *geschreven* werk tòch of juist nìet bij een breed, op *luisteren* (en kijken) ingesteld Westindisch publiek te krijgen. Er is geen reden om aan te nemen dat een jongere generatie dichters niet in staat zou zijn de bestaande traditie uit te bouwen of nieuwe wegen in te slaan om lezers/luisteraars te fascineren.

Louise Bennett

Met uitzondering van Claude McKay, die zijn Jamaicaanse gedichten- bundels *Songs of Jamaica* en *Constab Ballads* reeds in 1912 publiceerde, kent de Westindische poëzie vóór 1940 geen dichters waarvan het merendeel van de poëzie nog lezenswaardig is (anders dan om hun historische waarde). Dit maakt de prestatie van de genoemde dichters — zeker van McKay — des te opmerkelijker. Een enkel gedicht dat voor de Tweede Wereldoorlog verscheen weet een oorspronkelijk geluid voort te brengen. Het overgrote deel is een (slechte) imitatie vn poëtisch werk van dichters uit de Engelse Romantiek en Victoriaanse periode. Ze worden overigens tot op de dag van vandaag geschreven (en niet alleen in de 'West Indies', getuige, onder veel meer, een aantal gedichten uit de bundel van de Bovenwindse eilanden *'Winds above the hills'*, geredigeerd door W. Smith (1982). In het bijzonder de traditie van de, wat Brown noemt, *'Caribbean pastoral'* blijkt onuitroeibaar. In de loop van de eeuwen heeft menig bezoeker van de Cariben en een groot aantal lokale poëten naar de pen gegrepen om het Westindische natuurschoon in woorden te zetten. Deze schoonheid ontsnapte voortdurend hun 'vaardigheid' en veranderde de vermeende idylle keer op keer in een banaliteit. De unieke persoonlijke ervaringen van deze lange rij scribenten die over een periode van ruim twee en een halve eeuw schreven, lijken op elkaar als de naalden van een 'kadushi'. Voor de uiteenlopende ervaringen van anderen dan de poët in de Westindische samenleving is helemaal geen plaats. Hooguit vormt in de betreffende gedichten de eilandelijke (donker gekleurde) bevolking een exotisch 'levend' wezen in het natuurschoon.

Uit de dichterlijke woordenbrei van vóór 194; heeft Brown enkele gedichten, soms slechts een enkele strofe of dichtregel weten te lichten welke zich onttrekken aan de hardnekkige clichés. Francis Williams' 'Ode to Governor Haldane' (1759) bijvoorbeeld, dat, ondanks de lofregels aan het adres van een nieuwe gouverneur, voorzichtig de spanningen tussen Afrikaanse en Westerse kultuur- elementen aansnijdt. *'Leo's Poetical Works'* (1883) van de Guyanese dichter Egbert Martin bijvoorbeeld, dat tussen de grote hoeveelheid pastorale onzin enige originele aandacht voor de menselijke omgeving en ervaringen herbergt. Vera T. Daly's *'Song of Young Guiana'* (1931) bijvoorbeeld, dat, als geen gedicht daarvoor, fel uithaalt naar de koloniale overheersing. Gedichten uit de bundels *'Tropic Reveries'* (1930), *'Heights and Depths'* (1931) en *'The Moth and the Star'* (1937) van de Jamaicaanse Una Marson bijvoorbeeld, die voor het eerst ervaringen van vrouwen verwoorden in geschreven poëzie, en tevens grote nadruk leggen op etnische (dan wel raciale) solidariteit.

Aan deze voorlopers — vooral thematisch — van de auteurs die na de Tweede Wereldoorlog aan het woord komen, besteedt Brown het eerste (korte) hoofdstuk van zijn boek. Met recht krijgt Claude McKay een apart hoofdstuk, daar zijn werk voor de na-oorlogse generatie dichters veel baanbrekender is geweest. Niet alleen inhoudelijk slaat hij een nieuwe weg in door zijn aandacht voor het alledaags leven en werken, denken en voelen van de (arme) negerbevolking, en voor het unieke Caribische kultuurpatroon, maar ook stilistisch door zijn uitgebalanceerd gebruik van het Jamaicaanse Engels en het Standaard Engels in een aantal van zijn vroege gedichten. Merkwaardig genoeg concentreert Brown zich uitsluitend op *'Songs of Jamaica'* en *'Constab Ballads'* die McKay schreef (en publiceerde) in Jamaica en verder alleen op *'Harlem Shadows'* (1922), één van de dichtbundels die McKay schreef en publiceerde in de U.S.A., waarheen hij vertrok in 1912. McKays *'exile'* ontneemt hem in *'Haarlem Shadows'* het strikt insulaire gezichtspunt uit zijn eerdere bundels en geeft hem de mogelijkheid om een bredere, Westindische ervaringswereld te zien en te beschrijven, alsmede om enige relativering aan te brengen in vormen van absolute gebondenheid aan het Caribische moederland en haar kultuur. Door McKays andere gedichten- bundels onbesproken te laten, wekt Brown de indruk deze *niet* tot de Westindische literatuur te kunnen/willen rekenen. Een minder aantrekkelijke kant aan zijn studie: het is alsof een Westindische auteur uitsluitend over zijn geboorte- eiland en -regio zou mogen schrijven, of uitsluitend over zijn ervaringen als Westindiër in de grote Westerse wereld — in beide opzichten 'schiet McKay dan te kort'—, om nog voor 'Westindisch auteur' door te gaan. Wanneer Brown McKays latere poëzie eveneens in zijn studie had opgenomen, dan zou het beeld dat Brown schetst van de ontwikkeling van de Westindische poëzie er anders hebben uitgezien. 'The emergence of Modern West Indian Poetry' ligt dan niet tussen 1940 en 1960 (zoals Brown uiteenzet in het derde hoofdstuk), maar in feite aan het eind van de jaren '20 en in de jaren '30, wanneer McKay een lange reeks gedichten publiceert die hem mede internationaal beroemd maken.

Derek Walcott

Het feit dat McKay aansluiting zoekt en vindt bij dichters buiten de regio — in de zgn. *'Harlem Renaissance'* — maakt hem niet tot een uitzondering, maar plaatst hem op één lijn met o.a. dichters van de Cubaanse / Portorikaanse *'Poesta Afroantillana'* en het Haïtiaanse *'indigénisme'*, die eveneens sterk beïnvloed zijn door kulturele ontwikkelingen buiten de regio (met name Europa). Zo min als Nicolás Guillén of Jacques Roumain uitsluitend werkten vanuit een Caribische ervaring en kennis, zo min deed McKay dit. Het gegeven dat deze dichters braken met het gedwee overnemen van allerhand Westerse (literaire) waarden en idealen, maakt het

(doorlezen op blz. 13)

Steve Bridgewater, een portret

— door Freek van Wel —

Hij is zo bewegelijk als een rietstengel in de wind. Hij is vrolijk en volgens zijn vrienden een enfant terrible omdat hij alles zegt wat voor zijn mond komt. Hij is ook een begaafde jongen, afkomstig van Dominguito die al tekende voor hij kon lezen en schrijven, op de Oranjeschool als eersteklassertje al een tekenwedstrijd won en verder ontvankelijk is voor alles wat zijn leven en zijn kunnen op een hoger plan kan brengen. In juni '85 slaagde Steve Bridgewater voor het eindexamen van Koninklijke Academie voor Beeldende Kunsten in Den Haag. Hij behoorde tot de beste drie van zijn jaar.

„We waren met ons drieën de besten", zegt hij, „maar dat zegt niet zoveel. Ik ga nu dingen doen. Ik ga nu mijn eigen schilderijen maken, die heel anders worden dan die op de tentoonstelling op de Academie te zien waren. Ik heb daar geschilderd zoals het je geleerd wordt. Ik ben er niet gekomen om te kunnen, maar om te leren hoe je een goed schilderij maakt. Dat is net als een huis: je moet zorgen dat de fundering goed is, anders stort het in elkaar, hoe mooi het er schijnbaar uitziet."

Welke onderwerpen schilder je het liefste?

„Mijn schilderijen hebben altijd iets te maken met bewustwording, niet alleen van mijn volk, maar in het algemeen. Ik zal nooit van mijn leven een stilleven schilderen, nooit een bos bloemen. Dat zit niet in mijn aard. Mijn onderwerpen hebben doorgaans met mensen te maken, dat zijn onderwerpen die dichter bij mij liggen.

Noem eens een onderwerp dat je in een schilderij hebt behandeld.

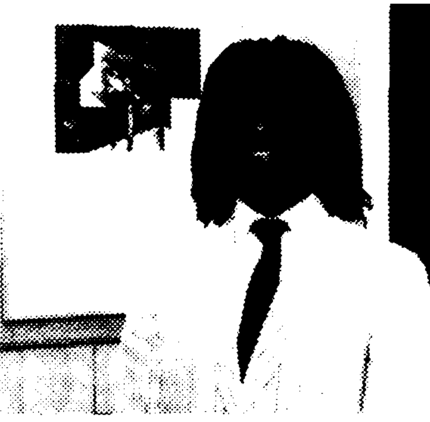
„Bijvoorbeeld: voornaam gezelschap. Ik toon daarin dat in de hoogste top van het gezelschap huidskleur niets uitmaakt. Je mag daar rood, groen of zwart heten. In de onderste laag speelt dat verschil wel. Als je zwart bent, kom je niet overal binnen, maar als je een koning uit Afrika bent, gaan alle deuren wel open. Ik probeer dit soort dingen op een heel lieve manier uit te beelden. Je moet de dingen nooit te radicaal voorstellen. Dat pikt een toeschouwer niet. Dat zou ik zelf ook niet pikken. Je mag wel je mening geven, of iets doen, maar je moet de grenzen kennen. Je moet niet kwetsen."

Wat zijn je plannen nu je studie is afgerond?

„Dat is iets radicaal anders dan U zou denken. Ik ga danslessen geven. Er zijn drie dingen die ik van kindsbeen af gedaan heb: tekenen, dansen en muziek maken. Door danslessen te gaan geven, hoop ik bij te dragen aan het cultuurbehoud van onze mensen. Ik heb het gevoel dat veel Antillianen definitief in Nederland zullen blijven en het zou jammer zijn, als ze zouden kwijt raken wat ze van huis hebben meegekregen. Daarnaast is het mooi ook aan de mensen die hier geboren zijn, iets van ons zelf door te geven. Een soort van cultuur- overdracht, bedoel ik. Ik neem het dan ruim en ga les geven in Caribische dansen. Het is iets meer dan alleen maar Latijnsamerikaanse dansen. Het heeft met ritme te maken, mensen bewust maken van hun lichaam, wat ze ermee kunnen, wat ze in hun ritme kunnen doen, jezelf als een instrument in een ritme brengen. Daar gaat het me om.

Als ik niet uitkijk, raak ik in een toestand die ik niet wil. Aan de ene kant is er de BKR-regeling (de bijstandsregeling voor beeldende kunstenaars, red.). Als je daarvoor in aanmerking komt komen, is dat fijn. Maar het probleem is dat ik mijn werkstuk dat mij persoonlijk veel waard is, moet inleveren. Dan komt dat òf in een grote kelder bij duizend andere schilderijen, òf het komt bij de een of andere instelling te hangen, waar niemand er belangstelling voor heeft. Liever verdien ik op een andere manier geld, om op mijn gemak te kunnen schilderen en te kunnen weten waar mijn werk terecht komt."

***

... Steve Bridgewater voor zijn inzending op de tentoonstelling voor geslaagde kandidaten. Onderwerp: De beweging in het boksen ...

Steve Bridgewater heeft het in Nederland best naar zijn zin. Hij heeft al vele malen geëxposeerd: in 1975 bij de Stichting voor Antillianen in Den Haag; in 1976 en 1978 op Tuladag, in 1979 in Galerie Solidair in Rotterdam, het Casino te Valkenburg, galerie Sre Lidensi in Amsterdam en Tuladag in dezelfde stad. In 1981 zond hij werk in naar de tentoonstelling "Terug naar de bron" die circuleerde over alle eilanden van de Nederlandse Antillen, in 1982 aan de Academie voor Schone Kunsten en aan Technische Hogeschool te Delft en tenslotte in 1983 in het motel Gorinchem te Gorinchem.

„Je kunt hier gemakkelijker met blanke mensen omgaan dan op Curaçao", zegt hij. „Op Curaçao leven we in groepen. Nu ik er weg ben, realiseer ik me dat heel sterk. Ook het eigen gezin is een gesloten groep. Een nadeel hier is dat de mensen je snel in een hokje stoppen. Ik zal een voorbeeld geven. Mijn haar draag ik al zes jaar zoals nu. Maar een paar jaar terug was er een Amerikaanse tennisspeler hier die Noah heette en die droeg zijn haar net zo als ik. De volgende dag was ik overal Noah. Twee jaar terug werd Ruud Gullit van Feyenoord erg populair. Hij draagt zijn haar ook zo als ik. Toen was ik plotseling overal Gullit. Ze kwamen zelfs in de bus aan mijn haar voelen. „Ik heb zulk haar op de televisie gezien", zegt die man dan. Dat zou een Antilliaan nooit doen. Hij zou je ook nooit aanspreken met de naam van een ander, omdat je er op een overeenkomstige manier uitziet. Maar verder is het hier best goed."

Steve Bridgewater werkt graag met acrylverven en houdt van het fijne werk. Wijzend op het schilderij van Rudy Martina boven ons zegt hij: „Dat is van mijn makker, maar in veel dingen zijn we tegengesteld. Weet U wat ik van hem geleerd heb? Het onderschilderen. Op die manier conserveer je je kleuren. Na honderd jaar is rood dan nog rood. Rudy zegt dat we moeten schilderen wat blijft. Ik ben nog jong en je moet leren wat er te leren valt. Sommige mensen doen of ze alles weten. Ik probeer altijd kunstenaars bij elkaar te krijgen. Dan kunnen we van elkaar leren, dan heb je steun aan elkaar. Maar kunstenaars zijn heel moeilijk onder elkaar." ●

Volgens de advertentie verkochten ze ergens in Otrabanda Curaçaos antiek. Na veel heen en weer gevraag, kwam ik bij een huis dat verscholen lag achter een hoge muur en ritselend gebladerte; nieuwsgierig gluurde ik tussen de spijlen van het hek door naar

Curaçaosch Antiek

binnen.

De eerste blikvanger stond in een perkje middenop een schilderachtig vervallen binnenplaats. Het was een zonnewijzer van brons. Ze zijn er in allerlei uitvoeringen, maar deze was bolvormig. Antieker kon bijna niet. Vervolgens meende ik in het afgebrokkelde plaveisel resten van ijselsteentjes te herkennen waarmee de Oost Indische Compagnie haar schepen bevrachtte, als ballast op hun reizen naar de West. Vergane glorie; ik was op het goede adres.

Het huis, oud maar levendig geschilderd, was één van die bontgekleurde herenhuizen uit de achttiende eeuw, zo typerend voor het stadsbeeld en met evenveel verwondering bekeken als de doodgewaande struiken langs de weg naar Barbara Beach na een flinke stortbui. Het oude huis, generatie na generatie bewoond en daardoor het levensritme symboliserend... Waar had ik dat ook alweer gelezen?

Hoe dan ook, op een gegeven moment zag ik boven een paar palmpjes op het balkon een hoofd tevoorschijn komen. Een man haastte zich naar het hek.

"Bontardi señora, mijn zoontje zag U staan, komt U binnen".

"Dag meneer, ik kom op de advertentie; U verkoopt toch antiek?"

"U boft", zei hij, "U bent de eerste".

Hij ging mij voor naar een houten trap, zo te zien de achterkant van het huis, en boven loodste hij mij langs allemaal opgestapeld huisraad naar een donker vertrek.

"Een ogenblikje", zei hij en knipte het licht aan. "Kijkt U maar niet naar de rommel, we zijn aan het verhuizen. In de ruimte begon zo helder als een ster een kroonluchter te schitteren. Ik kon mijn ogen haast niet geloven.

Op een omgekeerde reuzentafel — daarop leek het hemelbed zonder baldakijn — zat de vrouw des huizes als een drenkeling op een vlot.

"Ooooh, wat mooi!", riep ik en bedoelde natuurlijk het bed.

De man raadpleegde een lijst.

"Vijftienhonderd gulden", las hij hardop.

"U verkoopt uw bed ook?", vroeg ik verbaasd.

"We gaan in het buitenland wonen", zei de vrouw. Het klonk als een verontschuldiging.

"We gaan een nieuw leven beginnen, verduidelijkte de man, beter verkopen we alles".

Een werkelijk overrompelend aantal tafels, stoelen, kasten, buffetten, lampen, schilderijen en klokken — "Ze doen het wel, maar dat getik" — een piano — "Ik heb nog een orgeltje ook" — puilden uit het vertrek.

"Hoe komt U aan al die spullen?" kon ik niet nalaten te vragen.

"Beneden staat nog veel meer", zei de man.

"Aaah, U bewoont het hele huis".

"Nee, zei de vrouw die erbij was komen staan, mijn schoonmoeder woont beneden.

"We verkopen niet alleen onze spullen, zei de man, we verhuren de verdieping ook. Misschien weet de señora iemand voor ons huis".

Hij noemde een bedrag. Ik zag zijn vrouw verbaasd opkijken.

"U vindt zeker iemand voor die prijs", zei ik.

"Ik hoop het", zei hij op samenzweerderige toon. "U begrijpt ik verhuur het niet aan iedereen en zeker niet aan de mensen hier uit de buurt. We bemoeien ons nooit met hen, laat staan dat ze over de vloer komen. Ik zoek eigenlijk iemand zoals U en ik". Hij knipoogde veelbetekenend.

"Wat bedoelt U?" vroeg ik gealarmeerd.

"Ik zal U laten horen wat ik bedoel". Hij zette de schutters tegen elkaar open. Flarden muziek joegen hinderlijk door het vertrek.

"Het is één van de redenen dat we hier weg willen. Voor ons betekent zulke muziek geluidsoverlast".

Hij keek me vragend aan. Op z'n minst verlangde hij een instemmend knikje. Ik had hem op dit punt makkelijk gelijk kunnen geven, maar het ongenoegen bij hem zat dieper. Het was eeuwen oud en drukte zo zwaar op hem dat hij elke gelegenheid aangreep om het met iemand te delen. Ik had er best met hem over willen praten, maar de manier waarop hij een medeplichtige van mij wilde maken, beviel mij niet.

"Mag ik even rondkijken?"

Tenslotte was ik daarvoor gekomen. "Sigur no". Hij ging mij voor naar een hoogbejaarde piano. "Honderd jaar oud señora".

Boven het toetsenbord balanceerden aan beide kanten een kaars in een koperen kandelaar. Honderd jaar kaarsvet tussen de toetsen.

"Ik heb al een piano", zei ik.

"Maar deze is antiek señora, voor de sier", probeerde de man. "Laat de señora het watertafeltje zien", kwam de vrouw tussenbeide. In het papiamentu zeggen we "mesita di awa". Het was een combinatie van een tafel en een kastje.

"Geen mahoniehout" vonniste de man.

"Wat voor hout is het dan?"

"Pine". Hij trok een vies gezicht.

"Kunnen de witte mieren daar inkomen?", vroeg ik.

"Ik heb het laten behandelen", antwoordde de man.

De vrouw kwam ondertussen aandragen met het wasstel dat bij het watertafeltje hoorde. Een wasbak, een lampetkan en een klein bakje voor de zeep. "Kijk señora, zo hoort 't". Ze zette het aardewerk naar behoren op het tafeltje. Het zeepbakje op een daarvoor bestemd plankje.

"Wat kost het?"

"Het wasstel?"

"Nee, het kastje". In mijn ogen was het meer een kastje dan een tafeltje.

Ik zou mijn glaswerk er in kunnen bewaren.

De man noemde een bedrag.

Ik wendde mij af.

"Oké, U krijgt het wasstel erbij cadeau", zei hij noodgedwongen royaal. "Ik neem het, zei ik met nauwelijks bedwongen opwinding.

Maar hoe krijg ik het naar beneden?" Ik keek hem vragend aan.

"Dat is uw zaak", zei hij en liep weg.

Op de trap kwam ik nog meer mensen tegen.

Beneden stevende ik regelrecht af op de snack tegenover het huis. Tumba muziek denderde me tegemoet. Er stonden wat mannen met een amstel aan hun lippen. Ja, waarom ook niet, dacht ik, en kocht een biertje. Op de goede afloop dan maar. Ik ging wat achteraf staan en keek keurend rond. Het werd een vriendelijk ogende man met een snor en veel goud. Bij hem vergeleken was het mannetje van het kastje een slap aftreksel.

"Heeft U tijd om mij even te helpen meneer?" vroeg ik min of meer smekend. Hij grijnsde breed. "Altijd juffie".

Boven liet ik hem het kastje zien.

"Deze ding ken ik, mevrouw kan van mij ook kopen".

Mijn ogen zochten de eigenaar die ik nog moest betalen, maar hij keurde mij geen blik waardig. Zijn vrouw evenmin. ●

TJOEMA.

BO MES KOMO HUES

Un kaso sivil di aña 1975.

B. ku tabata kore un brommer, ta wordu alkansá pa un traktor, ku no a dun'é preferensha.

Na prome instansha e kos no tabata parse serio y B. por a sigui su kaminda riba su brommer.

Dos ora despues notisia ta drenta ku B a fayese a konsekuensha di un atake di kurasón.

A sigui un kaso di daño di perhuisio.

Bo mes komo hues; bo ta haña ku esun ku tabata manehá e traktor por wordu tené responsabel pa daño perhuisio den e kaso aki?

Artsen zonder Grenzen: nu al honderdduizend doden

Volksverhuizing Etiopië blijft omstreden zaak

Vluchtelingen in een van de door honger en droogte getroffen Etiopische gebieden.

DE BEWONERS VAN het gloednieuwe Etiopische dorp Uruna Kijang, die nog maar kortgeleden leden onder een verschikkelijke hongersnood, kunnen nu beschikken over ruime voorraden voedsel, brandhout en water. Rond hun nieuwe huis groeien bomen en staan de velden vol gerst en mais. Er is zelfs graan over om er een provisorische brouwerij op na te houden.

Uruna Kijang ligt honderden kilometers verwijderd van het dorre noorden waar de 5000 bewoners vandaan komen. Om naar Uruna Kijang en 120 andere nieuw gebouwde dorpen te reizen, zijn zij in overvolle bussen, vrachtwagens en transport- vliegtuigen uit hun ontboste geboortestreken weggehaald.

Westerse landen, vooral de Verenigde Staten, hebben Etiopië in dit verband beschuldigd van schendingen van de mensenrechten: het onder dwang afvoeren van mensen naar de nieuwe dorpen, waar zij onder gewapend toezicht zouden staan; scheiding van gezinnen en het tegenhouden van transport- middelen en hulpgoederen waarmee de hongersnood had kunnen worden bestreden. De meeste vernietigende kritiek op de hervestiging kwam in dit verband van de Franse vrijwilligers- organisatie Artsen zonder Grenzen. Volgens deze organisatie, van wie enkele leden het land moesten verlaten, zijn tijdens de hervestiging 100.000 Etiopiërs om het leven gekomen, en zal de hele operatie evenveel slachtoffers eisen als de hongersnood: ongeveer één miljoen.

De Etiopische regering wijst de beschuldigingen van de hand. "Een deel van het land is overbevolkt, de grond is uitgeput, en de mensen verhongerden", aldus Berhane Deressa, onder- directeur van de Etiopische Commissie voor Hulpverlening en Herstel.

"In een ander deel is er grond en water in overvloed. Ik zeg niet dat er bij de operatie geen mensen doodgaan. Maar zonder hervestiging resten Etiopië twee slechte alternatieven: mensen aan hun lot overlaten of tot in eeuwigheid steunen op buitenlandse hulp".

Volgens Deressa zijn sinds het begin van de operatie in november 1984 bijna 600.000 mensen uit de streken Tigré, Wollo, Shoa, Gondar en Gojjam naar elders verhuisd.

Voor buitenstaanders is het moeilijk een juist beeld te krijgen van de operatie. Buitenlanders mogen de nederzettingen alleen met toestemming van de regering en onder begeleiding bezoeken. Journalisten en een vertegenwoordiger van de Verenigde Naties kregen onlangs bij een bezoek aan Uruna Kijang de indruk dat het hier om een modeldorp ging. Een Westerse diplomaat die een onverwacht bezoek aan het dorp bracht, beschreef de nederzetting als een "legerkamp", omringd door bewakers.

MALARIA

Uruna Kijang heeft een school, een kliniek met een daaraan verbonden arts, een bibliotheek met marxistische literatuur, een brouwerij en nette rijen «tukuls», de typische Etiopische hutten van klei, stro en eucalyptus- hout.

De verhuisde bevolking moet zich in talloze dingen aanpassen. In de drukkende hitte van dit zuidwestelijk deel van Etiopië rennen de kinderen nog rond in wollen truien die ze in de kille hooglanden droegen. Verder heeft de malaria volgens de dorpsarts inmiddels bijna epidemische vormen aangenomen omdat de hooglanders hiertegen geen afweer hebben. Hoeveel mensen na de verhuizing aan malaria zijn overleden, is echter niet bekend.

Deressa meent echter dat zijn land, ondanks de kritiek, moet doorgaan met de verhuizing. Hij verwijst naar degenen die nog in de dorre streken wonen waar zij volledig afhankelijk zijn van buitenlandse voedselhulp. "Wat gebeurt er met deze mensen als bij de voedselhulp verstrekkende landen de zogenaamde "donor- moeiheid" inzet? En wat gebeurt er met het moreel van mensen die twee of drie jaar in een vluchtelingenkamp zitten?" somt hij op. ●

(Uit de Haagsche Courant)

Fiat-president haalt uit naar Andreotti

Italië moet kiezen tussen isolement of bondgenootschap

OP EEN GROTE bijeenkomst van zakenlieden en ministers heeft de president van Fiat, Gianni Agnelli, iets niet gezegd dat wel in zijn voorbereide tekst stond. De weggelaten woorden zouden inderdaad onvriendelijk hebben geklonken in de oren van minister van Buitenlandse Zaken Andreotti, die onder Agnelli's gehoord was: "Soms lijkt onze buitenlandse politiek niet te zijn ingegeven door een juiste beoordeling van Italië's werkelijke belangen". Dit zei hij dus niet, maar hij bedoelde het wel. En hij is niet de enige die er zo over denkt.

Dat Italië's buitenlands politiek een omstreden zaak blijft, komt hoofdzakelijk door gebrek aan rechtlijnigheid. Het land volgt een beleid dat "alle opties openhoudt", zoals dat heet. Premier Craxi en minister van Buitenlandse Zaken Andreotti poetsen regelmatig hun Oosteuropese contacten op (zo was Andreotti weer in Praag), ze roemen de Westeuropese eenheid om het hardst en ze koesteren zonder ophouden hun betrekkingen met de Arabische wereld.

Zelfs sommige ministers vinden dit te moeilijk worden, de regering heeft er in oktober, bij de kaping van de Achille Lauro, bijna om moeten aftreden. Dat het kabinet aanbleef, was alleen omdat Italië voor Craxi's coalitie geen alternatief bood. Het buitenlandse beleid ging dus door, tegen alle bezwaren in. En de kritiek groeit.

HET WESTEN

"Kijk toch niet zo naar de Arabische wereld", aldus Fiat- president Agnelli, "Italië hoort bij het Westen". Agnelli ziet zijn gedachten graag in een beeldend verhaal. "Italië dreigt in de Middellandse Zee te verdrinken", zei hij en "We moeten kiezen tussen isolement, Balkanisatie of duidelijke bond- genootschappen". Wat Agnelli op het oog had, was duidelijk, maar hij wreef het dik in.

"We moeten de Alpen over, maar een soort zwartekracht trekt ons naar de Middellandse Zee. Toch is Italië's rol als mediterrane mogendheid verleden tijd, de Middellandse Zee is al eeuwen niet meer het centrum van de wereld.

Niet alleen in politiek opzicht, maar ook economisch gezien is Italië een grensland. We leveren wel fraaie prestaties in de wereld, maar onze macht is beperkt, we zijn afhankelijk van anderen. Dat geldt niet alleen voor ons: geen enkel Europees land is nog machtig genoeg om het vernieuwings- proces te beheersen dat de wereld op gang houdt".

EVENWICHT

Agnelli's conclusie lag voor de hand. "Het heeft geen zin om voort te gaan alsof Italië het evenwicht in de Middellandse Zee bepaalt. We kunnen beter de weg van de duidelijke bond- genootschappen kiezen: het Atlantisch Verdrag en de Europese Gemeenschap".

Dat bewindslieden op de vingers worden getikt door een van 's lands grootste ondernemers (op de Europese automobielen- markt staat Fiat bovenaan) is opvallend genoeg.

Nog opvallender misschien is dat Craxi noch Andreotti een doeltreffend weerwoord hadden. Na de vergadering heersten er dan ook aan tafel, tussen de fazant en méringue, opvallende stiltes, onderbroken door krachtige stemheffingen.

EFFECT

Had Agnelli's speech (in het bijzijn van 4000 ondernemers) effect gehad? Dat is niet waarschijnlijk. Partij- fanatici die zij zijn, laten Italiaanse ministers zich door economische waarheden niet van hun stuk brengen. Het Italië markt- verbondenheid met het Westen kennen zij natuurlijk heel goed, maar wat kopen zij daarvoor aan glorie en gewin?

In Parijs of Den Haag, Bonn of Luxemburg is een Italiaanse minister een passant, in Cairo of Mogadisjoe (of Praag of Boedapest) draagt zijn komst op een haast verheven manier bij aan het bevorderen van de goede betrekkingen, om maar te zwijgen van het stopwoord vrede.

Zolang dit zo is, blijft Italië mediterrane schouderklopjes uitdelen, terwijl het in Oost-Europa gretig wegwijzers uitzet voor het Westen. Een tweede gidsland?

(Uit de Haagsche Courant) ●

vervolg van blz. 5)

mogelijk om te spreken van 'the emergence of Caribbean', dan wel 'West Indian Poetry: 1920 - 1940'.

Dit neemt overigens niet weg dat eerst nà 1940 een groter aantal Westindische dichters origineel werk publiceerde waarin de reeds genoemde thema's centraal komen te staan (en niet als bij toeval aanwezig zijn); waarin de Caribische natuur niet verschraalt als in een kleurboek voor peuters, maar een rijke bron van beeldende symbolen blijkt te kunnen zijn; waarin de Europese literatuur geen onbereikbaar ideaal is, maar een uitvalsbasis voor het verwoorden van eigen ervaringen; en, waarin de geschiedenis en historische erfenis van het Caribisch gebied niet meer uitsluitend loopt langs Europese lijnen.

De studie van Westindische poëzie loopt ver achter bij die van de Westindische roman, zowel wat betreft theorie-vorming als praktische analyse. Het eerste ontbreekt (dan ook) vrijwel geheel aan het werk van Brown. Zijn 'analyse' van de poëzie van Walcott, Brathwaite, Bennett en anderen is in feite een leesverslag van een geoefend lezer die niet aarzelt een oordeel te vellen. Hij scheidt 'het kaf van het koren', maar het gereedschap dat hij hanteert, is van zeer persoonlijke makelij, zodat onvermijdelijk (voor lezers) het nodige 'koren' bij het 'kaf' is gekomen, en andersom. Brown geeft de lezer van *West Indian Poetry* niet de kans om te laten zien hoe hij 'oogst', maar evenmin creëert hij de mogelijkheid om de 'aren' (eerst) zelf te bekijken: Brown neemt vrijwel geen enkel gedicht in zijn geheel op, hij citeert uitsluitend korte fragmenten. Dit maakt het moeilijk om hem direkt enigszins te controleren en dwingt het voortdurend naslaan van gedichten-bundels en anthologieën. Op zich is dit wel een juiste handelwijze, maar de Westindische literaire traditie ligt niet zonder meer binnen handbereik. Bij voorbeeld, de gedichten opgenomen in het door J.E.C. McFarlane geredigeerde *'Voice from the Summerland'* (Jamaica, 1929) en het door M.E. Cameron geredigeerde *'Guianese Poetry: 1831 - 1931'* (Guyana, 1932), waarnaar Brown verwijst, zijn in geen enkele huidige anthologie te vinden. Bij recentere publikaties wreekt zich overigens nog steeds dat deze veelal lokaal worden uitgegeven in een geringe oplage. Heinemann had mijns inziens Browns studie kunnen laten begeleiden door een bundel met de besproken, maar niet meer beschikbare gedichten. Daarmee zou Browns *'West Indian Poetry'* toch nog meer dan voldoende 'zelfwerkzaamheid' vereisen.

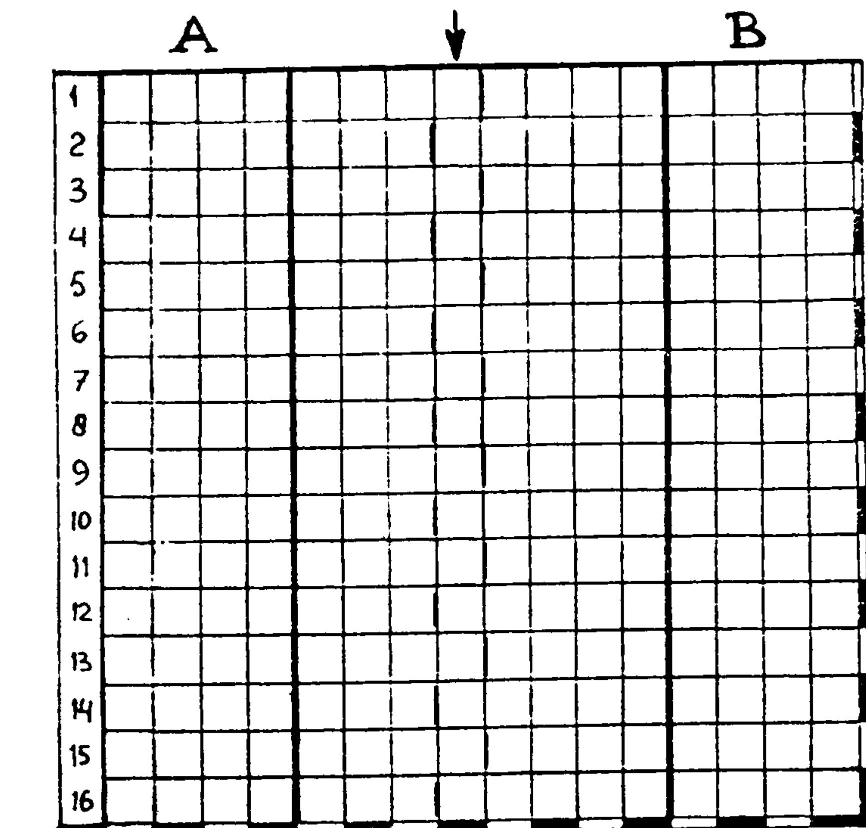
Bij het lezen van Browns studie is dan ook het raadzaam om, naast het werk van met name Walcott en Brathwaite, de volgende bundels bij de hand te houden: *'Caribbean Verse'*, een anthologie samengesteld en van noten voorzien door O.R. Dathorne (London: Heinemann, 1967, vele herdrukken); de thematische gerangschikte bundel *'Breaklight, The Poetry of the Caribbean'* van Andrew Salkey (New York: Anchor Books, 1973 (1971); Paul Breman bundelde *'Black verse in English from Africa, the West Indies and the United States'* onder de titel *'You Better Believe It'* (Penguin Books, 1973), waarin ruime aandacht voor het beste uit onze regio. Wat veel om 'in een ruk' uit te lezen, maar wel een stapel om regelmatig in te grasduinen. Browns *'West Indian Poetry'* mag daar niet aan ontbreken. ●

AART G. BROEK

Lloyd W. Brown, 'West Indian Poetry', London, etc.: Heinemann (Studies in Caribbean Literature), 1984 (2nd edition). 202 blz c. f 20,50.

(De tekeningen van Louise Bennett en Derek Walcott zijn gemaakt door Tom Gadden; overgenomen uit Donald E. Herdeck, et. al. (ed.), 'Caribbean Writers (A Bio- Bibliographical- Critical Encyclopedia)'. Washington: Three Continents Press, 1979.)

Kruiswoordpuzzel

A	B	*Omschrijving van de 'nieuwe' woorden*
1. soort appel	draaikolk	schuiftrompet
2. karakter	drank	reidans
3. snob	streek in Noord-Brabant	metaalmengsel
4. babybedje	rivier in Noord-Holland	present
5. Chinese munt	nakomeling	maand
6. gedaante	passerstang	opperofficier
7. gast	menigte	eiwit
8. heldere kleur	mogelijkheid	bed
9. roofvogel	soort kabeljauw	lichte kleur
10. kostschoolstad	worm	gewricht
11. omwenteling	gewicht	geloofsafvallige
12. wier	palm	kleurenharmonie
13. voorwerp	kalkachtige delfstof	zeer geliefd
14. voertuig	spelonk	gerecht
15. rand langs weg	vrucht	gemalin van Odysseus
16. pastei	beloning	tijdvak

UIT HET GROTE aantal inzendingen van deze Amigoe- kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnaar(es) van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

B. Rigaud
Rooi Catootjeweg 7
Curaçao

De winnaar(es) kan zijn/haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe op Scherpenheuvel (tot 15.00 uur 's middags).

De goede inzending had er aldus uit moeten zien:

AANGEWEZEN
STANNIOOL
KRAKELING
PARALLELOGRAM
REDENERING
PIEREMENT
REKENSCHAP
SELECTEREN
AQUAMARYN
CONFIDENTIEEL
MEDICINEREN
PRETENDENT
VERDUBBELEN
LETTERKUNDIGE
CAKEWALKROAD
PRYZENHOF
BEKENDMAKING
PREDESTINATIE
CONDITIONEEL
PROGRAMMA
DIFFRACTIE
MEDESTANDER
ADEM

Oplossingen moeten ingediend zijn voor 22 januari 1986 en duidelijk op de enveloppe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debrot 154, t.n.v. de heer Hubert Linkels.

Top 10

ARGENTINIE
1. Exageradisismo — Varios
2. Rocas vivas — Mateos y Zas
3. De fiesta — Topo Gigio
4. El tren de chocolate — Topo Gigio
5. Música total — Varios
6. Nada personal — Soda Stereo
7. Corazón viajero — Miguel Gallardo
8. Para cantarle a la vida — Valeria Lynch
9. Lucía y Joaquin — Pimpinela
10. 20 Grandes exitos — José Velez

BRAZILIE
1. Un día de domingo — Gal Costa e Tim Maia
2. Say you say me — Lionel Ritchie
3. Cuando gira o mundo — Fabio Jr.
4. Mil e una noite de amor — Pepeu Gomes
5. Your latest trick — Dire Straits
6. Verde e amarelo — Roberto Carlos
7. Voce e real — Simone
8. Escrito nas estrellas — Tete Espindola
9. Radio pirata — RPM
10. Vai acontecer — Agepe

CHILI
1. Agárrense de las manos — José Luís Rodríguez
2. Conga — Miami Sound
3. Esperando nacer — Francisco
4. De repente el amor — Roberto Carlos/Lani Hall
5. Dáme un beso — Yuri
6. Pudo ser un gran amor — Alberto Plaza
7. Corazón viajero — Miguel
8. Por ella — José Felicano/ José José
9. Part-time lover — Stevie Wonder
10. Vas a acordarte — Alejandro Jaen

VERENIGDE STATEN
1. That's what friends are for— Dionne and Friends
2. Say you say me — Lionel Ritchie
3. Party all the time — Eddie Myrphy
4. Alive and kicking — Simple minds
5. I miss you — Klyma
6. Small town — John Cougar Mellenchamp
7. Talk to me — Stevie Nicks
8. Burning heart — Survivor
9. Walk of life — Dire Straits
10. Tonight she comes — The Cars

PARAGUAY
1. Te llamo para decirte — que te amo — Juan J. Beltrán
2. Hay que arrimar el alma — Emmanuel
3. No te tengo ni te olvido — Julio Iglesias
4. Yo renaceré — José L. Rodríguez
5. Tú y yo — Julio Iglesias
6. Perdido en Paris — José Luís Rodríguez
7. Felicidad — Pedro Narvaja
8. Soñaba esa canción — María Luisa
9. Tu muñeca — Dulce
10. Detenerla ya — Emmanuel

PERU
1. Be near me — ABC
2. Por ese hombre — Pimpinela/ Django
3. I wanna be sedated — Ramones
4. De repente el amor — Roberto Carlos/Lani Hall
5. Corazón de piedra — Lucía Méndez
6. Adios amor — Agustin Pantoja
7. Tu eres el hombre — María Conchita
8. En la carcel de tu piel — Braulio
9. Mil horas — Los Abuelos de Nada
10. Secretos — Bravo

PUERTO RICO
1. Say you say me — Lionel Richie
2. El poder del amor — Yolandita Monje
3. Go home — Stevie Wonder
4. Yo perdí — Luna
5. Ni tú ni yo — Julio Iglesias
6. Separate live — Phil Collins
7. In search of love — Barry Manilow
8. Después de tí que — José Feliciano
9. The heart is not so smart — Debarge
10. Cantaré para tí — Guillermo Davila

DOMINICAANSE REPUBLIEK
1. Volveré — Wilfrido Vargas
2. Fiesta — Dionis Fernández
3. Que dirán los vecinos — Luis Ovales
4. Noche de copas — Jossie Estebán y La Patrulla 15
5. Asando pollos — Aramis Camilo
6. Dímelo — Shiomara
7. Capítulo y sorullo — Johnny Ventura
8. Mentiroso — Tavin Pumarejo
9. Coro-corón — Belkis Concepción
10. Me muero por ella — Alex Bueno

URUGUAY
1. Part-time lover — Stevie Wonder
2. Ni te tengo ni te olvido — Julio Iglesias
3. Caribe — Angela Carrasco
4. In the groove — Madoona
5. Muchachita — Miguel Gallardo
6. We built this city — Starship
7. Soy lo que soy — Sandra Michanovich
8. Fiebre de amor — Luís Miguel
9. Para amar — Jofle Luís Perales
10. One more night — Phil Collins

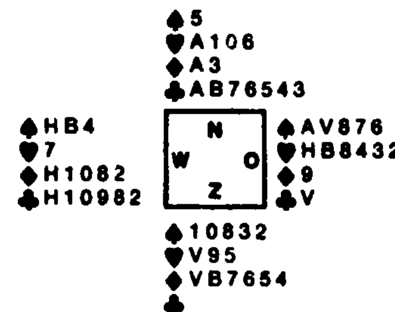
BRIDGE

Winst Bomhof

Het Open Interbridge Viertallentoernooi kende evenals vorig jaar weer een sterk deelnemersveld.

Het toernooi was met 56 viertallen al snel volgeboekt, waarmee de indruk werd bevestigd, dat deze eendaagse viertallentoernooien zeer geliefd zijn. Onder de deelnemers bevond zich ook de international Jan-Willem Bomhof. Samen met de Ruiter en Pol-Kokkes sloegen zij in de laatste ronde toe en brachten het team van de Horst, dat lange tijd de leiding had gehad een gevoelige nederlaag toe.
Een spelletje uit een van de laatste ronden.

Noord gever.
Niemand kwetsbaar.
Viertallen.

Biedverloop:
de Ruiter Bomhof

Noord	Oost	Zuid	West
1 Kl	1 Ha	dbl (1)	pas
2 Kl	2 Ha	pas	2 Sa
3 Kl	pas	pas	dbl
pas	pas	3 Ru	dbl
pas	pas	pas	

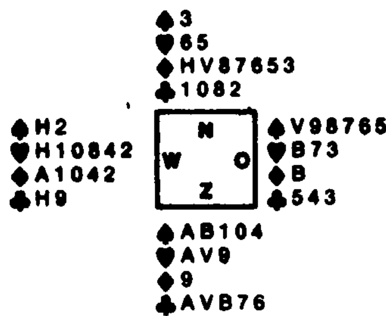
Verklaring:
(1) Negatief doublet. Belooft een vierkaart schoppen en vaak iets in ruiten.
De Ruiter ging uit van enige klaverentolerantie bij Bomhof en bood dus nog Drie Klaveren. Nu het echter gedoubleerd werd achtte Bomhof het raadzamer te kiezen voor Drie Ruiten gedoubleerd en slechts één down! Aan de andere tafel ging het als volgt.

Biedverloop:
Pol Kokkes

Noord	Oost	Zuid	West
1 Kl	3 Kl (1)	pas	4 Sch
5 Kl	pas	pas	dbl

Verklaring (1) Ghestem conventie:
Twee kleurenspel met harten en schoppen. Agressief bieden is ook Maarten Kokkes wel toevertrouwd. Op dit spel leverde dat flink op want de zeer riskante actie van Noord werd genadeloos afgestraft. Vijf-down-700. Totale winst was 600 punten en dat kan de wedstrijd al beslissen. Het team Bakens uit Nijmegen had ook een goede eindsprint maar moest uiteindelijk genoegen nemen met een tweede plaats. In het onderstaande spel trok Carpay de juiste conclusies uit de start en het biedverloop en wist een belangrijk contract binnen te halen.

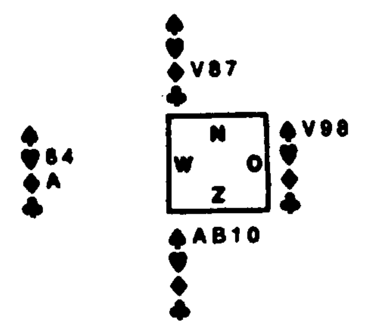
Zuid gever.
Niemand kwetsbaar
Viertallen

Biedverloop:
Mutter Carpay

Noord	Oost	Zuid	West
		1 Kl	1 Ha
2 Ru	2 Sch	dbl	pas
3 Ru	pas	3 Sa	pas
pas	pas		

West legde schoppenheer op tafel. Oost seinde af en Carpay liet de slag aan West. Een belangrijke entree van West voor zijn nog vrij te spelen hartenkleur was verdwenen. Nu volgde hartenvier, Oost de boer en Zuid nam met de vrouw. In slag drie speelde hij ruitennegen uit de hand.
West speelde een kleintje want klaverentien kon weleens een entree zijn de tafel de heer en Oost de boer(!) Carpay liet West nu zowel klaverenheer als hartenheer maken en ontnam Oost daarmee al zijn 'exit'kaarten. Nadat de klaverenslagen geïncasseerd waren had Oost drie schoppen, drie harten, drie klaveren en ruitenboer getoond en daarmee werd het vermoeden, dat Carpay op grond van Wests uitkomst van heer klein en de vier punten die Oost maximaal kon hebben bevestigd, dat laatstgenoemde minimaal schoppenvrouw zesde moest hebben om nog twee schoppen te kunnen bieden.
In het eindpsel dat nu was ontstaan kon het dus niet meer fout gaan.

Zuid maakte zijn contract, terwijl het aan de andere tafel down ging!

Woede en machteloosheid na aardbeving in Mexico

Bij de aardbeving in Mexico City werd het flatgebouw Nuevo León teruggebracht tot een puinhoop. Nu leveren de overlevenden van de instorting slag om nieuwe huizen en een schadevergoeding.

„Ik huil van woede omdat de regering ons behandelt als verdomde bedelaars", vertelde een vertegenwoordiger van de bewoners- vereniging van Nuevo León. „We vechten alleen maar om wat ons toekomst."

Bewoners, die beweren dat onachtzaamheid van de regering heeft bijgedragen tot de instorting van het gebouw, zijn een campagne voor schadevergoeding begonnen in de wijk Tlatelolco waar het gebouw stond.

De vertegenwoordiger van de vereniging, die uit angst voor represailles anoniem wilde blijven, had op 19 september net het gebouw verlaten met zijn tweejarig zoontje, toen hij het woest zag zwaaien en instorten, waarbij zijn vrouw en hun zesjarig zoontje onder het puin begraven werden.

Volgens de vereniging werden er 463 lijken uit het puin gehaald, onder wie vier familieleden van de operazanger Placido Domingo. De regering zegt dat er 162 mensen bij zijn omgekomen.

Het Nuevo León-gebouw was het grootste blok flats dat instortte tijdens de aardbeving, die om 7.19 uur in de ochtend toesloeg. De meeste andere slachtoffers vielen in twee grote ziekenhuizen, een technische school waar de les om 7 uur begonnen was, kleinere flatgebouwen en verschillende kantoor- gebouwen.

TENTEN

Een door de VN gefinancierd rapport meldt dat er bij de aardbeving achtduizend mensen zijn omgekomen, hoewel de Mexicaanse regering het dodental op ongeveer 5500 stelt. Duizenden mensen wier huizen zijn ingestort of ernstig werden beschadigd, wonen nu in tenten en eisen nieuw onderdak of schadevergoeding van de eigenaars. Maar de aandacht heeft zich gericht op het Nuevo León-gebouw door het hoge dodental en het feit dat de bewoners al lang hadden geklaagd over slechte woon- omstandigheden.

Vele beoners van de Nuevo León kamperen nu op een stukje grasland langs de hoofdweg tegenover wat eens hun huis was.

Uitgeput en nog steeds geschokt door het verlies van hun dierbaren, beschuldigen ze de regering er van hun steun te onthouden teneinde hun vastbeslotenheid om door te vechten te ondermijnen.

„Het was een moordaanslag door de autoriteiten omdat ze heel goed wisten dat we allemaal in gevaar verkeerden", zei Rafael Beltran Lara, een 67-jarige bewoner van de zevende verdieping die levend onder het puin vandaan gehaald werd.

FUNDERING

Sinds 1980 had de bewonersvereniging geëist dat Banobras, de bank die de wijk Tlatelolco beheert, een van de drie gedeelten van het gebouw dat meer dan een meter was verzakt zou laten herstellen. Maar het stabiliseren, in 1982 uitgevoerd door palen onder de fundering aan te brengen, veroorzaakte scheuren en lekkages, waardoor de ijzeren palen gingen roesten.

Ver voor de beving dienden bewoners een klacht in bij de consumenten- organisatie tegen het Fonds voor Volkshuisvesting (Fonhapo), een in 1982 opgerichte instelling die het complex beheerde, en AISA, een firma die was belast met het onderhoud van het gebouw.

Op 15 augustus beloofden functionarissen van Fonhapo dat de stutpalen binnen tien dagen hersteld zouden worden. Als gebaar van goede wil verwijderden de bewoners een enorm spandoek van de gevel van het gebouw waarop de aandacht op het probleem werd gevestigd. Ironisch genoeg werd het spandoek ongeschonden onder het puin vandaan gehaald.

„De miljoenen pesos die we aan onderhoud hebben uitgegeven, zijn bevlekt met het bloed van de doden", zei de 32-jarige Gloria Hernandez, een onderwijzeres.

CORRUPTIE

President Miguel de la Madrid heeft de bewoners van de Nuevo León toegezegd dat de verantwoordelijken berecht zullen worden en dat aan hun wettige rechten tegemoet zal worden gekomen. „Hij is onze laatste hoop, maar het probleem is de corruptie van de functionarissen onder hem", zei Beltran.

De bewoners- vereniging heeft leiders van het ministerie van Milieu en Stadsontwikkeling, dat nu de zaak behandelt, er van beschuldigd de bestuurders van de vereniging te bedreigen en bewoners onder druk te zetten om een schadevergoeding voor hun verlies te accepteren die ver onder de marktwaarde van hun huis en land ligt.

„De huizen die ons zijn aangeboden, zijn ongelofelijk haveloos en zo ver weg, maar dan nog kunnen we ze niet betalen", zei Beltran.

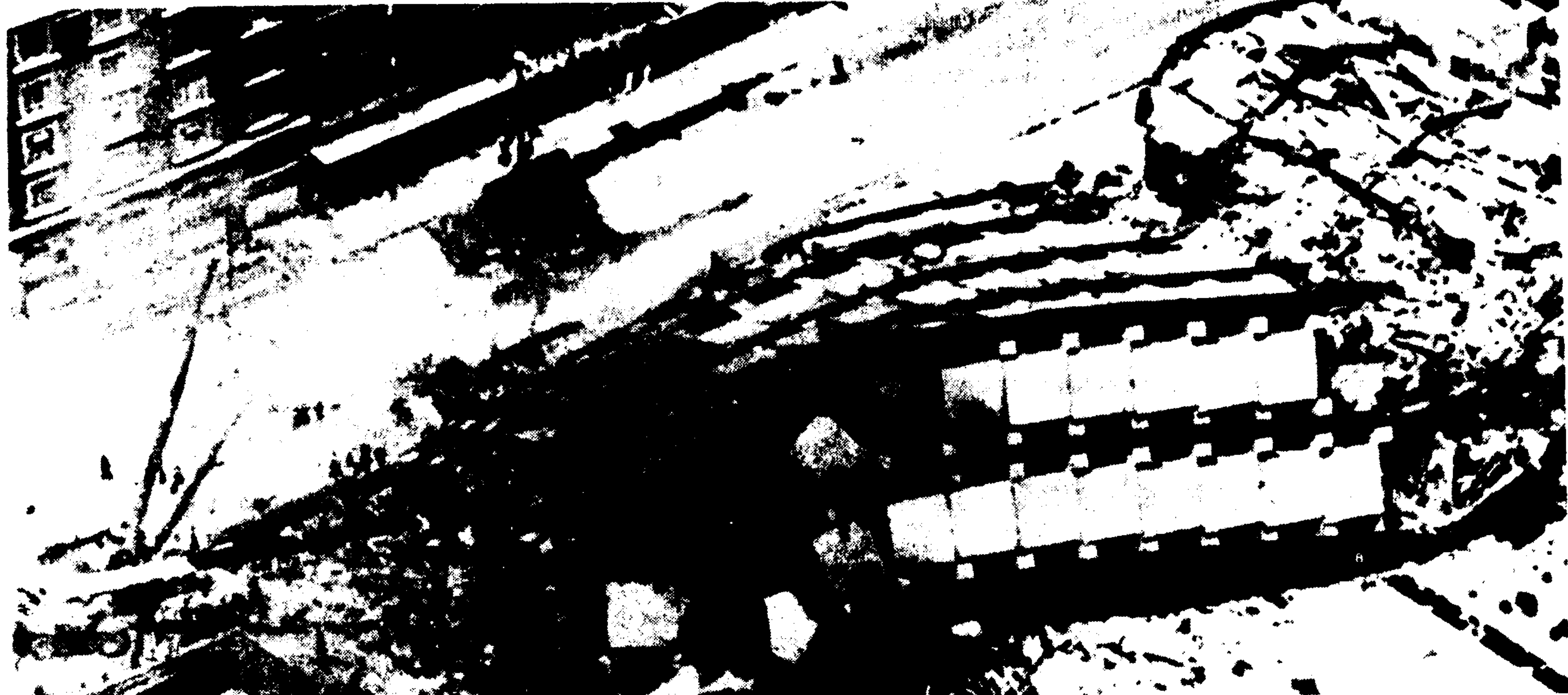
De regering heeft ook vijftienduizend gulden aangeboden aan familieleden van de doden, maar tot nu toe hebben de bewoners geweigerd een overeenkomst met het ministerie te ondertekenen.

ONTRUIMD

De regering heeft 23 van de 102 gebouwen in de wijk Tlatelolco, waar zo'n 200.000 mensen wonen, ontruimd. Maar de bewoners van deze gebouwen, voornamelijk mensen uit de middenklasse, hebben zich verenigd in een beroep op een onafhankelijk oordeel of hun huizen veilig zijn.

„Jammer genoeg gelooft niemand de regering meer, omdat ons altijd al leugens zijn voorgehouden", zei Pablo Muñoz, een accountant en een van de bestuurders van de bewoners- vereniging van Tlatelolco.

Muñoz zei dat Banobras volgens het huurcontract de verplichting had om voor vervangende flats te zorgen in geval van een aardbeving. „We accepteren de geringe bedragen die ze ons aanbieden niet, omdat we het recht aan onze kant hebben", zei hij. ●

Formulering status oostelijk deel is nog niet rond

Jakarta en Lissabon willen schoon schip in Oost Timor

JAKARTA — Tien jaar na de Indonesische invasie van Oost-Timor trachten Portugal en Indonesië een formule te vinden die de status van het gebied voor eens en voor altijd moet vaststellen. Want Indonesische troepen mogen er heer en meester zijn, administratief valt Oost-Timor nog altijd onder Portugees bestuur.

"Het wachten is thans op een definitieve oplossing", zegt de Indonesische minister van Buitenlandse Zaken Mochtar Kusumaatmadja. Volgens hem heeft zijn Portugese ambtgenoot verklaard dat Lissabon geen territoriale aanspraken op Oost-Timor meer maakt.

Volgense Westerse diplomaten hangt de kwestie nog op een voor beide partijen aanvaardbare formulering over de status van de oostelijke helft van het eiland Timor, een gebied dat iets meer dan de helft van Nederland beslaat. Het westelijke deel van het eiland behoorde al eerder tot Indonesië.

GEEN IDYLLE

Oost-Timor is bepaald geen idyllisch tropen- eiland: onherbergzame bruine bergen, doorsneden met door de zon verschroeide valleien, die met hun spaarzame vegetatie en littekens van de roofbouw een desolate aanblik bieden.

In de zomers is de aarde gebarsten en als de regens komen, zijn overstromingen schering en inslag. Portugal heeft meer dan vier eeuwen de scepter gezwaaid over het bergachtige gebied. Toen de politiek onzekere situatie in Lissabon tengevolge van de Anjer- revolutie van 1974 de onafhankelijkheids- strijd van de veel roeriger Afrikaanse kolonies in een stroomversnelling bracht, werd in 1975 ook voor Oost-Timor een tijdschema voor onafhankelijkheid opgesteld.

Voordat het zover was, deden pro- Indonesische groeperingen in augustus 1975 een poging tot een staatsgreep, waarna een burgeroorlog uitbrak. Daarbij speelde de onafhankelijkheids- beweging Fretilin, gebruikmakend van wapens uit Portugese arsenalen, een grote rol. Op 28 november 1975 riep de Fretilin een onafhankelijke republiek uit. Indonesië reageerde op 7 december met het sturen van "vrijwilligers", die begin 1976 de voornaamste steden in handen hadden.

Daarna verzandde de Indonesische opmars in een taaie guerrilla- strijd tegen het Fretilin, dat met een betrekkelijke kleine strijdmacht in het bergachtige gebied verrassend effectief optrad tegen de Indonesische soldaten. Tenslotte moesten zij zich in de bergen terugtrekken en werd in Dili een voorlopige regering ingesteld die om aansluiting bij Indonesië "verzocht". Op 17 juli 1976 werd Oost-Timor officieel tot 27ste provincie van Indonesië verklaard.

HONGERSNOOD

Daarna werd Oost-Timor jarenlang afgeschermd tegen buitenlandse pottenkijkers, terwijl de strijders van het Fretilin door straf- expedities van het Indonesische leger en door ondervoeding werden gedecimeerd. De landbouw kwam volledig tot stilstand en een tijdlang was Oost-Timor het toneel van verschrikkingen zoals die in Cambodja en Biafra.

In 1979 kwam hieraan een einde toen voedsel- transporten op gang kwamen van het Rode Kruis en particuliere hulp- organisaties. Volgens critici hadden duizenden levens kunnen worden gered als Jakarta eerder toestemming had gegeven voor de hulpacties. Pas nu begint het er op te lijken dat zowel Indonesië als Portugal zo snel mogelijk een einde willen maken aan de pijnlijke erfenis van het conflict in en om Oost-Timor. ●

Commentaren uit andere kranten

Wat 33 km kan betekenen

HET NAUW VAN Calais, tussen die plaats en de witte rotsen van Dover, is slechts 33 kilometer breed, maar al duizenden jaren scheidt die geringe afstand het eiland Groot-Brittannië van het vasteland van Europa. En er zijn dagen dat veel mensen zich afvragen of die scheiding in het eenwordende Europa wel zo nodig is. Van die dagen, meestal in of vlak voor het vakantie- seizoen, waarop wordt gemeld dat er lange rijen wachtenden staan bij de veren die Dover met het vasteland verbinden, omdat het personeel van die veerdiensten een hoger loon wenst of regelmatiger werktijden. De vakantie- ganger aan deze of gene zijde van het Kanaal zit klem en niet alleen hij, maar ook menig radio- luisteraar of krantelezer zal verzuchten of denken: was er nu maar een Kanaaltunnel.

Er wordt over het Tunnelproject al eeuwen gesproken, maar dat er nog geen Kanaaltunnel is, heeft veel te maken met angst. Angst aan Britse kant voor het verlies van een positie die vroegere Britse premiers hebben omschreven met dat prachtige begrip 'splendid isolation'. Dat heeft betekend dat Engeland wel een partijtje meebeslissen in het Europees concert als het ging om de machts- verhoudingen op het continent, maar zich verder veilig waande voor inmenging achter de 33 kilometer van het Nauw van Calais. Die afstand vormd^ een behoorlijke barrière: naarmate de Britse natie werd gevormd, werden invallers afgeschrikt tenzij zij op warme medestanders op het eiland konden rekenen. Dat was bij voorbeeld het geval met de Nederlandse stadhouder Willem III, toen die in 1688 overstak om zijn schoonvader Jacobus af te zetten als koning.

In de tijd die verliep tussen 1650 en 1945 heeft de regering in Londen zich vooral ingespannen voor een machtsevenwicht op het Europese continent. Dat bracht met zich mee dat men dan eens aan deze, dan aan de andere kant een handje hielp en ondertussen de wereldzeeën beheerste. Dat was zo toen de Republiek der zeven Verenigde Nederlanden na het midden van de 17e eeuw niet te machtig mocht worden overzee en dat was ook het geval toen Pruisen in de 18e eeuw niet te sterk mocht worden op het Europese continent. De volgende grote tegenstander was het Frankrijk van keizer Napoleon I en in de 20e eeuw trad Engeland tweemaal in het strijdperk tegen Duitse rijken die ervan droomden een echte wereldmacht te worden. Noch Napoleon, noch de Duitsers zijn toegekomen aan een invasie van Groot-Brittannië: de 'splendid isolation' bleek te werken.

Een Franse ingenieur, Albert Mathieu, maakte aan het begin van de 19e eeuw plannen voor een Kanaaltunnel. Hij legde ze voor aan zijn broodheer, de grote bestrijder van Engeland, Napoleon I. Deze was zeker gegrepen door het idee om in een koets onder de bruisende zee door een triomftocht naar Dover te maken, maar hij deinsde toch terug voor dit project en richtte zijn veroveringsdrang op het oosten. Het eiland Groot-Brittannië hoopte hij door een blokkade via het Continentaal Stelsel op de knieën te dwingen. Dat is dus niet gelukt. In de 19e eeuw waren het vooral Fransen die aandrongen op een Kanaaltunnel. De Britse houding wordt het best getypeerd door premier Palmerston, die halverwege de 19e eeuw verklaarde: 'We zullen niet meewerken aan de verkorting van een afstand die toch al te kort is'. Maar zijn koningin Victoria dacht er anders over. Haar leek het een zegen Frankrijk te bereiken zonder zeeziek te worden. Hoe het ook zij, in 1885 wees het Lagerhuis het idee voor een Kanaaltunnel met overweldigende meerderheid af.

Na de Tweede Wereldoorlog kon Engeland niet langer de gang van zaken in Europa helpen bepalen. Het koloniaal rijk, waarop het in de eeuwen van suprematie had gesteund, maar dat vaak ook de beste mensen uit het moederland had gelokt, liep op zijn laatste benen. Het moederland bleef alleen en verarmd achter. Groot-Brittannië werd op zichzelf teruggeworpen. Het is een merkwaardige gedachte dat een ander eiland, het Aziatische Japan, eeuwenlang zijn kracht had gezocht in een werkelijk isolement. Van daaruit werd in het moederland een echte eiland- mentaliteit en tegelijk een geweldige kracht opgebouwd. De gevolgen daarvan heeft de wereld deze eeuw eerst ondervonden in de Tweede Wereldoorlog en nu onderinden we ze dagelijks in de wereld- economie, waarin Japan wel degelijk een wereldmacht is geworden.

Engeland werd pas na 1945 op zichzelf teruggeworpen. Het aanpassen is niet eenvoudig gebleken. De Britse industrie, ooit voortrekker in de wereld, is sterk verouderd. Groot-Brittannië kent sociale tegenstellingen als geen ander land in West-Europa. De greep van Europa op het eiland is via de Europese Gemeenschap sterker geworden en daarmee is ook de Kanaaltunnel dichtbij gekomen. De vrees voor een invasie via die tunnel, die in de 19e eeuw nog bestond, is wel voorbij, maar andere angsten doemen op.

Betekent zo'n tunnel bij voorbeeld dat Engeland over moet gaan op rechts verkeer? Wat gebeurt er met de economie van Dover en wijde omtrek, die wordt bepaald door het komen en gaan van de veerboten? De Franse president Mitterrand zei onlangs na een gesprek met de Britse premier Thatcher over de Kanaaltunnel, dat het echt niet meer ging om een zeemonster. Maar op een eiland waar de spoken schijnbaar zijn uitgevonden, wordt niet zomaar geloof gehecht aan de verzekeringen van een vastelander. Voorlopig overheerst nog de weemoed over het besef dat met de Tunnel het eiland nooit meer een eiland zal zijn. ●

SOETENHORST
(Uit Haagsche Courant)

Lichte dooi in Praagse winter

Toenadering tot Tsjecho-Slowakije

ER LIJKT EEN lichte dooi te zijn opgetreden in de Siberische verhoudingen tussen Tsjecho-Slowakije en West-Europa. Na zeventien jaar absoluut te zijn genegeerd, ziet het er naar uit, dat de Tsjechoslowaakse autoriteiten voorzichtig uit hun schulp beginnen te kruipen. Ook al is het tempo nog uiterst traag.

Het bezoek dat de Italiaanse minister van Buitenlandse Zaken Guilio Andreotti onlangs aan Tsjecho-Slowakije bracht, heeft in dit verband zeker een bijdrage geleverd. Het was het eerste officiële bezoek van de Italianen sinds de bloedig neergeslagen "Praagse lente van '68", die werd gevolgd door een "lange strenge winter". Tot voor het bezoek van Andreotti hebben opeenvolgende Italiaanse kabinetten de Tsjechoslowaakse regering stelselmatig elke blik van respect onthouden. Inmiddels hebben ook de Britse minister van Buitenlandse Zaken Sir Geoffrey Howe en de voorzitter van de Westduitse Socialistische partij Willy Brandt Praag bezocht, nadat Frankrijk hen al was voorgegaan. Bovendien zijn er op regerings- niveau ontmoetingen geweest tussen Praag en Scandinavische landen.

REHABILITEREN

Oppervlakkig beschouwd lijkt het erop dat Tsjecho-Slowakije verwoede pogingen doet om zich te rehabiliteren. De Tjechoslowaak Rijhart Dvorak, een veteraan in de buitenlandse politiek van het land, wond er in een recent verschenen interview geen doekjes om dat zijn land betere betrekkingen nastreeft tussen West- en Oosteuropese landen. Maar toen de journalist suggereerde dat Westeuropese landen Praag doelbewust hadden gemeden omdat de regering zich niet aan de "gedragsregels" had gehouden, was zijn vinnige antwoord: "Als u daarmee op de mensenrechten in ons land doelt, wilt u me dan niet lastig vallen met die Westerse hypocresie, gezien de hoge werkloosheid daar. Is dat soms geen schending van de mensenrechten?!"

Hoe het achter die façade met de mensenrechten in Tsjecho-Slowakije is gesteld, blijkt uit de balans die eind '85 door het comité "ter verdediging van ten onrechte vervolgde personen" werd opgemaakt. Zeventien Tsjechoslowaken zitten volgens dit comité om politieke of religieuze reden in de gevangenissen en vijf mensen kregen huisarrest. De hoogste straffen belopen 30 tot 39 jaar voor spionnage. Het comité maakt ook melding van zeven katholieken die gevangen zitten op aanklacht "aanzetting tot rebellie tegen de staat" en voor het binnensmokkelen van "illegale religieuze literatuur".

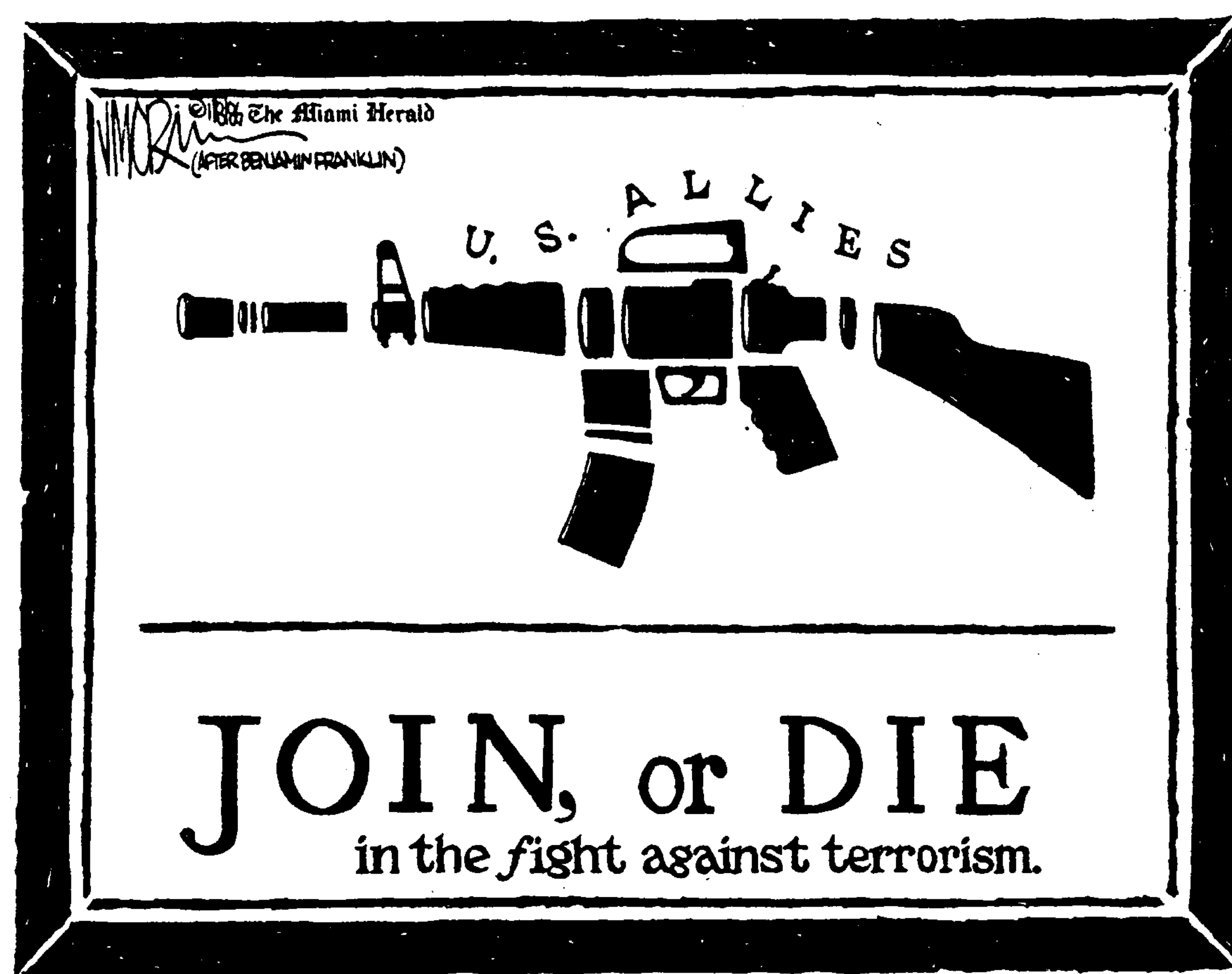
GORBATSJOV

Ondanks de voorzichtige opening in de buitenlandse politiek en het herwonnen beetje vertrouwen, verraden de Tsjechoslowaakse leiders in hun optreden toch hun onzekerheid over de toekomst. Niet ingegeven door de nulgroei van de economie, maar door het aantreden van de nieuwe Russische leider Michail Gorbatsjov. Sinds zijn verschijning aan het Sovjet- firmament was het afgelopen met debatten, de verschillen van inzicht en alles wat maar de schijn had van eigenzinnigheid]

Een Tsjechoslowaaks echtpaar geeft aan wel gelukkig te zijn met Gortbatsjov. "Wij verwachten niet dat hij hervormingen zal brengen hoewel zijn verklaringen wel die indruk wekken. Maar hij maakt in elk geval de Tsjechoslowaakse leiders bang. En dat kan toch niet al te slecht zijn. ●

(Uit de Haagsche Courant)

The Morin View

The Readers' Forum

A TOUGH YEAR

By Rickey Singh

Brigdetown, Barbados, CANA -- By most accounts, 1985 was a tough year, economically and socially, for most of the 13 countries of the Caribbean Community (CARICOM). And as the regional economic grouping prepared to enter its 13th year, governments and private sector organisations were wary about projecting an optimistic picture.

Politically there were no major initiatives among member states.

Main revenue and foreign exchange earners like bauxite, tourism, sugar and bananas, were hard hit by a combination of factors - among them soft world markets, a still unsettled international economy and exchange rate fluctuations.

The result, in the words of leading bankers and economists, was a continuation of the economic crisis that gripped the region as a whole in 1984.

While all the figures were not yet in, up to September Jamaica was reporting a 33.4 per cent fall in 1985 output from bauxite, which accounts for close to three quarters of all the island's hard currency earnings. Production was down from 7.1 million tonnes to 4.7 million, compared with the corresponding period in 1984.

This worrying performance was officially attributed mainly to a weak overseas market and the 1984 decision of the US- owned Reynolds mining company to close operations in Kingston.

Barbados tourism, mainstay of the economy, was showing a 2.3 per cent decline in stay- over visitor arrivals for the first 10 months of 1985, when set against January- October last year. And while many of the other tourism islands had as many visitors as 1983 and 1984, the general experience had been one of reduced earnings from this sector.

This was linked to less spending by tourists. One exception was Antigua and Barbuda which apparently benefitted from a more affluent tourist clientele.

Trinidad and Tobago, strapped for revenue in the face of a severe downturn in the petroleum- based economy, took the unprecedented step December 17 of devaluing its currency by 33.3 per cent, a move expected to put TT1 billion extra dollars into government's coffers.

Low world sugar prices impacted on all sugar- producing countries of CARICOM, a situation compounded by the United States decision to slash sugar import quotas, at an estimated cost to the common market of US10 million dollars.

While the Windward Islands were reporting improved exports of their principal crop, bananas - at mid- year sales were up to 80,678 tons, 6,965 more that at June 1984 - a weakened pound Sterling had forced down prices.

The four islands - Dominica, St Vincent, St Lucia and Grenada - found they also had to face the additional problem of stiff competition from better quality and lower- priced bananas from Nicaragua on the United Kingdom market.

In the manufacturing sector a lot more jobs were lost in 1985 than in the previous year, according to one leading private sector official. He gave no figures, but said the problem was that a number of electronics enterprises closed and the United States market became less absorptive of some exports.

In the English- speaking Caribbean itself, governments and the private sector frequently expressed worry over a lack of progress in stabilising intra- regional trade, which has been falling for the past few years.

Despite all efforts at the sixth CARICOM Summit in Barbados in July to resolve outstanding differences, the year was closing with two member countries, Trinidad and Tobago and Belize still to implement the package of trade revitalisation measures agreed to at the 1984 Nassau Summit. Port of spain, which under the so- called Nassau Accord, is expected to remove its controversial import licensing regime, has promised to effect the agreement by January 1986.

EDWARD SEAGA . . . turning the tide of public opinion?

The regional trade repayment mechanism known as the Caricom Multilateral Clearing Facility (CMCF), wrecked in 1983 by Guyana's borrowings, remained disfunctional and its possible substitute, a trade credit mechanism, being formulated with the help of the Caribbean Development Bank (CDB), was still in a skeletal form, with hopes of it coming on stream in time for the mid- 1986 seventh CARICOM Summit.

Not only CARICOM but President Ronald Reagan's two- year- old Caribbean Basin Initiative (CBI) came under pressure during 1985, as more governments, private sector organisations, as well as organised labour became openly critical of lack of much- expected benefits, both in levels of trade and aid.

The July Caricom Summit dispatched a letter to President Reagan urging him to ensure that at least the original objectives of the CBI were fulfilled. But even after the latest annual Caribbean Conference on trade and investment in Miami last November, Caricom Governments were complaining that sufficient of their exports were not benefitting from the 12 years of duty free treatment offered to beneficiary countries under the CBI.

A main cause of their worry was the growing army of unemployed, ranging from approximately 16 per cent in Trinidad and Tobago to as high as 30-36 per cent in most of the other Caricom states and at least 22 per cent in Barbados.

This level of unemployment within the Community as a whole, estimated to be almost the size of the Organisation of Eastern Caribbean States (OECS) population of some 540,000, was linked by politicians and social scientists to teenage pregnancies and drug-related crimes which were on the increase, especially in the Eastern Caribbean.

The Prime Minister of St Vincent and the Grenadines, James Mitchell, in November actually indentified unemployment and teenage pregnancies as the major problems plaguing Eastern Caribbean states like his own.

And Barbados' Prime Minister and current chairman of Caricom, Bernard St John, fingered drug trafficking as perhaps the single most serious social problem of his country, though his parliamentary opposition speculates it may be unemployment, which they estimated to between 30- 40 per cent.

The year saw the sudden deaths of two leading CARICOM Heads of Government from heart failure within five months of each other: first Barbados' Tom Adams on March 11 and then Guyana's Forbes Burnham on August 6. Adams was succeeded by his deputy, St John and Burnham by Vice President Desmonds Hoyte.

Shocking as these deaths were, it was the spectre of currency devaluations that caused more worry to the great mass of Caricom peoples.

The streets of Kingston exploded in January with angry demonstrations against hikes in gasolene and fuel prices linked to the decline in the island's currency, as Jamaica sought to readjust its economy.

In Kingston the dollar continued its downward slide to reach an all time low at the equivalent of just under US18 cents. More recently came the unexpected whopping devaluation in Trinidad and Tobago.

This devaluation in CARICOM'S sole oil- based economy, caused tremors within the Community, with fears being expressed in the capitals of Castries and St John's of an inevitable revaluation of the Eastern Caribbean dollar (valued at US37 cents), and speculation about a possible devaluation of the Barbados dollar (now US50 cents), though both government and opposition spokesmen in Bridgetown discourage such thinking.

The already devalued Guyana dollar was held steadily at the equivalent of US22 cents. But the country's debt rose; Up to May this year Guyana had an external arrears of approximately US700 million dollars, with almost a third being owed to CARICOM countries. The bulk is owed to Trinidad and Tobago, which in September cut off its oil credit facility to the Co-operative Republic.

The twin island state replaced its oil credit facility with an experimental barter arrangement under which Guyana was to continue to receive petroleum products for three moths (October-December) in exchange for supplying Trinidad and Tobago with 3,000 tonnes of rice a month.

It was an arrangement that was to further affect the availability in Guyana of rice in sufficient quantities for domestic consumption, at a time when Guyanese were experiencing hardships in obtaining basic commodities like milk, margarine, soap and toilet paper.

Jamaica's own extraordinary economic pressures were said to be linked to the 1985 shift away from the heavy dependence on bauxite, a development forced upon Jamaicans by the decision of the big foreign- owned bauxite companies to either substantially curtail or close down altogether their operations.

With an external debt of some J15 billion (one Jca dollar = 18 cents US) and unemployment estimated at around 300,000 of the labour force, even Prime Minister Edward Seaga's once strong supporters within the private sector were firing salvos at his government's economic policies.

A discernable growing mood in the country was for a return to power by Michael Manley's People's National Party (PNP), a mood regularly captured by the island's and the Caribbean's best known pollster, Dr Carl Stone.

The Caribbean in 1985

Seaga stoutly refused all demands by Manley for early elections in 1985, warning in early December that if the PNP made "things unbearable" for the JLP administration, he might be tempted to "give up the government, take to the streets and we will be back where we are in two years."

Constitutionally, new elections are not due in Jamaica before 1988, the last one having taken place in 1983. Yet, with every postponement of local government elections by the Seaga regime - three between January 1984 and December 1985 - the feeling, according to political analysts, is that the JLP is delaying its likely electoral defeat for as long as legally possible.

In two other Caricom states where elections were held during the year, Dominica and Guyana, the ruling parties were returned to power, with the official result provoking sharply contrasting reactions locally and regionally.

Prime Minister Eugenia Charles' Freedom Party easily retained its two thirds majority in the Dominica Parliament, although its major opponent, the Dominica Labour Party (DLP) made an improved showing at the July elections.

No one questioned the fairness or the outcome of the Roseau elections; but the same was hardly true of Guyana's December 9 poll, especially given the Georgetown government's blunt refusal to allow in foreign observers.

The conduct of the Guyana election and the results enraged both the domestic opponents of the ruling People's National Congress (PNC), as well as regional public opinion, leading to calls from representatives of ruling and opposition parties in an number of Caricom countries for the removal of the Caricom Secretariat from Georgetown in protest against the reported widespread electoral fraud.

By yearend church- state relations had deteriorated to a new low - a crisis linked to the church's support for opposition calls for free and fair elections.

Not unexpectedly the PNC won a landslide, taking 42 seats of the 53 parliamentary seats. Its major opponents, the People's Progressive Party (PPP) and the Working People's Alliance (WPA) with eight seats and one seat respectively, decided after a brief waiting period, to participate in parliament and to "continue the struggle in and out of parliament for a restoration of democracy," according to the PPP.

While Guyana's fifth consecutive controversial elections were taking place, the ruling New National Party (NNP) of Grenada Prime Minister Herbert Blaize, was celebrating the first anniversary of its electoral victory of December 1984, when the spice isle returned to parliamentary government for the first time since a 1979 leftist coup.

Regionally, 1985 would also be recalled as the year when the United States of America increased its military profile within Caricom, and particularly in the Eastern Caribbean, where it participated in two separate joint military exercises within three months.

First, there was the "Exotic Palms" military manoeuvres in St Lucia between the US military and forces from Barbados and other islands that had participated in the 1983 invasion of Grenada.

This was followed by a joint US-Antigua military exercise described as "Upward key". St Vincent had nothing to do with either.

As an indication of its own special relationship with the USA, the Antigua and Barbuda government agreed in November to lease territory to the U.S for military training.

American influence was linked to he spawning of the so- called Caribbean Democratic Union (CDU) in Dominica in September, when conservative and pro- US ruling parties from the Eastern Caribbean met in Roseau with the ruling Dominica Freedom Party (DFP) as host.

The CDU is expected to be ceremonially launched in Jamaica in early 1986 with the ruling JLP playing a prominent rola.

If ideological pluralism and varying domestic constraints prevented the CDU from being given

(continued on page 16)

Notes on the birth of Bewolkt Bestaan

One of the many times that Cola was asked just when he started 'Bewolkt Bestaan', he answered "when I was born". This seems a consummate answer: the dominant theme of an artist is always with him expressing itself in a multitude of moods, disguises and variations.

'Bewolkt Bestaan' was actually written between the years of 1935 and 1947, the years preceding, during, and after World War II. During these years his work on it was intermittent, accompanied by periods of changing intensity in the absorption in it. He had returned to Holland from a visit to Curaçao after his father's death at the end of 1935. He continued his medical studies, started earlier, and during the next ten or twelve years the conception and writing of 'Bewolkt Bestaan' was entwined with the various other aspects of his life: the medical studies with endless tentamens and examinations; trips to France; starting the literary magazine 'Criterium' as one of its editors (many of the stories he published then could be seen as prefigurations to 'Bewolkt Bestaan') and finally conducting a medical practice in Amsterdam during the years of the occupation, when our daughter was born in 1942.

In 1938-9. we made four different trips to France. One to the island of Port Cros off the coast of Hyères near Toulon; there were two trips to Pierrefonds near Compiègne in the north of France; and one to Paris in December 1939, when we went to midnight Mass at Notre Dame together with Wouter Paap the musicologist and his wife whom we met there incidentally.

It was the visits to Pierrefonds with its Lyrical, melancholy atmosphere inherent to the north of France that would prove to be Cola's greatest inspiration for 'Bewolkt Bestaan'. The terrace of the small, unpretentious 'Hotel des Etrangers' where we stayed looked out on the Castle, restored by Viollet-le-Duc in 1857; it reflected a shimmering image in the pond before it, changing its impression with the different times of day and weather. We walked every day to the village of Morienval and it was there that the symbol for the novel arose: the crystal of Morienval. Cola was so attracted to Pierrefonds that on our second trip we started looking for rooms with the idea of living there for a time. However that trip ended when a general call to arms was issued in France, heralding the approaching war. We saw military troops in Compiègne on our way back to Paris and Holland. We were also brought back to reality from one of our diversions from it. Passing through Paris, we then saw Céline for the last time. Cola was deeply impressed with the contrasting atmosphere of these days. The difference between Pierrefonds and Morienval, impregnated as they were with the past history and a town so near to them as Compiègne, teaming with the awesome excitement of war, he felt as reflecting wider contrasts and conflicts between countries, events, conditions, people, 'Bewolkt Bestaan' was to be pervaded with this atmosphere and that of the following years of the occupation in Holland, multiplied and reflected as in a crystal. He gave the name of 'de Retz' to one of the most sympathetic characters in the book, inspired by the 'Foret de Retz' which surrounds the town of Villers-Cotterêts not far from Pierrefonds. The address 241 Boulevard Raspail in Paris was where we lived for a time in 1927 and 1928. The owner of that house was the model for 'le peinre taciturn'.

'Bewolkt Bestaan' was finished in 'Kasteel Oost' near Eysden in Limburg. In 1946 Taecke Botke, an old student friend of Cola's introduced us to Teun and Jopie Roosenburg and Piet Damsté who were living in the old castle. They offered us the third etage for the sum of twenty-five gulders a month! Cola sold the practice in Amsterdam West and we moved to Limburg, remaining there for a year. During that time many friends from the North visited us. Among them John and Jacqueline Meulenhoff; John was patiently waiting for 'Bewolkt Bestaan' to be finished so he could publish it. Simon Vestdyk and Ans Koster visited us for some days. Cola read parts of the manuscript to Vestdyk and discussed it with him. The sculptor Piet Damsté read it avidly before it was published.

In a discussion in 1978 with Ronald Severing, who wrote an outstanding essay on 'Bewolkt Bestaan', Cola remarked: "De oplossing van zo'n verhaal, trouwens van de meeste kunstwerken of wat dan ook, ligt juist in het **niet oplossen** daarvan maar in het **zien zoals het is. Durven de dingen zien zoals zy' zyn."** These were his last words about 'Bewolkt Bestaan.' ●

Estelle Debrot

VAN MEVROUW Estella Debrot-Reed ontving de Ñapa-redactie het door haar geschreven "Nawoord" dat in Nederlandse vertaling zal worden toegevoegd aan deel IV van de ***Verzamelde Werken*** *— de grote roman* ***Bewolkt bestaan,*** *die in de loop van dit jaar zal verschijnen. Behalve de op zichzelf interessant en biografisch gezien verhelderende inhoud ervan lijkt deze oorspronkelijke Engelse tekst de Ñapa-redactie een goede bijdrage aan het Debrot-symposium dat van 22 tot 26 januari wordt gehouden.*

KIJKEN EN ZIEN

Zie voor oplossingen elders deze pagina

(continued from page 15)

a wider embrace within Caricom, the Community's governments demonstrated remarkable unanimity during 1985 in their expressed determination to curb drug trafficking and drug- related crimes.

Some observers note that Caricom governments were even more outspoken against the illicit drug trade after participating in the Commonwealth Summit in Nassau, Bahamas last October when this issue of international concern, was considered.

Their uotspokenness followed the jailing in the USA earlier in the year of the Chief Minister of the Turks and Caicos Islands, Norman Saunders for drug trafficking.

An ex Cabinet minister from Belize Joe Briceno, a member of the last government was also to face illicit drug charges.

The CARICOM leader's resolve to battle drug trafficking contrasted with their lack of oneness on the evolving debate about the possibility of some new form of political unity.

The ghost of the ill- fated West Indies Federation - it lasted only from 1958-1962 - rose when a Trinidad Government minister said in Canada that restoration of some sort of political unity among Caricom member states was the only salvation for the grouping, immersed as it is in financial and economic difficulties. The idea is known to have some support among Eastern Caribbean leaders.

But when Trinidad and Tobago Prime Minister George Chambers paid a fence- mending official visit to Jamaica for talks with his opposition number Edward Seaga, and the press brought up the issue both leaders publicly gave it a thumbs down. ●

Oplossing zoekplaatje

Klep van pet; staart van hond; midden rechts; riem; snor van jager; wolk links; gebladerte midden: wolk rechts; elleboog links; geweerkolf.

ÑAPA AMIGOE Weekend Bijlage VRIJDAG 17 JANUARI 1986

CURAÇAO IN KAART 1634 - 1986

... Schottegat in 1985, opgenomen m.b.v. een foto- grammetrische vlucht

... gedeelte van de eerste gedrukte kaart van Curaçao uit 1640 door Claes Janszoon Visscher uitgebracht ...

In deze aflevering van Ñapa wordt aandacht besteed aan de kaarten van Curaçao, wanneer en hoe ze gemaakt zijn, dan wel gemaakt worden. Informatie hierover vindt U op pagina 8 & 9. Op pagina 3 wordt nog eens terug geblikt op de ramp vorig jaar in Mexico City, die weliswaar nu geen nieuws meer is, maar waarvan de naweeën onmiskenbaar voortduren.

Vorig jaar studeerde Steve Bridgewater af aan de Koninklijke Academie voor Beeldende Kunsten te Den Haag; Freek van Wel had een gesprek met hem. Tjoema heeft een tot nadenken stemmend verhaal, getiteld: Curaçaosch Antiek. U leest e.e.a. op pagina 4.

Op pagina 5 & 11 wordt de regio — literair gesproken — dichter bij huis gebracht. Wim Rutgers vult zijn informatie aan over dichtende onderwijzers in de 19e eeuw; Aart G. Broek blijft meer in het heden met zijn artikel "Gevraagd: Lezers van Westindische Poëzie". Op de overige pagina's weer de bekende rubrieken, en ook voor dit keer weer: veel lees- en kijkgenoegen toegewenst met Ñapa, de toegift van Amigoe.